

Tvedestrand kommune

Årsberetning 2019

Med enhetenes årsrapporter

Foto: Stein Harald Øigård, Agderposten

INNHALDSFORTEGNELSE:

DEL 1 – ÅRSBERETNING	4
1. Innledning	4
2. Sammendrag	5
3. Hovedstrategi.....	7
4. Utviklingstrekk i samfunnet i Tvedestrand kommune	8
4.1 Folketall.....	8
4.2 Arbeidsmarked.....	9
4.3 Folkehelse.....	9
5. Styringssystem og målekart	10
5.1 Målekart for kommunen	10
5.2 Politisk og administrativ organisering	11
5.3 Utviklings- og omstillingsarbeid	12
6. Tjenester og forvaltning	13
6.1 Tjenester	13
6.2 Forvaltning	13
6.3 Brukertilfredshet.....	13
6.4 Klimatiltak.....	13
6.5 Tilsyn.....	14
6.6 Internkontroll	15
7. Medarbeidere.....	17
7.1 Antall årsverk.....	17
7.2 Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø	17
7.3 Sykefravær	18
7.4 Seniortiltak	18
7.5 Kompetansetiltak	19
7.6 Likestilling og mangfold	19
7.7 Etikk.....	28
7.8 AKAN-arbeid.....	28
8. Økonomi	29
8.1 Hovedtrekk.....	29
8.2 Driftsregnskapet, inklusive avvik	35
8.3 Investeringsregnskapet, inklusive avvik	42
8.4 Finansforvaltning	43
8.5 Finansielle nøkkeltall	48

DEL 2 – ENHETENES ÅRSRAPPORTER.....	50
1.1 ANSVAR 210 RÅDMANN OG POLITISKE STYRINGSORGAN	50
1.2 ANSVAR 215 ADMINISTRATIV STØTTEENHET	55
1.3 ANSVAR 229 TVEDESTRANDSKOLEN	60
1.4 ANSVAR 230 BARNEHAGEENHETEN.....	65
1.5 ANSVAR 240 PLAN, MILJØ OG EIENDOM	69
1.6 ANSVAR 245 TEKNISK DRIFT	75
1.7 ANSVAR 250 OMSORG OG REHABILITERING.....	79
1.8 ANSVAR 255 OPPFØLGINGSENHETEN	88
1.9 ANSVAR 260 FAMILIEHUSET – RESSURSSENTER FOR BARN OG UNGE	95
1.10 ANSVAR 265 NAV.....	99
Vedlegg 1 – Byggesak og oppmåling KOSTRA-rapportering 2019.....	103
Vedlegg 2 – Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliktsaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense	110
Vedlegg 3 – Årsrapport husdyrhold og viltforvaltning	112
Vedlegg 4a – Årsrapport for kemneren i Tvedestrand 2019.....	113
Vedlegg 4b – Årsrapport for kemneren i Tvedestrand 2019 - vedlegg.....	114
Vedlegg 4c – Kontrollrapport 2019 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune.....	115
Vedlegg 5 – Årsberetning 2019 – IKT Agder sikkerhetsforum	116
Vedlegg 6 – Folkehelseprofil Tvedestrand 2020	119

DEL 1 – ÅRSBERETNING

1. Innledning

Etter kommuneloven skal kommunen hvert år utarbeide årsregnskap og en årsberetning. Disse skal behandles av kommunestyret senest innen 1. juli.

Årsberetningen skal inneholde opplysninger som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, samt om andre forhold av vesentlig betydning. Det skal redegjøres for tiltak innen kontroll og etisk standard. Videre skal det redegjøres for arbeid med likestilling og mangfold.

Dette dokumentet har først en del 1 som er kalt årsberetning, deretter følger del 2 som er gir en grundigere fremstilling av tjenestoområdene, kalt enhetenes årsrapporter.

Årsberetningen gir først et kortfattet sammendrag, kapittel 2, over de viktigste resultatene innenfor tjenestene og økonomi for kommunen i 2019. Så følger hovedelementene i hovedstrategien for Tvedestrand kommune. Deretter kommer en gjennomgang av samfunnsutviklingen i Tvedestrand, styringssystem og målekart, samt tjenester og forvaltning inkludert internkontroll. Videre er medarbeidere, inkludering, mangfold og etikk samt kommunens økonomiske resultater beskrevet.

Hvis en innledningsvis leser kapittel 2 med sammendraget og kapittel 8 om økonomi i årsberetningsdelen, vil nok det gi en god oversikt før en blir for detaljert.

Tvedestrand den 31.03.2020

Jarle Bjørn Hanken

Rådmann

Øyvind Johannesen

Ass. rådmann

2. Sammendrag

Tvedestrand kommunes oppdrag er å gi dagens og fremtidens innbyggerne tjenester med god kvalitet gjennom god ressursutnyttelse, og legge til rette for fremtidig vekst, utvikling og bærekraft. Når en ser på tilbakemeldingene en får gjennom året virker folk i Tvedestrand i rimelig grad tilfredse med tjenestene, selv om enkelte alltid vil ønske endrede prioriteringer. Kommunens ansatte bør se på arbeidet de gjør for befolkningen i Tvedestrand med stolthet og glede.

Året 2019 har vært et krevende og utfordrende år med flere viktige strategivalg for fremtiden, særlig innenfor skole- og barnehagesektoren samt tjenester til personer med funksjonsutfordringer. Nivået og kostnadene på tjenestene spesielt innfor helse og omsorg har vært under sterkt press også i 2019. Det meste av enhetenes merforbruk på 12,3 mill. kroner har nettopp vært innenfor helse og omsorg. Skolesektoren har også hatt utfordringer med kostnadsnivået. Det har også i år vært stort press på brukerrettede ytelser (NAV).

Etter rådmannens vurdering viser resultatet for 2019 at økning i utgiftene særlig innenfor helse og omsorg, skole og brukerrettede ytelser innebærer en utvikling som over tid ikke vil være økonomisk bærekraftig. Et større utviklings- og omstillingsprosjekt ble vedtatt startet i 2019. Selve innsparingstiltakene for året er i stor grad effektuert. En har også kommet godt i gang med ny organisering av kommunen med fire nye sektorer i stedet for dagens ti enheter/ansvar. Ny organisasjonsmodell er vedtatt iverksatt fra 1.1.2021 med innfasing fra høsten 2020.

Kommunen har bygget opp et disposisjonsfond på 20,3 mill. kroner. På grunn av underskudd for året vil det være fare for at en må bruke av fondet.

Ved 2. tertialrapport var prognosen at kommunen kunne komme ut med et merforbruk på mellom 3,5 og 7,5 mill. kroner. Driftsregnskapet fikk regnskapsmessig merforbruk på 5,8 mill. kroner i 2019, dvs. innenfor prognosen. Dette skyldes at enhetene fikk et netto merforbruk på 12,3 mill. kroner. Det var seks enheter med netto merforbruk på 16 mill. kroner og fem enheter med netto innsparinger på 3,7 mill. kroner. Enhetenes underskudd ble bare delvis dekket av økning i frie inntekter på 6,4 mill. kroner. Øvrige deler av regnskapet balanserer samlet sett og det var dermed ingen flere inndekningsmuligheter.

Netto driftsresultat ble på minus 8,4 mill. kroner, som utgjør -1,5 prosent av driftsinntektene. Foreløpige tall for hele landet viser et netto driftsresultat på 1,2 prosent, det vil si en god del bedre enn i Tvedestrand kommune. Landstallet er for øvrig også på nedadgående kurve.

Når det gjelder investeringsbudsjettet gikk dette med et underskudd på 0,33 mill. kroner i 2019. Overskridelsen skyldes forhold rund ekstraordinære innbetalinger på formidlingslån.

Det har i 2019 vært stor aktivitet på ulike investeringsprosjekter i kommunen.

Kommunens historisk største investeringsprosjekt på 230 mill. kroner til bygging av idrettsanlegg ved ny videregående skole ved Mjåvann har vært i rute. Planlagt åpning er 17.8.2020. Fremdriften og økonomien er innfor vedtatte planer og forutsetninger. Det er hittil medgått 166,5 mill. kroner på prosjektet.

Bygging av ny E 18 mellom Tvedestrand og Arendal i regi av Nye Veier og AF-gruppen er gjennomført. Kommunen inngikk i 2017 kontrakt med Nye Veier AS om bygging av store næringsarealer ved E 18 krysset til Tvedestrand (A 67 Tvedestrand næringspark). Kostnadsrammen er i underkant av 60 mill. kroner, og fremdriften og økonomien har gått som planlagt også i 2019. Det er hittil medgått 58,2 mill. kroner på prosjektet.

I desember 2018 la kommunestyret til grunn at det skulle bygges en ny felles barneskole i sentrum for 525 elever til 272 mill. kroner innen 01.08.2023. Samtidig skulle de alle barneskolene nedlegges, med unntak av avdeling Vestre Sandøya. I desember 2019 ved budsjettbehandling av budsjett- og økonomiplan for 2020-2023 ble kostnadsrammen justert til 257 mill. kroner i 2020-priser.

Kommunestyret vedtok i juni 2019 å bygge ny barnehage på Bronsbu med seks avdelinger, som erstatning for tre eldre barnehagebygg. Arbeidet er i full gang med prosjektering og anbudsrunder. Bygget skal stå ferdig 1.8.2022 med kostnadsramme 59,5 mill. kroner.

Arbeidet med planlegging av nye boliger for personer med funksjonsutfordringer er videreført i 2019 og anbudsrunder førte til lavere kostnadsramme enn forutsatt. I tillegg har det vært gjennomført og planlagt flere prosjekter innenfor VA-sektoren i 2019.

Høy etisk standard sikres i første rekke gjennom de retningslinjene som er nedfelt i kommunens arbeidsgiverpolitikk under punktet «Etiske verdier». Det vises til kapittel 7.7 om etikk. Kommunen har også utarbeidet nye varslingsrutiner for kritikkverdige forhold.

I kapittel 7.6 er det beskrevet den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling. I tillegg er det omtalt hva kommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26. Det er medtatt statistikk for menn og kvinner fordelt på stillingsstørrelse, lønnsnivå og andel som jobber i ulike sektorer. Det er videre redegjort for ulike tiltak for å ivareta likestilling og mangfold.

3. Hovedstrategi

I handlingsplanen for 2019-2022 vedtok kommunestyret å holde fast på «utviklingsalternativet» som hovedstrategi for kommunen. Strategien har som hensikt å nå hovedmålsettingen for kommunen, som er:

- Attraktiv bokommune med Østre Agder/Agder som arbeidsplassregion
- Styrket næringsutvikling med økt antall arbeidsplasser
- En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet
- Bedrede levekår.

Utviklingsalternativet innebar et svært høyt investeringsnivå innenfor følgende prioriterte områder.

- Barn og unge
- Næringsutvikling og infrastruktur
- Kultur, folkehelse og idrett

For å finansiere investeringene ble det innført eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger fra 2017. «Utviklingsalternativet» forutsatte også effektiviseringer i den kommunale tjensteproduksjonen, da eiendomsskatten i liten grad skulle brukes til ordinær drift. Inntektene fra eiendomsskatten har gitt kommunen muligheter til å gjennomføre store investeringer både i 2017, 2018 og 2019.

Det legges opp til store investeringer også fremover innenfor skole og barnehage, samt boliger for personer med nedsatt funksjonsevne.

Hovedelementene i strategien var m.a. følgende:

- Tilpasse driftsnivået til det ordinære inntektsnivået, uten bruk eiendomsskatt. Dette skal m.a. skje gjennom:
 - Strukturelle endringer i skolestrukturen som gir vesentlig reduserte driftsutgifter ved å legge ned alle de 4 barneskolene og bygge en ny felles barneskole for hele kommunen (behold V-Sandøya skole 1-4 klasse).
 - Strukturelle endringer barnehagestrukturen i sentrum ved å legge ned 3 barnehager i sentrum og bygge en ny barnehage på Bronsbu.
 - Bevisst satsning på digitalisering, både organisatorisk og samfunnsmessig, med forventning om gevinstrealisering, som gir reduserte driftsutgifter og økt kvalitet.
 - Gjennomføre et organisasjons- og utviklingsprosjekt inkl. arbeidsflytgjennomgang, som gir redusert driftsutgifter.
 - Redusere ambisjonsnivået på kommunale tjenester, der det er mulig, men fortsatt med fokus på tidlig innsats og et langsiktig perspektiv.
 - Bevisst og systematisk satsning på frivillighet og samskapning som strategi i fremtidige tjenesteløsninger.
- Øke eiendomsskatten opp til maksimalt 5 o/oo i løpet av økonomiplanperioden 2018-2022.
- Salgsinntekter ved salg av næringstomter og annen eiendom brukes til å redusere låneopptakene.

4. Utviklingstrekk i samfunnet i Tvedestrand kommune

4.1 Folketall

Det kan være mange aktuelle indikatorer på utviklingen i samfunnet Tvedestrand. Her vises folketallsutvikling og aldersfordeling fra SSB. I tillegg har en med en tabell for arbeidsledighet.

Tabell 1: Folketall i Tvedestrand pr. 31.12.

År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
5 969	6 019	6 064	6 059	6 048	6 014	6 051	6 086	6 069	6 053

I perioden 2007 til 2012 var det en økning i folketallet i Tvedestrand. Økningen var på 190 personer, eller på 3,2 %. Fra 2013 til 2015 var det en nedgang i folketallet med 50 personer eller -0,8 %, mens innbyggertallet økte igjen fra 2016 til 2017 med 72 personer (1,2 %). I 2018 gikk innbyggertallet ned 17 personer; -0,3 %, mens landet økte med 0,6 %. I 2019 gikk innbyggertallet ytterligere ned med 16 personer; -0,3 %, mens landet økte med 0,7 %.

Fra 2007 til 2017 er det en økning i innbyggertallet i Tvedestrand på 3,6 %. Landet totalt har hatt en vekst på 11,8 %. Årlig gjennomsnitt er 0,36 % for Tvedestrand og 1,18 % for landet. Dette har ytterligere forsterket seg i negativ retning i 2018 og 2019. Denne utviklingen gir negativ effekt i forhold til blant annet hva kommunen får i frie inntekter gjennom inntektssystemet. Etter at inntektssystemet ble innført med dagens profil, har kommunen hatt et tap i sine samlede skatte- og rammeoverføringer på om lag 1-2 mill. kroner hvert år. Dette har vært et effektiviseringskrav for kommunen de siste 15-20 årene. Statlig innbyggertilskudd i inntektssystemet ligger på omlag 25.000 kroner pr. innbygger.

Folketallet fordelt på alder ved utgangen av sist år framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 2: Folketall fordelt på alderstrinn ved utgangen av året

I alt	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år +
5 969 (2010)	402	713	347	3 611	569	327
6 019 (2011)	410	715	307	3 669	589	329
6 064 (2012)	406	698	322	3 671	632	335
6 059 (2013)	391	725	297	3 644	677	325
6 048 (2014)	390	710	308	3 601	727	312
6 014 (2015)	376	711	308	3 559	756	304
6 051 (2016)	347	724	305	3 579	794	302
6 086 (2017)	335	711	313	3 591	827	309
6 069 (2018)	319	711	309	3 572	851	307

Det er forskjellig utvikling for de ulike aldersgruppene over tid. Antall barn og unge (aldersgruppen 0-19 år) har blitt gradvis redusert de siste årene, fra 1 462 i 2010 til 1 339 i 2018. Dette er en nedgang på -8,4 %. Nedgangen i aldersgruppen 0-5 år er markant, hele -20,6 %.

I samme periode er det aldersgruppen 67-79 år som har en markant økning i antall innbyggere, hele 49,6 % (økning på 282 personer).

Det betyr at kommunen får en stadig eldre befolkning, mens barn/unge har hatt en reduksjon de siste årene. Den yrkesaktive delen av befolkning har holdt seg rimelig stabilt samme antall.

Fortsetter denne utviklingen vil det påvirke prioriteringen av de kommunale tjenestene og ressursene i fremtiden. Det kan bety færre barnehage- og skoleplasser og økning i helse- og omsorgsbehovene.

4.2 Arbeidsmarked

Tabell 3: Utvikling av arbeidsledighet (helt ledige arbeidssøkere) i % av arbeidsstyrken, pr. årsskiftet

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Landet	3,1	2,8	2,5	2,6	3,1	3,4	3,2	2,3	2,2
Snitt fylket	4,0	3,5	3,6	4,0	3,7	4,7	3,5	2,3	2,3
Tvedestrand	4,3	3,2	4,0	4,0	4,1	5,4	3,8	2,6	2,7

Arbeidsledigheten i Tvedestrand har i perioden variert i mellom 2,6 % og 5,4 %. I 2019 var den nede i 2,7 %, mens den i 2016 var oppe i hele 5,4 %. Ledigheten i Tvedestrand har alle årene vært lik med eller høyere enn gjennomsnittet både for Aust-Agder og landet. Arbeidsledigheten har sunket vesentlig i 2018 og 2019 både på landsbasis, i fylket og i kommunen.

4.3 Folkehelse

Folkehelseinstituttet publiserer hvert år en folkehelseprofil for alle landets kommuner. Hensikten er å bidra med en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne.

Profilen bruker indikatorer innen befolkning, levekår, miljø, skole, levevaner og helse/sykdom. Hver av de 34 indikatorene sammenlignes med landsgjennomsnittet. På flere av de 34 indikatorene ligger kommunen dårligere enn nivået på fylket og landet.

Hovedtrekkene i resultatene over er om lag som tidligere år, men med noe variasjon i parametrene. For å se hele folkehelseprofilen vises det til Folkehelseinstituttets hjemmeside: www.fhi.no. Profilen for Tvedestrand for 2020 vedlegges årsberetningen.

5. Styringssystem og målekart

Styringssystemet i Tvedestrand kommune er basert på balansert målstyring.

Som navnet antyder, bygger modellen på at mål for kommunens virksomhet ses ut fra ulike perspektiv og at måling av kommunens prestasjoner og resultater må ta høyde for dette.

Fra 2015 er det lagt til grunn følgende tre fokusområder for kommunen og enhetene:

- Brukere
- Medarbeidere
- Økonomi

Kommunens styringssystem bygger på en årshjulstenkning, hvor plan- og styringsprosessene gjennomgår ulike faser i løpet av året. Ledelse, forbedringer, bruker- og medarbeidermedvirkning er sentrale elementer i dette. Målstyringen skal legges opp slik at det søkes balanse mellom økonomiske mål, brukermål og medarbeidermål, som samlet gir best mulige tjenester til innbyggerne og effektiv ressursutnyttelse.

5.1 Målekart for kommunen

Fra 2014 er det satt opp målekart for hver enhet i tillegg til hele kommunen.

Det er i 2019 vedtatt følgende målekart for hele kommunen, hvor resultatene for 2019 er satt inn i målekartet:

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet i hver enhet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelser i hver enhet	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Fastsettes i hver enhet	Medarbeidertilfredshet på 4,2 (1 – 5, hvor 5 er best) Svarprosent: 60 % Sykefravær totalt på 7,0 %, hvorav korttid på 1,8 %.	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme, sum for alle enhetene/ansvarsområdene 210-275
Resultat	Se enhetenes målekart	Medarbeidertilfredshet: undersøkelsen 10-faktor gjennomført 55 % svarte i 2018 mot 66 % i 2016. Score: gjennomsnitt 4,2 i 2018 mot 4,2 i 2016. Sykefravær totalt på 7,9 %, hvorav korttid på 1,9 %.	Avvik -3,2 % fra netto budsjettramme, sum for alle enhetene/ansvarsområdene 210-275.

Det vises til andre kapitler i dette dokumentet for nærmere omtale av de ulike fokusområdene og enhetenes målekart.

5.2 Politisk og administrativ organisering

Et grunnprinsipp i den politiske organisering i Tvedestrand er at det er kommunestyret som tar beslutningene i den grad de ikke er delegert til rådmannen, og at de andre politiske organene er forberedende instanser. Unntaket fra denne hovedregelen gjelder saker etter plan- og bygningsloven, der utvalget for teknikk, plan og natur har vedtaksmyndighet som planutvalg.

Organiseringen og de gjeldende reglementene ble sist revidert i 2019. Vedtatte endringer ble innført fra oktober 2019 (etter konstituering av nytt kommunestyre).

Rådmannen er delegert myndighet i alle saker som ikke er av prinsipiell karakter, jfr. eget delegasjonsreglement. Dette ble sist revidert i 2018.

Politisk organisering for perioden 2015-2018

- Kommunestyre med 25 medlemmer med Jan Dukene (TTL) som ordfører og June Anette Marcussen (V) som varaordfører.
- Formannskap med 9 medlemmer, ledet av ordfører Jan Dukene (TTL).
- Livsløpskomité med 9 medlemmer, ledet av Ole Jørgen Goderstad (H).
- Teknikk, plan- og naturutvalg med 9 medlemmer, ledet av Knut Benjamin Aall (UA).
- Kontrollutvalg med 5 medlemmer, ledet av Svein Hansen (AP).
- Koordineringsforum med følgende medlemmer; ordfører, varaordfører, komitelederne og opposisjonsleder, totalt fem medlemmer. Ledet av ordfører Jan Dukene (TTL).
- Administrasjons- og likestillingsutvalg med 7 medlemmer, 2 valgt av de ansatte og 5 politikere fra formannskapets medlemmer, ledet av Jan Dukene (TTL).

Politisk organisering for perioden 2019-2023

- Kommunestyre med 23 medlemmer med Marianne Landaas (H) som ordfører og Vidar Holmsen Engh (AP) som varaordfører.
- Formannskap med 9 medlemmer, ledet av ordfører Marianne Landaas (H).
- Teknikk, plan- og naturutvalg med 9 medlemmer, ledet av June A. Marcussen (V).
- Kontrollutvalg med 5 medlemmer, ledet av Åsolv Løvdal (SP).
- Administrasjons- og likestillingsutvalg med 7 medlemmer, 2 valgt av de ansatte og 5 politikere fra formannskapets medlemmer, ledet av Marianne Landaas (H).

Administrativ organisering

- Rådmann Jarle Bjørn Hanken og assisterende rådmann Øyvind Johannesen med følgende ni enheter og enhetsledere:
- Administrativ støtteenhet, enhetsleder Tone Vestøl Bråten og økonomisjef Beate Pettersson
- Tvedestrandskolen, enhetsleder Elisabet Christiansen
- Barnehageenheten, enhetsleder Linda Fedje
- Plan, miljø og eiendom, enhetsleder Svein O. Dale

- Teknisk drift, enhetsleder Anton Thomassen
- Omsorg og rehabilitering, enhetsleder Liv Siljan
- Oppfølgingsenheten, enhetsleder Helene Tveide
- Familiehuset – Ressurssenter for barn og unge, enhetsleder Kristin de Lange Johannessen
- NAV, leder Åse Selaasdal (statlig tilsatt)

I tillegg er det noen få stabsfunksjoner som dekker fagområdene politisk sekretariat, beredskap, informasjonssikkerhet, samfunnsplan, skjenke- og salgsbevilgningssaker, internkontroll, prosjektøkonom, innkjøp, controller, generell saksbehandling, kultur, og næring.

Ledergruppa har normalt møter tirsdag formiddag hver måned, og det har vært gjennomført jevnlige rapporteringsmøter mellom rådmann/assisterende rådmann og de respektive enhetslederne. Det er satt opp detaljert møteplan for 2019.

5.3 Utviklings- og omstillingsarbeid

Utviklings- og omstillingsarbeid er en del av hverdagen for en kommunal organisasjon, og det er i 2019 satt fokus på forbedringsområder i alle enheter i kommunen. Både rådmann, assisterende rådmann og enhetslederne har satt opp forbedringsområder i 2019. Disse er vedtatt av kommunestyret i budsjettet og økonomiplanen. Årsrapportene for hver enhet og ansvarsområde omtaler nærmere hvorledes dette er gjennomført i 2019.

I 2019 har det vært fokus på gjennomføre utviklingsalternativet samtidig som det har vært et sterkere fokus på utvikling av driften av kommunen. De økonomiske utfordringene for flere av enhetene har vært større enn forventet i 2019. Det gjelder særlig innfor helse, omsorg og sosialhjelp (NAV).

I forbindelse med behandlingen av budsjett for 2019 og økonomiplan 2019-2022 i desember vedtok kommunestyret å gi rådmannen i oppdrag å starte et større utviklings- og omstillingsprosjekt med tanke på bedre å kunne møte fremtidens utfordringer både økonomisk og faglig, samtidig som utviklingsalternativet gjennomføres. Rapport om ikke lovpålagte tjenester ble politisk behandlet i juni 2019. Ny administrativ organisasjons- og ledelsesstruktur ble vedtatt i oktober 2019, og skal innføres i løpet av 2020. I tillegg ble det arbeidet med rapport for spesialundervisning (politisk behandlet februar 2020) og rapport om digitalisering og gevinstrealisering (administrativt behandlet).

Kommunen har i 2019 igangsatt og gjennomført flere av elementene i hovedstrategien og – satsningsområdene i utviklingsalternativet. Det gjelder m.a. A67 nytt næringsområde ved E 18 krysset, idrettsanlegg ved bygging av ny videregående skole ved Mjåvann, planlegging og strategivalg for ny barneskole og barnehage i sentrum, flere VA-prosjekter og planlegging av nye boliger for personer med nedsatt funksjonsevne m.m.

6. Tjenester og forvaltning

6.1 Tjenester

Tjenesteproduksjonen i alle enhetene har generelt vært høyt i 2019 med fortløpende økonomiske omstillingskrav til enhetene, jfr. årsrapportene fra enhetene.

For enhetene Omsorg og rehabilitering (OR), Oppfølgingsenheten (OE) og NAV har aktivitetsnivået vært vesentlig høyere enn måltallene som var satt i budsjettet for 2019. For enhetene OR og NAV har det medført at det ble et større merforbruk for disse enhetene i 2019. Skolesektoren fikk også et større merforbruk i 2019.

Kommunens tjenesteproduksjon overfor innbyggerne og brukerne er nærmere beskrevet i enhetenes årsrapporter.

6.2 Forvaltning

Forvaltningsoppgaver i kommunen er nært knyttet til plan- og bygningsloven, samt lovverk innenfor miljø, landbruk, viltforvaltning, konsesjonsområdet og vannforsyning. I tillegg er det forvaltningsoppgaver innenfor boligområdet mot Husbanken og i saker som gjelder serverings- og skjenkebevilgninger.

Det har vært et normalt aktivitetsnivå på de flere av disse områdene i 2019.

6.3 Brukertilfredshet

For å få tilbakemelding fra brukerne om hvordan de oppfatter de tjenester som gis, er det forutsatt gjennom BMS (balansert målstyring) at det skal være systematiske brukerundersøkelser. Ambisjonsnivået i 2019 var at alle enhetene skulle ha gjennomført brukerundersøkelse og evaluert denne.

Flere av enhetene har gjennomført brukerundersøkelser i 2019, men ikke alle. Resultatene er kommentert i enhetenes årsrapporter. Skolene har gjennomført den statlige elevundersøkelsen.

God dialog med de som bruker kommunens tjenester forutsettes å gi det beste grunnlaget for utvikling av kommunens tjenester. Dette bør skje gjennom brukermedvirkning på ulike måter.

6.4 Klimatiltak

Kommunens klimaplan er fra 2009, og har ikke vært revidert etter det. Planen inneholder 17 punkter som kommunen skal prioritere i sitt arbeid med klima. Flere av disse målene er delvis eller helt oppfylt.

I klimasammenheng og med tiltak for å redusere CO₂-utslipp nevnes her følgende for årsrapporten 2019:

- Bygging av Tvedestrand videregående skole og idrettspark går som planlagt, og bygges som et plussus.
- Kommunen har kjøpt inn 11 el-sykler som er fordelt på kommunens enheter til bruk i arbeidsoppdrag. Det er gitt tilskudd til 50% av kostnadene
- Det er lagt vekt på CO₂ reduserende tiltak ved valg av materialer til ny videregående skole og idrettspark.
- Kommunen er medlem i Klimapartner.
- Kommunen viderefører vedtaket om at alle kommunale bygg over 500 m² skal ha vannbåren varme.

- Etter flommen høsten 2017 ble det iverksatt en planprosess for flomforebyggende tiltak i samarbeid med NVE. Forslag til tiltak ble lagt frem for administrasjonen i november 2019, og vil bli lagt frem for politikerne i 2020.
- Kommunens klimaplan skal revideres i løpet av neste planperiode. Likedan skal alle fagplaner som utarbeides i Tvedestrand vurdere konsekvensene for klima.
- Det er kjøpt inn en el-bil for vaktmestertjenesten.
- Ved behandling av reguleringsplaner som inkluderer nye parkeringsanlegg stilles det krav til ladestasjoner for el-bil.
- Det er vedtatt å opparbeide ny kommunal parkeringsplass i sentrum for lading av el-biler.
- Tvedestrand har deltatt aktivt i ATP- samarbeidet (ATP – Areal og transportplan – Arendalsregionen), og i arbeidet med ny E18 Dørdal-Grimstad. I begge disse planprosessene er klima og energi viktige parametre for valg av løsninger og arealbruk.

6.5 Tilsyn

Det har i 2019 blitt gjennomført flere tilsyn fra fylkesmannens side og andre statlige instanser, samt branntilsyn og lokale tilsyn. Fylkesmannen utarbeider hvert år en samordnet kalender for planlagte tilsyn og egenkontroll med kommunesektoren i hvert fylke.

I hovedtrekk er følgende tilsyn, kontroller og forvaltningsrevisjoner gjennomført i 2018-2019:

- Fylkesmannen: Tilsyn på oppfølging og samhandling rundt barn med psykiske vansker 7-12 år i 2018. Her ble det avdekket et avvik (lovbrudd), som er lukket i 2019. Tilsynet er avsluttet.
- Fylkesmannen: Tilsyn med hvordan kommunen gjennomfører miljørettet helsevern i skoler og barnehager. Ingen avvik (lovbrudd). Tilsynet er avsluttet.
- Fylkesmannen: Tilsyn i henhold til opplæringslovens kapittel 9A, elevenes læringsmiljø og psykososiale miljø. Her ble det avdekket avvik (lovbrudd), som ble lukket i 2019.
- Fylkesmannen: Tilsyn (antall 4) på tvang og makt etter helse- og omsorgstjenestelovens § 9 i oppfølgingsenheten. Ingen avvik (lovbrudd) eller merknader. Tilsynene er avsluttet.
- Farmasøytisk tilsyn i oppfølgingsenheten. Ingen avvik (lovbrudd), men presisert forbedringsområder.
- Fylkesmannen: Tilsyn på lov om sosiale tjenester, kvalifiseringsprogrammet, i NAV. Ingen avvik (lovbrudd). Tilsynet er avsluttet.
- Fylkesmannen: Tilsyn for kart og oppmåling. To avvik og tre merknader som følges opp.
- Revisjonen: Gjennomgang av utbetalinger sosialstønning. Revisors kommentar kommer i kommunens totale revisjonsrapport. De frivillige økonomistyringssakene er også revidert av kommunens revisor.
- Kommuneoverlegen: Tilsyn for miljørettet helsevern ved Tvedestrand skole. Det ble funnet flere avvik, som i hovedsak er lukket i 2019.
- Arbeidstilsynet: Tilsyn på innemiljø og arbeidsmiljø ved Tvedestrand barneskole. Flere avvik som er delvis lukket i 2019. Resten planlegges gjennomført i 2020.
- Branntilsynet (Østre Agder brannvesen): Tilsyn ved Strannasenteret OR i 2018. Det ble funnet flere avvik, som er lukket i 2019.

I 2019 har det vært fokus på å lukke avvikene og merknadene fra tidligere års og årets tilsyn. De fleste avvikene er lukket i 2019.

Kommunens overordnede beredskapsplaner har blitt vedlikeholdt i 2018, etter at det i 2017 ble gjennomført en større samlet revisjon alle kommunens overordnede beredskapsplaner, som følge av avvik avdekket i 2017. Alle avvikene er lukket. Det er gjennomført flere interne beredskapsøvelser gjennom 2018 og 2019.

Tilsyn med kommunens virksomhet og tjenesteproduksjon tar utgangspunkt i statlige prioriterte tilsynsområder i henhold til lov og forskriftsverk. Tilsynsmyndighetene har fokus på avvik og

forbedringsområder. Tilsyn gir også kompetanse tilbake til enhetene som tjenesteytere. Ofte blir det igangsatt kvalitetsforbedrende arbeider etter et tilsyn.

I de fleste kommunene er det en utfordring at ressursbruken som tilsyn medfører blir merkbar. Det skal tilrettelegges for tilsyn, finne frem dokumenter, delta på fellesmøter, oppstartsmøter, intervjuer, befaringer, sluttmøter og deretter arbeidet med lukking av avvik og merknader.

Innen barnehageområdet er kommunen selv tilsynsmyndighet ved enhetsleder for barnehage. I 2018 og 2019 har det ikke blitt gjennomført tilsyn med barnehagene, men i disse to årene har det vært fokus på veiledning og utvikling av kvalitetsdokumenter med bakgrunn i innføring av ny rammeplan for barnehagene. Skriftlig tilsyn ble gjennomført i alle kommunale og private barnehager i 2017, og planlegges gjennomført igjen i 2020.

Innen miljørettet helsevern for skoler og barnehager er kommunen selv tilsynsmyndighet ved kommuneoverlegen. Det er gjennomført tilsyn ved skolene og barnehagene i 2019.

6.6 Internkontroll

I den gamle kommunelovens § 48 står det følgende om internkontroll:

- Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

I den nye kommunelovens § 25-1 og 25-2 står det følgende om internkontroll:

- Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
 - b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
 - c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
 - d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
 - e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.
- Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året

Kommunen har på flere områder internkontrollsystemer som sikrer kvaliteten på tjenestene, HMS (helse, miljø og sikkerhet), informasjonssikkerhet og på økonomifeltet. Kommunen har utarbeidet egne etiske retningslinjer og varslingsrutiner som ble revidert av kommunestyret i 2018. Det er gjennom samarbeidet i IKT-Agder og Østre Agder arbeidet med informasjonssikkerhet både i 2018 og 2019 ved innføring av GDPR-bestemmelsene. Det vises til vedlagte årsmelding for 2019 fra «Sikkerhetsforum for Østre Agder» for nærmere informasjon på dette området.

Rådmannen har lagt opp til rapportering og dialog med alle enhetsledere gjennom jevnlige rapporteringsmøter etter oppsatt møteplan; både med ledermøter og enhetsvise møter. Etter rådmannens vurdering er det behov for ytterligere fokus på internkontroll i de nærmeste årene. Det er forbedringspunkter på noen områder.

Innenfor HMS har kommunen QM+ som avvikssystem. Dette er ikke fullt ut implementert i alle enhetene. Det er gjennom IKT-Agder samarbeide igangsatt prosess i 2019 med anskaffelse av nytt kvalitets- og avvikssystem for alle kommunene og fylkeskommunen i samarbeidet. Innfasingen av nytt system (nye QM+) forventes iverksatt i 2020 for kommunens enheter.

Innenfor tjenesteområdene har flere enheter kvalitetssystemer på de meste aktuelle tjenesteområdene, men også her er det behov for forbedringer og videreutvikling. Et nytt felles kvalitets- og avvikssystem vil gi muligheten for ytterligere forbedring på dette området.

På innkjøpsområdet er det gjennomført forbedringer gjennom målrettet arbeid gjennom de siste årene, men kontroll gjennomført av revisjonen viser fortsatt at det er avvik på dette området. Fokus på etterlevelse av innkjøpsrutinene vil fortsatt være et prioritert område innenfor de ressursrammene som er satt av til dette arbeidet. I tillegg til å ha rutiner på plass og gjennomført opplæring, har det gjennom året vært arbeidet med «innkjøpskulturen» og holdningsskapende arbeid.

Innenfor økonomifeltet har kommunen vedtatt eget overordnet økonomireglement og finansreglement, og det rapporteres til kommunestyret i tertialrapporter og årsberetning om status på dette området. Nytt administrativt økonomireglement med utgangspunkt i det overordnede er ikke utarbeidet.

7. Medarbeidere

7.1 Antall årsverk

I vedtatt budsjett de siste årene har en følgende antall årsverk:

- 370,8 i 2010,
- 379,4 i 2011,
- 383,5 i 2012,
- 393,4 i 2013,
- 421,5 i 2014,
- 432,4 i 2015,
- 433,5 i 2016.
- 450,6 i 2017,
- 470,8 i 2018
- 474,7 i 2019

7.2 Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i 2018. Den gjennomføres hver 2. år, og ble således ikke gjennomført i 2019.

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen i 2018 var følgende;

Totalt var det 55 % av de ansatte som besvarte undersøkelsen. Totalscore på 4,2 (skala fra 1-5), som er likt med gjennomsnittet for landet. Lavest score var 3,6 som gjaldt relevant kompetanseutvikling, og høyest score var 4,7 som var nytteorientert motivasjon, motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre.

Tabell 4: Medarbeiderundersøkelsen 2018

Navn	Tvedestrand 2016	Norge 2016	Tvedestrand 2018	Norge 2018
Oppgavemotivasjon	4,3	4,3	4,3	4,3
Mestringstro	4,3	4,3	4,3	4,3
Selvstendighet	4,2	4,2	4,3	4,2
Bruk av kompetanse	4,3	4,2	4,2	4,2
Mestringsorientert ledelse	3,9	3,9	3,9	4,0
Rolleklarhet	4,2	4,3	4,3	4,3
Relevant kompetanseutvikling	3,6	3,7	3,6	3,7
Fleksibilitetsvilje	4,5	4,4	4,5	4,5
Mestringsklima	4,0	4,1	4,1	4,1
Nytteorientert motivasjon	4,7	4,7	4,7	4,7

Tvedestrand kommune som IA-bedrift, har et godt samarbeid med NAV Arbeidslivssenter, NAV lokalt og bedriftshelsetjenesten som aktivt medvirkende i arbeidsmiljøspørsmål, både i forhold til ønskede prosesser i enhetene, ved dialog med HR-rådgiver, ansatte og ledere.

Personalforeningen i kommunen er arrangør for ulike sosiale tiltak for de ansatte. Tiltakene er et positivt bidrag til arbeidsmiljøet. I 2019 planla personalforeningen følgende arrangementer; sommerfest for ansatte m/følge på Furøya, topptur lokalt i Tvedestrand, utleie av Marnes hus, revy og middag i Arendal, julebord på rådhuset i desember. Sommerfest for ansatte og julebord ble avlyst grunnet for få påmeldte. De øvrige arrangementene ble gjennomført, og det var stor oppslutning på revy og middag i Arendal. Utleie av Marnes hus til ansatte er også et attraktivt tilbud for ansatte i kommunen.

Alle arrangementene som personalforeningen har stått for er et tilbud til alle ansatte i kommunen.

7.3 Sykefravær

Tabell 5: Sykefravær

År	Totalt fravær		Korttidsfravær 0-16 dager		Langtidsfravær over 16 dager	
	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk
2010	7,3 %	27,4	2,6 %	9,8	4,7 %	17,6
2011	7,8 %	30,8	1,8 %	7,3	5,9 %	23,5
2012	8,4 %	33,1	1,5 %	5,7	6,9 %	27,3
2013	7,8 %	30,2	1,5 %	5,8	6,3 %	24,4
2014	8,0 %	33,5	1,5 %	6,2	6,5 %	27,3
2015	7,3%	31,6	1,9%	8,2	5,4%	23,4
2016	7,2%	29,7	1,9%	5,9	5,3%	23,8
2017	7,7%	35,3	2,0%	9,1	5,7%	26,2
2018	7,2%	34,2	2,0%	9,3	5,3%	24,9
2019	7,7%	37,3	1,9%	9,3	5,8%	28,0

Sammenlignet med 2018 har det vært en økning på 0,5 prosentpoeng i 2019. Korttidsfraværet har hatt en nedgang på 0,1 prosentpoeng i 2019.

I enkelte enheter er det få personer som medfører en høy fraværspersent, noen enheter har større utfordringer. Vi er en inkluderende arbeidsplass, og har flere ansatte med kroniske lidelser som kan gi utslag i høyere fravær, ofte korttidsfravær.

HR-rådgiver, kontaktperson ved NAV arbeidslivssenter, NAV Tvedestrand og bedriftshelsetjenesten har fast møtetidspunkt (møteplassen) én gang per måned, for å bistå enhetsledere eller andre med delegert personalfullmakt som har behov for å drøfte saker. Det innkalles andre aktuelle funksjoner ved behov ut i fra hver enkelt sak. Hovedverneombud og hovedtillitsvalgte deltar i disse møtene minimum to ganger pr. år, i forhold til planlegging og oppfølging av IA-arbeidet, samt drøfting av aktuelle problemstillinger i enhetene. Det settes også opp aktuelle kurs og temaer på møteplassen for kompetanseheving hos ledere, tillitsvalgte og verneombud.

NAV arbeidslivssenter har også vært tilgjengelig og bistått i de enheter som har hatt behov for kartlegging, forebygging eller bistand i saker.

7.4 Seniortiltak

Seniorpolitikk er kommunens personalpolitikk rettet mot medarbeidere fra 55 år. Grunnlaget for all seniorpolitikk er bevissthet om at godt voksne arbeidstakere representerer verdifulle ressurser som kommunen trenger. Tvedestrand kommune har retningslinjer for seniorpolitikk, og det skal avholdes seniorsamtaler i forbindelse med medarbeidersamtaler. Tiltak som bl.a kompetanseheving og tilrettelegging skal ha fokus i slike samtaler.

Arbeidsmiljøutvalget og Administrasjons- og likestillingsutvalget vedtok i forbindelse med budsjett 2020 og omstillingstiltak å be arbeidsgiver unngå å presse seniorer til å avslutte yrkeslivet tidligere enn planlagt.

7.5 Kompetansetiltak

Det vises her til enhetenes årsrapporter.

I tillegg har ledere, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud deltatt på kurs i omstilling i regi av NAV arbeidslivssenter. Tilrettelegging og medvirkning har vært et tema på møteplassen for å øke kompetansen til ledere, tillitsvalgte og verneombud.

Kommunen har 11 læringleplasser, fem innenfor skole- og barnehagesektoren, fem innenfor pleie- og omsorgssektoren, inkl. en på kjøkken, samt en lærling i enhet for plan, miljø og næring på byggteknisk drift. Alle 11 læringleplassene har vært fylt opp i 2019.

7.6 Likestilling og mangfold

Virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsberetning, skal i årsberetningen redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven. Denne rapporteringsplikten går også frem av kommunelovens § 48, punkt nr. 5, ny kommunelov § 14-7, punkt e og f.;

..... det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

Direkte- og indirekte diskriminering og trakassering er, ifølge disse lovene forbudt. I Tvedestrand kommune er administrasjonsutvalget likestillingsutvalg. Tvedestrand kommune skal jobbe aktivt målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i virksomheten. For at mangfoldstrategien skal bli fullstendig må likestillingsarbeidet omfatte alle områder, dvs kjønn, etnisitet, religion, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, politisk syn, medlemskap i arbeidstakerorganisasjon og alder.

Redegjørelse for tilstanden

Det er i oversiktene tatt utgangspunkt i KS' PAI-register med tall pr. 01.12.2018 og 01.12.2019 der annet ikke fremgår.

I personalpolitikken er hovedmålet at i Tvedestrand kommune skal kvinner og menn ha like rettigheter og muligheter. Dette skal gjelde med hensyn til arbeids-, lønns- og utviklingsmuligheter.

Stillingsannonser skal være kjønnsnøytrale, men prinsippet kan fravikes ved utlysning av stillinger der det er behov for positiv særbehandling. Hele stillinger skal være hovedregel i alle tilsetningsforhold (jfr. HTA). Det skal konkret arbeides for å minske andelen av deltidsstillinger i de kvinneorienterte yrkene. Tvedestrand kommune er med i et forpliktende samarbeid om å fremme heltidskultur.

Tjenesteyting med ansatte i fulle stillinger, eller i store stillingsbrøker, vil føre til en mer effektiv drift, bedre opplevd kvalitet for brukerne, og et mer stabilt arbeidsmiljø. Som det fremkommer av tabell 9a i kap. 4.1 er gjennomsnittlig stillingsstørrelse pr ansatt i Tvedestrand kommune på 80 % pr. 01.12.2019.

Ledelsen

Ledelsen i kommunen innehar alle 100% stilling og har følgende kjønnsfordeling:

- Rådmannsnivå; to menn (rådmann og assisterende rådmann).
- Enhetslederne og økonomisjef; to menn og åtte kvinner.

Prosent av antall kvinner og menn i ulike sektorer i Tvedestrand kommune

Pr. 1.12.2019 basert på PAI-registeret. Tabellen inneholder bare hovedstillinger.

Sektor	Antall		Andel (i prosent)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I ALT	464	105	82	18
Sentraladministrasjonen	28	8	78	22
Oppvekst	173	35	83	17
Skoleadministrasjon	2	0	100	0
Grunnskole	97	24	80	20
Barnehager	58	1	98	2
Fritidshj/skolefritidsordn	5	0	100	0
Øvrig oppvekst	11	10	52	48
Helse/sosial	252	28	90	10
Administrasjon	14	0	100	0
Alm helsevern	31	7	82	18
Somatiske sykehjem	51	3	94	6
PU	43	7	86	14
Hjemmehjelp/-sykepleie	80	5	94	6
Sosialhjelp	10	1	91	9
Andre virksomheter	23	5	82	18
Kultur	3	3	50	50
Teknisk sektor	7	30	19	81
Ymse	1	1	50	50

Sammenlignet med alle kommuner i landet og kommune gruppe 10 ligger Tvedestrand kommune litt lavere i forhold til andel menn i kommunal sektor. Henholdsvis 77% kvinner og 23% menn i alle kommuner, og 81% kvinner og 19% menn i kommunegruppe 10.

Heltid- og deltid kvinner og menn – Tvedestrand kommune.

Antall stillinger, ansatte og årsverk – kvinner og menn. Tall per 01.12.2019. Kilde: KS' PAI-register

Sektor	Stillinger				Ansatte			
	Heltid/ deltid	Antall stillinger	Andel av stillinger i sektoren	Gjennomsnittlig størrelse på stilling	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstørrelse per ansatt	Ansatte	Årsverk
Alle	Alle	738		64%		80%	591	471
	Deltid	529	72%	50%	52%	61%	308	188
	Heltid	209	28%	100%	48%	100%	283	283
Administrasjon	Alle	67		64%		78%	55	43
	Deltid	48	72%	50%	51%	57%	28	16
	Heltid	19	28%	100%	49%	100%	27	27
Undervisning	Alle	166		69%		86%	133	115
	Deltid	104	63%	51%	43%	68%	57	39
	Heltid	62	37%	100%	57%	100%	76	76
Barnehager	Alle	64		81%		85%	61	52
	Deltid	29	45%	58%	41%	63%	25	16
	Heltid	35	55%	100%	59%	100%	36	36
Helse/pleie/omsorg	Alle	355		61%		75%	289	216
	Deltid	277	78%	50%	63%	60%	183	110
	Heltid	78	22%	100%	37%	100%	106	106
Samferdsel og teknikk	Alle	34		52%		74%	24	18
	Deltid	29	85%	44%	46%	43%	11	5
	Heltid	5	15%	100%	54%	100%	13	13
Annet	Alle	52		53%		60%	46	28
	Deltid	42	81%	42%	72%	44%	33	15
	Heltid	10	19%	100%	28%	100%	13	13

En ansatt kan ha flere stillinger. Om en ansatt har stillinger i flere sektorer, vil vedkommende telles i hver av disse sektorene. Derfor kan summen av ansatte over sektorene være høyere enn antall ansatte.

Stillingsstørrelse per ansatt er antall årsverk arbeidet i sektoren, delt på antallet ansatte i sektoren. Har en person flere stillinger i sektoren, teller alle med i stillingsstørrelsen. Årsverk disse ansatte yter i en annen sektor eller annen kommune tas her ikke med i beregningen av stillingsstørrelsen.

Antall stillinger, ansatte og årsverk – kvinner.

Tall per 01.12.2019. Kilde: KS' PAI-register

Sektor	Stillinger				Ansatte			
	Heltid/deltid	Antall stillinger	Andel av stillinger i sektoren	Gjennomsnittlig størrelse på stilling	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstørrelse per ansatt	Ansatte	Årsverk
Alle	Alle	587		64%		78%	482	378
	Deltid	423	72%	51%	57%	62%	273	169
	Heltid	164	28%	100%	43%	100%	209	209
Administrasjon	Alle	33		77%		77%	33	25
	Deltid	19	58%	60%	58%	60%	19	11
	Heltid	14	42%	100%	42%	100%	14	14
Undervisning	Alle	137		65%		84%	106	89
	Deltid	98	72%	51%	52%	69%	55	38
	Heltid	39	28%	100%	48%	100%	51	51
Barnehager	Alle	63		82%		86%	60	52
	Deltid	28	44%	60%	40%	66%	24	16
	Heltid	35	56%	100%	60%	100%	36	36
Helse/pleie/omsorg	Alle	321		60%		74%	261	194
	Deltid	253	79%	50%	64%	60%	168	101
	Heltid	68	21%	100%	36%	100%	93	93
Samferdsel og teknikk	Alle	6		67%		80%	5	4
	Deltid	4	67%	50%	40%	50%	2	1
	Heltid	2	33%	100%	60%	100%	3	3
Annet	Alle	27		51%		57%	24	14
	Deltid	21	78%	37%	67%	36%	16	6
	Heltid	6	22%	100%	33%	100%	8	8

Antall stillinger, ansatte og årsverk – menn.

Tall per 01.12.2019. Kilde: KS' PAI-register

Sektor	Stillinger				Ansatte			
	Heltid/ deltid	Antall stillinger	Andel av stillinger i sektoren	Gjennomsnittlig størrelse på stilling	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstørrelse per ansatt	Ansatte	Årsverk
Alle	Alle	151		62%		85%	109	93
	Deltid	106	70%	45%	32%	54%	35	19
	Heltid	45	30%	100%	68%	100%	74	74
Administrasjon	Alle	34		51%		80%	22	18
	Deltid	29	85%	43%	41%	50%	9	5
	Heltid	5	15%	100%	59%	100%	13	13
Undervisning	Alle	29		89%		96%	27	26
	Deltid	6	21%	47%	7%	41%	2	1
	Heltid	23	79%	100%	93%	100%	25	25
Barnehager	Alle	1		5%		5%	1	0
	Deltid	1	100%	5%	100%	5%	1	0
Helse/pleie/omsorg	Alle	34		65%		79%	28	22
	Deltid	24	71%	50%	54%	60%	15	9
	Heltid	10	29%	100%	46%	100%	13	13
Samferdsel og teknikk	Alle	28		49%		72%	19	14
	Deltid	25	89%	43%	47%	42%	9	4
	Heltid	3	11%	100%	53%	100%	10	10
Annet	Alle	25		55%		63%	22	14
	Deltid	21	84%	47%	77%	52%	17	9
	Heltid	4	16%	100%	23%	100%	5	5

Sammenlignet med andre:

	Tvedestrand kommune			Alle kommuner i landet			Kommunegruppe 10		
	K+M	K	M	K+M	K	M	K+M	K	M
Gj.sn.stillingsstørrelse pr ansatt	80%	78%	85%	80%	80%	82%	76%	76%	76%
Gj.sn. stillingsstørrelse for deltidsansatte	61%	62%	54%	58%	60%	48%	57%	60%	43%
Andel ansatte som har 100% stilling	48%	43%	68%	53%	49%	65%	44%	41%	58%

Ansatte fordelt på stillingsstørrelse pr ansatt *) og kjønn 2017-2019 i Tvedestrand kommune.

Tall pr. 1. desember i det enkelte år.

		Årstall					
		2017		2018		2019	
Stillingsstørrelse per ansatt	Kjønn	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0 - 24,9%	Kvinner og menn	36	6,5	28	5,0	38	6,4
	Kvinner	32	7,1	25	5,5	33	6,8
	Menn	4	3,9	3	2,9	5	4,6
25 - 49,9%	Kvinner og menn	28	5,0	21	3,8	21	3,6
	Kvinner	22	4,9	16	3,5	18	3,7
	Menn	6	5,8	5	4,8	3	2,8
50 - 74,9%	Kvinner og menn	144	25,9	140	25,2	139	23,5
	Kvinner	129	28,5	128	28,3	118	24,5
	Menn	15	14,6	12	11,5	21	19,3
75 - 99,9%	Kvinner og menn	112	20,2	111	20,0	112	19,0
	Kvinner	104	23,0	104	23,0	106	22,0
	Menn	8	7,8	7	6,7	6	5,5
100%	Kvinner og menn	235	42,3	256	46,0	281	47,5
	Kvinner	165	36,5	179	39,6	207	42,9
	Menn	70	68,0	77	74,0	74	67,9

*) Tabellen handler om stillingsstørrelse pr. ansatt. Derfor vil f. eks. en person med to stillinger på hhv. 20 og 50% bli tilordnet gruppen 50 - 74,9%. Stillinger i andre kommuner er ikke tatt med i vurdering av en ansatts stillingsstørrelse.

Som det fremgår av tabellen over har vi hatt en økning av ansatte i 100% stilling fra 2017-2019 fra 42,3% til 47,5% som jobber 100% stilling pr. 01.12.2019.

Lønnsutvikling og -nivå

Lønnsutvikling for fast- og timelønnte hoved- og bistillinger

Tall pr. 1.12.2018 og 1.12.2019 basert på KS' PAI-register.

Tvedestrand kommune

Kjønn	Månedsofortjeneste 2019	Grunnlønn 2019	Endring i månedsofortjeneste 2018-2019	Endring i grunnlønn 2018-2019	Ansatte 2019	Årsverk 2019	Endring i årsverk 2018-2019
Kvinner og menn	43.894	41.509	3,6%	3,3%	591	471	6,2%
Kvinner	43.278	40.679	4,0%	3,7%	482	378	7,5%
Menn	46.400	44.891	2,5%	2,2%	109	93	1,0%

Gruppe 10

Kjønn	Månedsofortjeneste 2019	Grunnlønn 2019	Endring i månedsofortjeneste 2018-2019	Endring i grunnlønn 2018-2019	Ansatte 2019	Årsverk 2019	Endring i årsverk 2018-2019
Kvinner og menn	43.509	40.571	4,1%	4,0%	17.721	13.462	1,8%
Kvinner	43.053	40.062	4,2%	4,2%	14.307	10.868	1,8%
Menn	45.416	42.701	3,7%	3,3%	3.414	2.595	1,7%

Alle kommuner

Kjønn	Månedsofortjeneste 2019	Grunnlønn 2019	Endring i månedsofortjeneste 2018-2019	Endring i grunnlønn 2018-2019	Ansatte 2019	Årsverk 2019	Endring i årsverk 2018-2019
Kvinner og menn	44.484	41.693	4,2%	3,9%	438.168	352.229	1,7%
Kvinner	43.990	41.223	4,3%	4,1%	338.844	270.475	1,5%
Menn	46.115	43.248	3,8%	3,4%	99.324	81.753	2,1%

For endringer i årsverk i Tvedestrand kommune vises det til årsmelding fra hver enhet, der det fremkommer årsak til endringer.

Som det fremgår av oversikten over har ansatte i Tvedestrand kommune (kvinner og menn samlet) en månedsofortjeneste og grunnlønn 2019 som er høyere enn kommune gruppe 10, men lavere enn snittet i alle kommuner. Når det gjelder menn så har disse en høyere månedsofortjeneste og grunnlønn enn både kommunegruppe 10 og snittet for alle kommuner.

Lønnsforhold justert for ulike faktorer

Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn. Tall pr. 1.12.2017, 1.12.2018 og 1.12.2019.

Tvedestrand kommune.

Justert for	Årstall					
	2017		2018		2019	
	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	91,6	89,2	91,9	89,3	93,3	90,6
Alder	92,6	90,3	92,6	90,2	93,3	90,6
Stillingsgruppe	101,1	100,3	100,8	99,7	101,7	100,7
Stillingskode	99,2	98,9	98,8	98,3	99,2	98,7
Utdanning	97,5	97,2	96,7	96,2	96,5	95,8

Tallene uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

Kommune gruppe 10

Justert for	Årstall					
	2017		2018		2019	
	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	94,2	92,8	94,3	93,0	94,8	93,8
Alder	94,4	92,8	94,4	93,0	94,8	93,8
Stillingsgruppe	99,0	99,2	99,0	99,3	99,1	99,6
Stillingskode	98,2	99,3	98,2	99,4	98,2	99,5
Utdanning	95,5	96,2	95,5	96,4	94,9	95,7

Alle kommuner

Justert for	Årstall					
	2017		2018		2019	
	Kvinner månedsførtjeneste i prosent av menn	Kvinner grunnlønn i prosent av menn	Kvinner månedsførtjeneste i prosent av menn	Kvinner grunnlønn i prosent av menn	Kvinner månedsførtjeneste i prosent av menn	Kvinner grunnlønn i prosent av menn
Ujustert	94,9	94,6	94,9	94,7	95,4	95,3
Alder	94,9	94,6	94,9	94,7	95,4	95,3
Stillingsgruppe	98,0	98,8	98,0	98,8	98,0	98,9
Stillingskode	98,0	98,9	97,9	98,8	97,8	98,9
Utdanning	95,4	96,8	95,5	96,8	95,6	97,0

Som det fremgår av oversikten over er kvinners grunnlønn i prosent av menns i Tvedestrand lavere enn kommuner i kommunegruppe 10 og gjennomsnittet for alle kommuner.

Målsetningene må også fremover være en klar kvinneprofil, slik at lønnsforskjell mellom menn og kvinner ikke øker, men reduseres, der målsetting skal være lik lønn.

Mangfold

Kommunestyret har i vedtatt ansettelsesreglement tatt inn følgende bestemmelser:

"Den kommunale arbeidsstyrken skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det er derfor et personalpolitisk mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning og rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Personer med innvandrerbakgrunn oppfordres til å søke stillingene."

Det registreres ikke etnisk bakgrunn til ansatte i Tvedestrand kommune. I tilsettingsprosessen registreres antall søkere med etnisk bakgrunn i ansettelsesprotokollen.

Redegjørelse for tiltak

- Heltidsprosjektet fortsetter i 2020, og vi skal delta i Nytt blikk som er et prosjekt på Agder i regi av KS. Det er et mål at vi skal tilby ansatte heltidsstillinger. For å øke andel heltidsstillinger må vi jobbe mer med bl.a. ulike turnusordninger og tiltak for økt antall helger i turnus.
- I tillegg må oppmerksomheten på å redusere uønsket deltid ved å slå sammen stillinger når dette er mulig, samt tiltak som går på tvers av enhetene i forhold til å få større stillingsstørrelser fortsatt jobbes systematisk med
- Det vil fortsatt være kjønnsnøytrale kriterier ved lønnsfastsetting og lønnsforhandlinger. Det forventes at lønnsutviklingen for kvinner kontra menn fortsatt vil være et tema ved de sentrale og lokale lønnsforhandlingene. Det legges også opp til tilsvarende oppmerksomhet ved lønnspolitiske drøftinger med de lokale fagforeningene i Tvedestrand kommune.
- Tvedestrand kommune deltar i prosjekt «menn i helse» i omsorgssektoren. Dette ser vi er positive på flere områder, og håper at det kan bidra til at flere menn vil velge yrker innenfor dette fagområdet fremover.

- Ved utlysning av stillinger i barnehagene og skolene, samt innenfor helse- og omsorgssektoren, bør menn i sterkere grad bli oppfordret til å søke.
- Likestilling er i samfunnsdel i kommuneplanen tatt inn som et eget punkt og med konkrete forslag til tiltak.
- Arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne på alle nivåer i kommunen.
- Tvedestrand kommune har som mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning, samt rekruttere personer med innvandrerbakgrunn.

7.7 Etikk

I henhold til Kommunelovens § 48, punkt 5, ny kommunelov § 14-7, punkt d, skal også årsrapporten inneholde et punkt som omfatter hvorledes kommunen sørger for å sikre en høy etisk standard i virksomheten.

Etisk standard sikres i første rekke gjennom de retningslinjene som er nedfelt i kommunens arbeidsgiverpolitikk under punktet Etske verdier, som har følgende klare føringer:

- Som forvaltere av samfunnets felles ressurser stilles det høye etiske krav til folkevalgte og ansatte. Grunnprinsippene skal være åpenhet, redelighet, integritet, ærlighet og respekt.
- Medarbeidere og ledere i Tvedestrand kommune skal utføre arbeid og tjenester i samsvar med det felles verdigrunnlaget som finnes i vår organisasjon og som er nedfelt gjennom kommunens arbeidsgiverpolitikk.
- Ledere har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd og legge forholdene til rette for praktisering av dette.
- Enhver medarbeider har ansvar for å søke råd og veiledning hos sin overordnede dersom hun/han er usikker på hva som er forsvarlig praktisering av kommunens etiske retningslinjer.
- Ledere og medarbeidere har plikt til lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder og de vedtak som er truffet for kommunens virksomhet
- Alle medarbeidere har et selvstendig ansvar for å ta opp forhold en får kjennskap til, som ikke er i samsvar med kommunens etiske norm. Brudd på de etiske retningslinjene vil kunne forårsake betydelig skade og vil i alvorlige tilfelle være uforenlig med fortsatt ansettelse i kommunen.

I 2018 reviderte vi kommunen etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte, og utarbeidet nye varslingsrutiner for kritikkverdige forhold.

Retningslinjene er gjort kjent for alle ansatte, og er en del av introduksjonsprogrammet ved ansettelse av nye arbeidstakere.

I tillegg har kommunen lagt inn etiske retningslinjer gjennom det interkommunale innkjøpssamarbeidet OFA, som kommunen deltar i. Dette gjelder etiske retningslinjer i forhold til innkjøp og krav til leverandørene.

7.8 AKAN-arbeid

AKAN er en forkortelse for Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk. Hensikten med AKAN-arbeidet i Tvedestrand kommune er å forebygge rusmiddelbruk, hjelpe ansatte til å få bukt med sitt rusproblem, og slik forhindre at arbeidsforholdet kommer i fare. Dette gjelder også spilleavhengighet. Det er nedsatt et AKAN-utvalg, som er et underutvalg og arbeidsredskap for Arbeidsmiljøutvalget. Det har ikke vært noen innmeldte saker til AKAN-utvalget i 2019. Hovedansvaret ligger hos enhetslederne i oppfølging av dette, og det er søkt bistand hos HR-rådgiver fra enkelte enheter i 2019 i dette arbeidet.

AKAN-utvalget har også oppfordret enhetene til å ha samtale om temaet på personalmøter. AKAN-retningslinjer ble revidert i 2016.

8. Økonomi

8.1 Hovedtrekk

8.1.1 Driftsregnskapet

Regnskapsresultat og økonomisk status

Tvedestrand kommune fikk et regnskapsmessig merforbruk på 5,847 mill. kroner for 2019. Netto driftsresultat ble på minus 8,477 mill. kroner, eller -1,5 prosent. Etter avsetninger til fonds på 3,941 mill. kroner og bruk av fonds på 6,571 mill. kroner, ender regnskapet med underskudd.

Det er følgende avvik mellom regnskap og regulert budsjett:

- 12 335 000 kroner i netto merforbruk på enhetene
- 15 151 000 kroner merinntekt på skatt
- 8 707 000 kroner i mindreinntekt på rammetilskudd
- 1 517 000 kroner i netto merutgifter selvkostområdene, herav meravsetning til avløpsfond (915 000 kroner) samt mindre bruk av vannfond (561 000 kroner) og feiefond (40 000 kroner)
- 1 389 000 kroner i mindreutgift/merinntekt på pensjon
- 229 000 kroner i merinntekter på generelle statstilskudd, herav 110 000 kroner i økt integreringstilskudd
- 123 000 kroner i netto innsparinger på renter
- 180 000 kroner i merutgifter/mindreinntekter på øvrige deler av budsjettets fellesområder

Enhetene kommer tilnærmet samlet sett ut med merforbruk på 12 335 000 kroner i 2019. Ved budsjettkontrollen pr. 2. tertial hadde enhetene et samlet anslag på merforbruk på om lag 7 600 000 kroner.

Fem enheter har mindreforbruk på 3 739 000 kroner, mens 6 enheter har merforbruk på 16 074 000 kroner. Blant de største postene er lønn inkl. sosiale utgifter på 7 900 000 kroner samt utgifter til brukerrettede ytelser på ca. 3 500 000 kroner

Utenom enhetene uttalte rådmannen ved budsjettkontroll for 2. tertial stor usikkerhet knyttet til skatt og inntektsutjevning, pensjonskostnader og premieavvik, avsetning til og bruk av fond innen selvkostområdene samt renteutgifter og – inntekter. Disse elementene slo samlet sett positivt ut for kommunen.

Kommunen har et mål om ikke å ha større avvik i resultatet enn +/- 0,5 %, målt med utgangspunkt i netto budsjetttramme for alle enhetene. Merforbruket på enhetene nevnt over tilsvarer -3,2 %, og en er dermed et stykke unna målsettingen.

Ved utgangen av 2019 har kommunen disposisjonsfond på 20 258 000 kroner.

Status ved utgangen av 2019 viser en kommune som fremdeles har stram økonomi og forholdsvis få frie driftsmidler, selv om disse har økt noe i løpet av siste år. Akkumulert premieavvik er på 40,3 mill. kroner og er en forpliktelse som må dekkes inn i driften de kommende årene. I tillegg til reell økonomisk effekt er dette belastende for likviditeten. For å sikre likviditet til å kunne håndtere løpende utgifter inngikk kommunen i januar 2015 en avtale med banken om trekkrettigheter på 30 mill. kroner.

Tabell 6: Driftsregnskapet

Driftsregnskapet (beløp i hele 1 000 kroner)	Regnskap 2 019	Reg. bud. 2 019	Opprinnelig budsjett 2 019	Avvik fra regulert bud. 2019	Regnskap 2 018
Skatt og rammetilskudd	366 155	359 711	359 711	-6 444	355 035
Andre driftsinntekter	183 678	179 128	158 556	-4 550	179 544
Sum driftsinntekter	549 833	538 839	518 267	-10 994	534 579
Lønn og sosiale utgifter	379 512	371 589	357 864	-7 923	357 482
Andre driftsutgifter	182 223	175 226	165 344	-6 997	176 758
Sum driftsutgifter	561 735	546 815	523 208	-14 920	534 240
Brutto driftsresultat	-11 902	-7 976	-4 941	3 926	340
Eksterne finansinntekter	10 245	10 232	9 976	-13	10 432
Eksterne finansutgifter	32 506	32 449	33 993	-57	27 092
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-22 261	-22 217	-24 017	44	-16 660
Motpost avskrivninger	25 686	26 067	26 067	381	22 514
Netto driftsresultat	-8 477	-4 126	-2 891	4 351	6 194
Bruk av tidl. års mindreforbruk					5 635
Bruk av avsetninger	6 571	7 149	4 222	578	4 840
Overført til investeringsregnskapet				0	
Avsatt til dekn. av tidl. års merforbruk				0	
Avsatt til disposisjonsfond	0	8	0	8	11 538
Avsatt til bundne driftsfond	3 942	3 015	1 331	-927	5 131
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	-5 847	8	0	5 855	-

Driftsinntekter

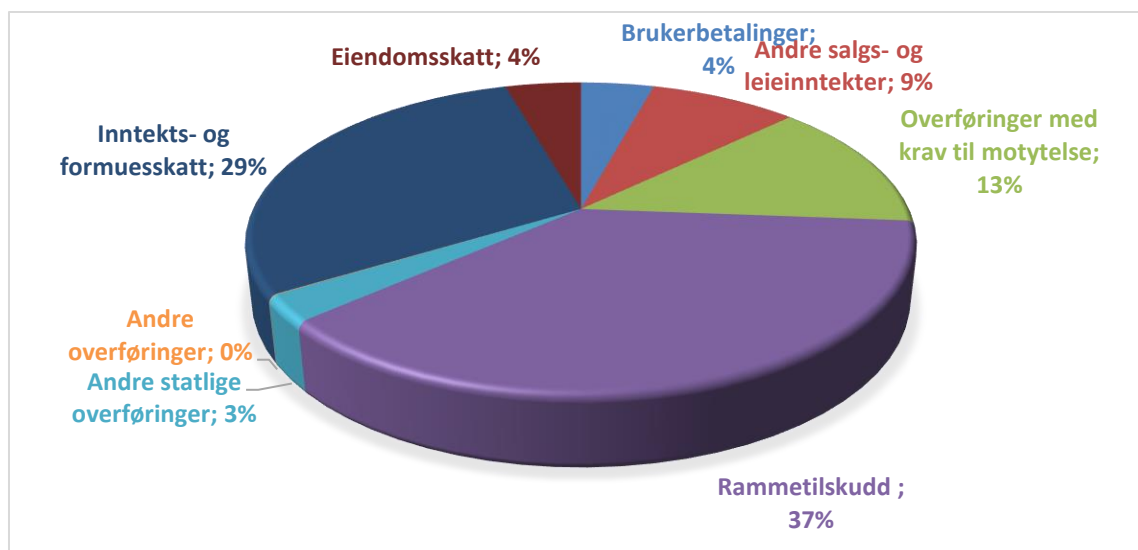
Tabellen over viser hovedpunktene i kommunens driftsregnskap. Skatt og rammetilskudd, som utgjør om lag 70 prosent av kommunens inntekter, har økt med 11 120 000 kroner eller 3,1 prosent fra 2018 til 2019. Sett i forhold til budsjett er veksten i skatt og rammetilskudd på 6,4 mill. kroner. Det er viktig å være klar over at merskatteveksten i 2019 bare gir ekstra inntekt for året 2019, og i liten grad påvirker nivået på forventede skatteinntekter i 2020 og fremover.

For landet som helhet har det vært en vekst i skatteinntektene på 4,7 prosent i kommunene i 2019, sammenlignet med 2018. Den nasjonale skatteveksten på årsbasis i 2019 ble i statsbudsjettet for 2019 anslått til 0,4 prosent for kommunene. I revidert nasjonalbudsjett (RNB) ble satsen justert opp til 1,2 prosent for kommunene. Endringen var basert på at det var god skatteinngang i begynnelsen av året, men samtidig ble det anslått i RNB at veksten ikke ville bli like høy som i 2018.

Andre driftsinntekter består av salgs- og leieinntekter og brukerbetaling for ulike kommunale tjenester, øremerkede tilskudd, sykepengerefusjon osv. Disse inntektene er økt med 4 133 000 kroner eller 2,3 % fra 2018 til 2019. Veksten kan blant annet forklares ved økt eiendomsskatt. Refusjoner knyttet til flyktningearbeidet er på den annen side redusert siden det er bosatt færre flyktninger.

Det fremgår av tabellen at det er en betydelig økning fra opprinnelig til regulert budsjett. Dette skyldes i hovedsak en økning i sykepenge- og fødselspengerefusjoner, samt ulike refusjoner og tilskudd fra staten.

Figur 1: Oversikt over kommunens driftsinntekter

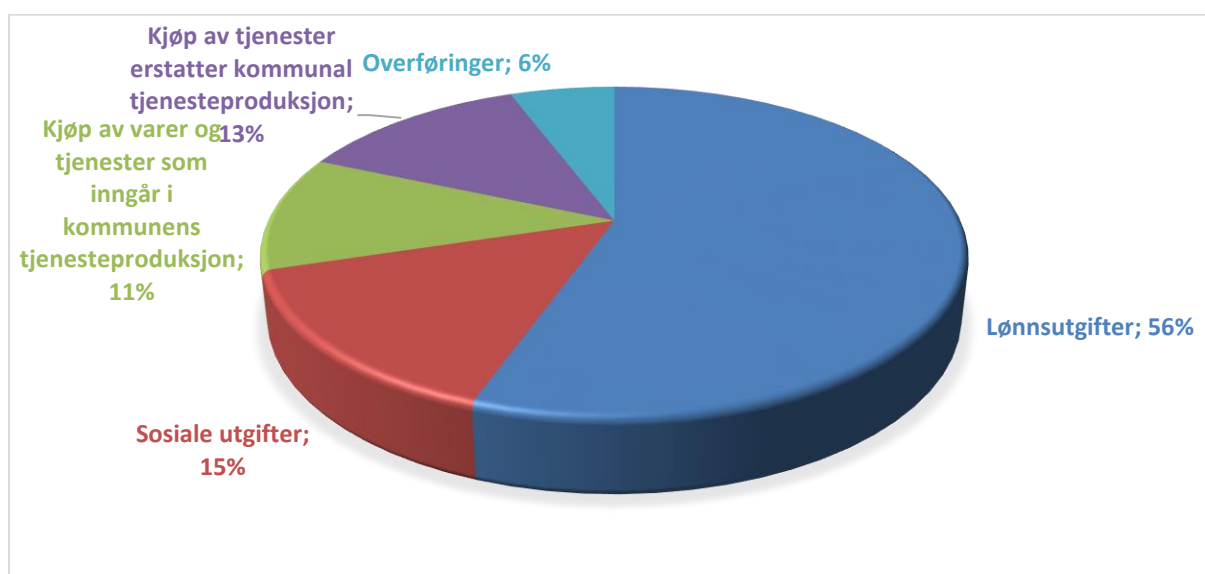
Figuren over viser de ulike inntektstypene som kommunen har. Størstedelen av kommunens inntekter kommer som nevnt fra skatt og rammetilskudd fra staten. Overføringer med krav til motytelse, for eksempel sykelønnsrefusjon, momskompensasjon og andre refusjoner fra staten, utgjør ca. 13 % av inntektene.

Driftsutgifter

Kommunens lønnsutgifter (inklusive sosiale utgifter) er økt med 22 030 000 kroner eller 6 % fra 2018 til 2019.

Av de samlede driftsutgiftene eksklusive avskrivninger utgjorde lønn og sosiale utgifter 71 % i 2019, mot 70 % i 2018. Dette viser hvilken arbeidsintensiv organisasjon kommunen er.

Figur 2: Oversikt over kommunens driftsutgifter

Figuren over viser de ulike utgiftstypene kommunen har. Kjøp av varer og tjenester utgjør 23 % av utgiftene. Overføringer består blant annet av overføringer og tilskudd til private, organisasjoner mv. og utgjør 6 % av kommunens utgifter.

Økning i totale utgifter er på 27 495 000 kroner, eller 5 prosent fra 2018. Totale inntekter har økt med 15 253 000 kroner eller 3 prosent fra 2018. Av inntektsøkningen er som nevnt om lag 6,4 mill. kroner ekstraordinære inntekter fra skatt og rammetilskudd som en ikke kan forvente i fremtiden. Det betyr at utgiftsnivået er for høyt.

Finanstransaksjoner

Eksterne finansinntekter omfatter renteinntekter og utbytte/utbetalinger fra selskaper. Renteinntektene og utbytte er på 9 928 000 det vil si om lag 215 000 kroner høyere enn i 2018 og skyldes høyere renteinntekter på bankinnskudd.

Eksterne finansutgifter omfatter renteutgifter på 9 629 000 kroner og avdrag på 22 540 000 kroner i 2019. Både renteutgifter og avdrag er økt fra 2018, noe som skyldes høyere låneopptak til økte investeringer.

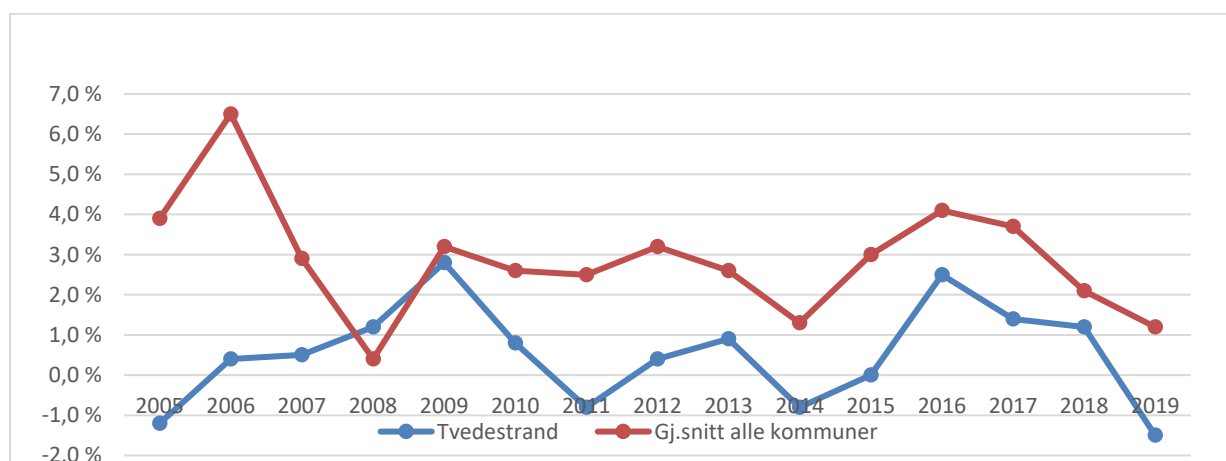
Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser enkelt sagt om det aktuelle års driftsinntekter er store nok til å dekke årets utgifter. For Tvedestrand kommune var løpende utgifter høyere enn løpende inntekter i 2019. Netto driftsresultat er negativt, på - 8 477 000 kroner, eller -1,5 prosent av brutto driftsinntekter. Gjennomsnittet for alle landets kommuner, konserntall, er 1,2 prosent.

I figuren nedenfor vises størrelsen både for Tvedestrand og landsgjennomsnittet fra 2005 til 2019. En sunn kommuneøkonomi tilsier et netto driftsresultat på 1,75 prosent. Tvedestrand er med -1,5 prosent under dette måltallet i 2019. Normtallet ble i 2014 endret fra 3,0 prosent, fordi en ikke lenger fører merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer i driftsregnskapet.

Begrepet netto driftsresultat omfatter blant annet øremerkede midler som enten avsettes til fond eller brukes av fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvninger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ingen ting med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter størrelsen avsetninger til og bruk av fond på selvkostområdene. I tillegg ble det til og med i 2013 medtatt overføring av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. Dette var også pliktige transaksjoner, jamfør regnskapsforskriftene. Dersom en korreterer for denne typen transaksjoner, ser en hvordan utviklingen i kommunens fritt disponible midler er.

Figur 3: Utvikling i netto driftsresultat

Fond og avsetninger

Linjen "Bruk av avsetninger" i tabell 3 omfatter både bruk av disposisjonsfond og bundne driftsfond. Bruk av bundne fond var på 5 562 000 kroner og bruk av disposisjonsfond var på 1 010 000 kroner. Samlet beløp på 6 571 000 kroner er 3 904 000 kroner lavere enn i 2018.

I beløpet for bruk av bundne fond inngår blant annet 2 016 000 kroner innen vann og 84 000 kroner angående feiing. Disse gjelder selvkostområder.

Det er ikke avsatt noe til disposisjonsfond i 2019.

Av avsetninger til øvrige fond på 3 942 000 kroner gjelder bundne avsetninger på grunn av ubrukte øremerkede midler ved utgangen av året samt avsetning til avløpsfond på 2 246 000 kroner.

8.1.2 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet for 2019 ble avsluttet med en underdekning på 338 000 kroner.

Kommunen har to ubundne investeringsfond. Ved utgangen av 2019 er saldoen på generelt fond 132 000 kroner, mens en har 2 245 000 kroner på ubundet investeringsfond; aksjer og andeler. Totalt beløp er 2 378 000 kroner og er 1 713 000 kroner høyere enn ved utgangen av 2018.

Tabell 7: Investeringsregnskapet, hovedtall skjema 2A

Investeringsregnskapet (skjema 2A) (beløp i hele 1000 kroner)	Regnskap 2019	Reg. bud. 2019	Budsjett 2019	Avvik fra reg. bud 2019	Regnskap 2018
Investering i anleggsmidler	153 561	209 637	151 850	56 076	127 467
Utlån og forskutteringer	28 049	30 134	25 000	2 085	25 117
Kjøp av aksjer og andeler	6 017	6 017	1 700	0	1 611
Avdrag på lån	9 393	9 645	4 300	252	7 336
Byggelånsrenter	2 558	2 500	0	-58	1 188
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 714	1 713	0	-1	447
Årets finansieringsbehov	201 291	259 646	182 850	58 355	163 167
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	-149 933	-192 683	-147 797	-42 750	-133 692
<i>herav: egne investeringslån</i>	-121 884	-162 549	-122 797	-40 665	-108 575
<i>formidlingslån</i>	-28 049	-30 134	-25 000	-2 085	-25 117
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-7 715	-6 964	-6 820	751	-287
Tilskudd til investeringer	-7 863	-17 131	-1 630	-9 268	-3 171
Kompensasjon for merverdiavgift	-20 216	-27 335	-22 603	-7 119	-18 955
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-13 878	-14 336	-3 900	-458	-6 913
Andre inntekter	-1 042	-800	-100	242	0
Sum ekstern finansiering	-200 647	-259 249	-182 850	-58 602	-163 019
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-306	-397	0	-91	-148
<i>herav: generelle ubundne investeringsfond</i>	0	0	0	0	0
<i>enheterenes disposisjonsfond</i>	0	0	0	0	0
<i>bundne driftsfond</i>	-77	-77	0	0	-76
<i>bundne investeringsfond</i>	-229	-320	0	-91	-72
Sum finansiering	-200 953	-259 646	-182 850	-58 693	-163 167
Udekket (+)/udisponert (-) =0	338	0	0	-338	0

Det er en del endringer fra opprinnelig budsjett til regulert budsjett. Dette skyldes at en i regulert budsjett 2019 har innarbeidet ubrukte bevilgninger fra 2018 på ikke avsluttede prosjekter. Videre har kommunestyret gjennom 2019 endret bevilgningene på flere prosjekter.

Årets finansieringsbehov

Investeringer i anleggsmidler var 153 561 000 kroner i 2019, det vil si 26 094 000 høyere enn året før. Investeringsprosjektet med størst bruttoutgifter i 2019 var Tvedestrand idrettspark (63 680 000 kroner, ekskl. byggelånsrenter). Videre hadde også vei, vann, vei og avløp på Grenstøl (43 560 000 kroner), kjøp av Tvedestrand kommunehus (9 226 000 kroner) og Grenstøl Slotta (5 106 000) store bruttoutgifter.

Beløpene i linjen utlån og forskutteringer gjelder i hovedsak formidlingslån til innbyggere i kommunen. Det ble brukt lånemidler på 28 049 000 kroner i 2019. Etterspørselen etter slike lån er stor og det

gjøres en god jobb med formidlingen av lånene. Ved utgangen av 2019 var det 2 085 000 kroner av det som kommunen har lånt som fortsatt stod på kommunens bankkonto. De ubrukte midlene er avsatt på egen balansekonto for ubrukte lånemidler.

Kjøp av aksjer og andeler omfatter kjøp av aksjer og andeler samt egenkapitalinnskudd i KLP. Pensjonsfondene i KLP øker hvert år og medfører behov for økt egenkapital fra eierne, dvs. kommunene. Tilskuddet til oppbygging av egenkapital er nødvendig for å opprettholde god soliditet, med mulighet for å oppnå gode resultater og mest mulig stabil pensjonspremie i svingende finansmarkeder. Egenkapitalinnskudd i KLP utgjør 1 431 000 kroner. Videre er det omgjort ansvarlig lån til aksjekapital i Tvedestrand vekst AS (4 586 000 kroner). Dette er gjort i tråd med tidligere kommunestyrevedtak etter vedtak i generalforsamlingen.

Avdrag på lån gjelder formidlingslån, og er kommunens nedbetaling på lån i Husbanken. Beløpene omfatter både ordinære avdrag og ekstraordinære avdrag som følger av at kommunens kunder har innbetalt ekstraordinært på sine lån. Sistnevnte skal etter Husbankens bestemmelser benyttes til ekstraordinær nedbetaling av lån. Totalt avdragsbeløp ble på 9 393 000 kroner.

I forbindelse med bygging av Tvedestrand idrettspark ble det budsjettert med 2 500 000 kroner i byggelånsrenter som skulle utgiftsføres i investeringsregnskapet. Regnskapet viser at anslaget tilnærmet holdt.

Avsetninger er på 1 714 000 kroner. Dette gjelder avsetning til ubundet investeringsfond; aksjer og andeler, angående kjøp av Tvedestrand kommunehus (1 300 000 kroner), salg av boligtomter (108 000 kroner), og innløsning festetomter (36 000 kroner). Videre er det avsatt 269 000 kroner til samme fondet i forbindelse med investeringsprosjekter.

Finansiering

Størstedelen av kommunens investeringer finansieres ved lån. I 2019 ble i alt 149 933 000 kroner av utgiftene finansiert på denne måten. Hvert år tar en opp vedtatt beløp i lån, mens en altså bare benytter det som er nødvendig. Ubrukte lånemidler ved utgangen av 2019 var 44 870 000 kroner, det vil si en reduksjon på 16 130 000 kroner fra året før. Det ubrukte beløpet gjelder investeringsprosjekter der det har vært tidsforskyvninger i arbeidene og innsparinger i avsluttede prosjekter. Dette gjelder spesielt for Tvedestrand idrettspark, vann, vei og avløp Bakkevei, boliger til utviklingshemmede, ny barnehage på Bronsbu, og utbyggingsavtaler for ulike boligfelt.

Inntekter fra salg av anleggsmidler er 7 715 000 kroner. Av dette beløpet gjelder 4 999 000 kroner salg av eiendom (A67 –næringsarealer) og 2 500 000 kroner salg av varer og tjenester (salg av steinmasse).

Av tilskudd investeringer på 7 863 000 kroner gjelder størstedelen kommunal infrastruktur i boligfelt. Framdrift i utbyggingsavtaler styres av andre enn kommunen og er dermed vanskelig å budsjettere. Beløpet består også av tilskudd og overføringer fra stat og fylkeskommune samt gave fra private.

Det budsjettmessige avviket på kompensasjon for merverdiavgift følger av at det er innsparinger og tidsforskyvninger i posten investering i anleggsmidler. Kompensasjonen benyttes til generell finansiering av investeringer.

Mottatte avdrag på utlån og refusjoner på 13 878 000 kroner omfatter både ordinære (3 442 000 kroner) og ekstraordinære avdrag (5 250 000 kroner) på formidlingslån samt mottatte avdrag på egne lån i forbindelse med Tvedestrand Vekst AS jf. omgjøring av ansvarlig lån til aksjekapital (4 586 000 kroner) og kjøp av Tvedestrand kommunehus (600 000 kroner).

Andre inntekter på 1 042 000 kroner gjelder uttak ved avvikling av selskaper herav kjøp av Tvedestrand kommunehus (926 000 kroner) og kjøp av Lyngmyrhallen (116 000 kroner).

Bruk av avsetninger på 306 000 kroner gjelder bundne avsetninger til formidlingslån (95 000 kroner) samt bruk av bundne investeringsfond i forbindelse med Brannposter på Lyngør (211 000 kroner).

Investeringsregnskapet fikk et merforbruk på 338 000 kroner. Dette skyldes avdrag på formidlingslån. Når kommunen mottar ekstraordinære innbetalinger på utlån til kommunens kunder, skal kommunen betale tilsvarende beløp i ekstraordinære avdrag til Husbanken. Sparebanken sør forvalter utlånene for kommunen. I oppgjøret for oktober 2019 hadde banken oppgitt et for høyt beløp for ekstraordinære innbetalinger. Kommunen mottok et korrigerende oppgjør, men da hadde en allerede nedbetaling på kommunens lån i Husbanken. Etter mottak av ekstraordinære innbetalinger i november og desember 2019 er det 338.000 kroner som er for mye nedbetalt på lån. Dette vil bli håndtert i 2020, med inndekning av nye ekstraordinære innbetalinger.

8.2 Driftsregnskapet, inklusive avvik

I regnskapsforskriften som gjelder til og med året 2019, er det angitt to skjemaer som er obligatoriske, det er skjema 1A og 1B. Skjema 1A viser skatt, rammetilskudd, statlige tilskudd, renter og avdrag, samt finansieringstransaksjoner. Skjema 1B viser hvordan nettoinntektene fra skjema 1A er fordelt på enhetene i kommunen. Skjemaene vises i dette kapitlet, men er også vist i selve regnskapsdokumentet.

8.2.1 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger

Gjennom vedtak i flere kommunestyresaker i 2019 ble det gjort endringer knyttet til bevilgningene på ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger. Budsjettet ble, i størst mulig grad, tilpasset til den informasjon en hadde på de aktuelle tidspunktene. I tillegg uttrykte rådmannen i budsjettkontrollrapporten pr. 2. tertial usikkerhet til mange utgifter og inntekter som føres på ansvar 290, samt til enhetenes økonomiske resultat. De ulike utgiftene og inntektene som omfattes av ansvarsområdet er kommentert under tabellen.

Tabell 8: Driftsregnskapet, skjema 1A

Driftsregnskapet (skjema 1A) (beløp i hele kroner)	Regnskap 2019	Reg. bud. 2019	Budsjett 2019	Avvik fra reg. bud. 2019	Regnskap 2018
Skatt på inntekt og formue 1)	-160 923 333	-145 772 000	-145 772 000	15 151 333	-145 870 545
Ordinært rammetilskudd 2)	-205 731 724	-214 439 000	-213 939 000	-8 707 276	-209 585 428
<i>herav: fast del</i>	<i>-182 163 000</i>	<i>-182 311 000</i>	<i>-182 311 000</i>	<i>-148 000</i>	<i>-178 061 000</i>
<i>skjønnskutt</i>	<i>-1 019 000</i>	<i>-970 000</i>	<i>-970 000</i>	<i>49 000</i>	<i>-951 672</i>
<i>inntektsutjevning</i>	<i>-22 049 724</i>	<i>-30 658 000</i>	<i>-30 658 000</i>	<i>-8 608 276</i>	<i>-30 151 756</i>
<i>prosjektskjønnskutt</i>	<i>-500 000</i>	<i>-500 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-421 000</i>
Skatt på eiendom	-24 204 997	-24 200 000	-24 000 000	4 997	-17 881 456
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-14 075 081	-13 846 000	-13 546 000	229 081	-17 739 038
<i>herav: rentekomp. skolebygg</i>	<i>-104 888</i>	<i>-100 000</i>	<i>-100 000</i>	<i>4 888</i>	<i>-106 602</i>
<i>rentekomp. skolebygg fra 2009</i>	<i>-95 062</i>	<i>-60 000</i>	<i>-60 000</i>	<i>35 062</i>	<i>-87 950</i>
<i>inv.komp. eldreomsorg</i>	<i>-1 187 891</i>	<i>-1 100 000</i>	<i>-1 100 000</i>	<i>87 891</i>	<i>-1 186 319</i>
<i>rentekomp kirkebygg</i>	<i>-37 178</i>	<i>-46 000</i>	<i>-46 000</i>	<i>-8 822</i>	<i>-31 167</i>
<i>integregringstilskudd flyktninger</i>	<i>-12 650 062</i>	<i>-12 540 000</i>	<i>-12 240 000</i>	<i>110 062</i>	<i>-16 327 000</i>
<i>andre statlige tilskudd</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Sum frie disponible inntekter	-404 935 136	-398 257 000	-397 257 000	6 678 136	-391 076 467
Renteinntekter og utbytte	-9 926 779	-9 864 000	-9 864 000	62 779	-9 711 470
<i>herav: renteinntekter bankinnskudd</i>	<i>-1 727 103</i>	<i>-1 400 000</i>	<i>-1 400 000</i>	<i>327 103</i>	<i>-1 733 057</i>
<i>andre renteinntekter</i>	<i>-123 186</i>	<i>-100 000</i>	<i>-100 000</i>	<i>23 186</i>	<i>-62 284</i>
<i>utbytte fra Agder Energi</i>	<i>-6 241 429</i>	<i>-6 250 000</i>	<i>-6 250 000</i>	<i>-8 571</i>	<i>-6 389 720</i>
<i>renteinntekter formidlingslån</i>	<i>-1 824 785</i>	<i>-2 100 000</i>	<i>-2 100 000</i>	<i>-275 215</i>	<i>-1 514 384</i>
<i>garantiprovisjon</i>	<i>-10 276</i>	<i>-14 000</i>	<i>-14 000</i>	<i>-3 724</i>	<i>-12 025</i>
Gevinst finansielle instrumenter (OM)	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre finansutg.	9 604 115	9 652 000	11 452 000	47 885	8 544 810
<i>herav: renteutgifter egne investeringslån</i>	<i>7 523 654</i>	<i>7 252 000</i>	<i>9 052 000</i>	<i>-271 654</i>	<i>6 892 241</i>
<i>renteutgifter formidlingslån</i>	<i>2 077 066</i>	<i>2 400 000</i>	<i>2 400 000</i>	<i>322 934</i>	<i>1 652 341</i>
<i>andre renteutgifter</i>	<i>3 395</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-3 395</i>	<i>228</i>
Tap finansielle instrumenter (OM)	0	0	0	0	0
Avdrag på lån (egne investeringslån)	22 540 000	22 540 000	22 540 000	0	17 840 000
Netto finansinntekter/-utgifter	22 217 336	22 328 000	24 128 000	110 664	16 673 340
Til dekn. av tidl. års r-messige merforbruk	0	0	0	0	0

Driftsregnskapet (skjema 1A) (beløp i hele kroner)	Regnskap 2019	Reg. bud. 2019	Budsjett 2019	Avvik fra reg. bud. 2019	Regnskap 2018
Til ubundne avsetninger	0	8 000	0	8 000	11 538 429
<i>herav: disposisjonsfond</i>	0	8 000	0	8 000	0
<i>utviklings- og rentebufferfond</i>	0	0	0	0	11 538 429
Til bundne avsetninger	3 941 773	3 015 000	1 331 000	-926 773	5 130 643
Bruk av tidl. års r-messige mindreforbruk	0	0	0	0	-5 634 941
Bruk av ubundne avsetninger	-1 009 551	-989 000	-1 521 000	20 551	-4 932
<i>herav: disposisjonsfond</i>	-1 009 551	-989 000	-1 521 000	20 551	-4 932
Bruk av bundne avsetninger	-5 561 653	-6 160 000	-2 701 000	-598 347	-4 834 996
Netto avsetninger	-2 629 431	-4 126 000	-2 891 000	-1 496 569	6 194 204
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-385 347 231	-380 055 000	-376 020 000	5 292 231	-368 208 923
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	391 194 404	380 055 000	376 020 000	-11 139 404	368 208 923
Merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	5 847 173	0	0	-5 847 173	0

Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd ble budsjettet i tråd med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019. Det var lagt til grunn en nominell skattevekst på 0,4 prosent fra 2018 til 2019 for kommunene.

Regnskapet for alle landets kommuner viser en skattevekst fra 2018 til 2019 på 4,7 prosent.

Skatteveksten i Tvedestrand var på 10,3 prosent. Via en nasjonal omfordelingsmodell kompenseres kommuner med lavere skattevekst enn landsgjennomsnittet for en del av differansen. Samlet vekst for skatt og inntekstutjevning for Tvedestrand ble på 3,9 prosent fra 2018 til 2019.

Regnskapet viser samlede inntekter fra skatt og rammetilskudd på 366 155 000 kroner. Dette er 6 444 000 kroner mer enn regulert budsjettet, og skyldes at nasjonal og lokal skattevekst var høyere enn forutsatt. Samlet vekst for skatt og rammetilskudd for Tvedestrand var på 3,1 prosent fra 2018 til 2019.

Eiendomsskatt

Inntektene fra eiendomsskatt ble på 24 205 000 kroner, dvs. tilnærmet likt budsjett.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd omfatter rente- og investeringskompensasjon til skolesektoren, kirkeformål og eldreomsorgen, samt integreringstilskudd i forbindelse med mottak av flyktninger. Samlet mottok kommunen 1 425 000 kroner i rente- og investeringskompensasjon, det vil si om lag 119 000 kroner mer enn budsjettet.

I budsjettet var det lagt til grunn at kommunen skulle ta imot 10 nye flyktninger, samt eventuelle familiejenforeninger. I 2019 bosatte kommunen 5 flyktninger. Kommunen var klar for å bosette flere, men fikk ikke tildelinger. Samlede inntekter fra integreringstilskudd for flyktninger var 12 650 000 kroner, mot budsjettet 12 540 000 kroner, det vil si merinntekter på om lag 110 000 kroner.

Renteinntekter og utbytte

Renteinntektene på 3 685 000 kroner er 71 000 kroner høyere enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak renteinntekter på kommunens bankbeholdning (327 000 kroner), men lavere renteinntekter fra formidlingslån (275 000 kroner). Årsakene til økte renteinntekter på kommunens bankbeholdning er økning i bankbeholdningen og økt rentesats. Rentesatsen kommunen har fått er NIBOR-rente + 50 rentepunkter, gjeldende fra mars 2019. Marginen var + 60 punkter før mars.

Utbytte fra Agder Energi ble på 6 241 000 kroner i 2019, og alt er i tråd med regnskapsforskriftene ført i driftsregnskapet. Beløpet er om lag som forutsatt i opprinnelig budsjett.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Renteutgifter på lån ble på 9 601 000 kroner, noe som er 51 000 kroner under budsjettet. Det er merutgifter på investeringslån på 272 000 kroner og innsparinger formidlingslån på 323 000 kroner.

Avdrag på lån

Det ble betalt 22 540 000 kroner i avdrag på investeringslån i 2019. Dette er likt til regulert budsjett, og innenfor regnskapsforskriftens bestemmelser om minimumsavdrag.

Avsetninger og bruk av avsetninger

Avsetninger til og bruk av bundne fond gjelder i hovedsak øremerkede midler en har mottatt fra andre, samt selvkostområder. Mottatte øremerkede midler som ikke er benyttet innen årets utgang må avsettes til bundne fond for tilbakebetaling eller bruk senere år.

Det er avsatt 3 942 000 kroner til bundne fond, noe som er 927 000 kroner høyere enn regulert budsjett. Hovedårsaken til dette er økt avsetning til selvkostfond kommunalt avløpsnett på bakgrunn av innsparinger på avløpsfeltet.

Det er brukt 5 562 000 kroner av bundne avsetninger. Dette er 598 000 kroner mindre enn budsjettet. Mindre bruk av fond innen selvkostområde distribusjon av vann (mindre bruk av bundne fond på 561 000 kroner) og feiing (mindrebruk av bundne fond på 40 000 kroner) er hovedårsakene til dette.

Hovedårsaken til avvikene innen vann og avløp er innsparinger på avløp (medfører mer avsetning) og mindreforbruk på vann (medfører mindre bruk av vannfond) i enheten Teknisk drift. Lavere kalkulasjonsrente enn budsjettet er også en årsaksfaktor. Kalkulatorisk rente (5-årig swap-rente + 50 punkter) ble på 2,3 %, mot budsjettet 2,75 %.

I forbindelse med vedtak av budsjett 2019-2022 i sak 113/18 er det i punkt 8 vedtatt følgende:

«Rådmannen får fullmakt til å starte en omstillingsprosess og vedta utarbeidelse av mandat, oppdrag og prosessbeskrivelse med fremdriftsplan på utviklings- og omstillingsprosjekt, eventuelt nye styringssystemer, samt gjennomføre omstillingsprosessen. Eventuell ny organisasjonsmodell skal godkjennes av kommunestyret.»

For å holde rede på den akkumulerte økonomiske situasjonen pr. enhet har innsparinger og merforbruk i kommunens regnskap blitt memoriaført. Dette ble foretatt til og med regnskap for 2018. I regnskapet for 2019 er disse memoriapostene tatt ut av regnskapet, da de pr dags dato ikke har noen funksjon. Når eventuelt nytt styringssystem er på plass, må en ta en ny vurdering hvordan dette skal håndteres i regnskapet.

Overført til investeringsregnskapet

Kommunen kan velge å bruke driftsmidler til finansiering av utgifter i investeringsregnskapet. Det er ikke gjort i Tvedestrand i 2019.

Til fordeling drift/sum fordelt til drift

Beløpet på linjen "til fordeling drift" angir hvor mye som er tilgjengelig for enhetene, ansvar 275 Kirke og trossamfunn, samt øvrige fellesområder, beløpet er 385 347 000 kroner. Beløpet avviker fra «sum fordelt til drift», 391 194 000 kroner.

Beløpet på linjen «Merforbruk (+)/mindreforbruk (-)» viser at Tvedestrand kommune har hatt et merforbruk på 5 847 000 kroner for 2019.

8.2.2 Ansvarsområdene 210-282

Tabellen som følger viser netto driftsutgifter for de ulike ansvarsområdene. I nest siste kolonne i tabellen vises budsjettavviket i prosent av netto driftsutgifter i regulert budsjett. Den enkelte enhets netto driftsutgifter er alle utgifter fratrukket alle inntekter i enheten.

Tabell 9: Netto driftsutgifter fordelt på ansvarsområdene

Til fordeling drift (skjema 1B), (i hele kroner)	Regnskap 2019	Reg. bud. 2019	Budsjett 2019	Avvik fra reg. bud. 2019	Avvik i % fra reg. bud 2019	Regnskap 2018
Til fordeling drift (fra skjema 1A)	391 194 404	380 055 000	376 020 000	-11 139 404	-2,9 % *)	368 208 923
Fordelt slik:						
210 Rådmann og politiske st.organer	26 598 200	26 185 000	25 809 000	-413 200	-1,6 %	23 724 489
215 Administrativ støtteenhet	14 609 214	15 363 000	14 949 000	753 786	4,9 %	13 923 209
229 Tvedestrandskolen	79 037 703	76 329 000	75 637 000	-2 708 702	-3,5 %	75 565 464
230 Barnehageenheten	42 969 976	43 319 000	42 723 000	349 024	0,8 %	40 040 684
240 Plan, miljø og eiendom	23 341 101	24 804 000	24 371 000	1 462 899	5,9 %	23 602 374
245 Teknisk drift	4 569 671	5 584 000	6 006 000	1 014 329	18,2 %	7 922 175
250 Omsorg og rehabilitering	104 427 049	94 049 000	91 484 000	-10 378 049	-11,0 %	91 959 059
255 Oppfølgingsenheten	41 302 225	41 146 000	40 196 000	-156 225	-0,4 %	40 424 291
260 Familiehuset - RBU	28 876 788	28 794 000	28 153 000	-82 788	-0,3 %	26 813 310
265 NAV	32 802 974	30 468 000	30 693 000	-2 334 974	-7,7 %	32 279 368
275 Kirke og trossamfunn	4 822 858	4 982 000	5 091 000	159 142	3,2 %	4 637 270
280 Till.bev., lønnsoppgj., premieavvik	-12 163 357	-10 968 000	-9 092 000	1 195 357		-12 682 771

*) Samlet avvik i % dersom en bare regner med enhetene (unntatt ansvar 280) er 3,2 %

Enhetene, ansvar 210-275

I budsjettkontrollen pr. 1. tertial 2019 ble det antydnet et samlet merforbruk i enhetene (210-275) i 2018 på 6 000 000 kroner.

I budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2019 var enhetenes samlede anslag på merforbruk i 2019 økt til 7 600 000 kroner. Utviklingen gikk i negativ retning, særlig for helse-, omsorg og velferdssektorene.

Resultatet for 2019 for enhetene samlet ble et merforbruk på 12 335 000 kroner (ekskl. ansvar 280). Det er fem enheter som har innsparinger på samlet 3 739 000 kroner. Seks enheter har merforbruk på hele 16 074 000 kroner.

Rådmannen skisserte et par scenarier på hvordan utfallet for 2019 kunne bli: worst og best case:

«Worst case»:

Dersom merforbruket for enhetene på 7,6 mill. kroner slår til og en i tillegg får en forverring av budsjettbalansen på selvkostområdet på om lag 0,9 mill. kroner, samt ingen økning av skatteinntekter på landsbasis utover 1,2%, vil en kunne lande på et samlet merforbruk på 7,5 mill. kroner. Da er mindre bruk av fond på 1 mill. kroner også inkludert i beløpet.

En vil da måtte hente inn midler fra disposisjonsfond tilsvarende merforbruket justert for mindre bruk av fond i tabellen over. Disposisjonsfondet vil etter det reduseres til om lag 12,8 mill. kroner.

«Best case»:

På den annen side, dersom landets skatteinntang ikke lander på 1,2 % skattevekst men på for eksempel på 3%, vil det kunne medføre en ekstra skatteinntang for Tvedestrand på om lag 3,1 mill. kroner, alt annet likt. Dersom en i tillegg ikke medtar underskudd på selvkostområdet samt at enhetens merforbruk blir 7,6 mill. kroner, vil beregnet merforbruk kunne lande på om lag 3,5 mill. kroner. Det vil bety at disposisjonsfondet ved årsslutt vil reduseres til om lag 15,9 mill. kroner.

Regnskapet landet på merforbruk på 5 847 000 kroner, altså mellom scenariene. Enhetene klarte ikke imidlertid ikke å redusere merforbruket, tvert imot økte det. Det var økte inntekter fra skatt og rammetilskudd med netto 6 444 000 kroner som fikk størst bidrag til å rette opp merforbruket. I tillegg kom merinntekter på følgende områder; pensjon 1 389 000 kroner, generelle statstilskudd inkl. flyktningetilskudd 229 000 kroner, renter 123 000 kroner. Selvkostområdet fikk et merforbruk på

1 517 000 kroner og merutgifter/ mindreinntekter på øvrige deler av budsjettets fellesområder utgjorde 180 000 kroner. Ved årsslutt har en underskudd på driftsregnskapet på 5,847 mill. kroner og 20,258 mill. kroner på disposisjonsfond.

Den nye kommunelovens § 14-3 – «Behandling av økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning» sier at vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Det er kommunestyret som må vedta hvordan inndekningen av årets underskudd skal håndteres. Ny kommunelov sier at hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Saken skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget senest 30. juni, jf. § 14-5 – «Årsbudsjettets bindende virkning. Budsjettstyring».

Nedenfor følger et kort resymé av hver enhet, med noen hovedpunkter fra økonomiuttalelser. Det vises til enhetenes årsrapporter senere i dokumentet for ytterligere omtale.

Forventingene til enhetene var at merforbruket måtte reduseres så mye som forsvarlig og praktisk mulig. Det har vært fokus på stram styring og nøktern drift og enhetene har fulgt opp anmodningen om forsiktighet.

Rådmann og politiske styringsorganer hadde et merforbruk på 413 000 kroner. Hovedårsaken er at IKT fikk et merforbruk på 797 000 kroner. Enheten har innsparinger på områdene politiske styringsorgan, kultur og næring.

Administrativ støtteenhet har hatt et mindreforbruk på 753 000 kroner. Størst innsparing har det vært på fellesområder på bakgrunn av digitalisering. Det har vært reduserte kontorutgifter, porto, telefon, bl.a. som følge av mer digitalisering og innkjøpsstopp.

Tvedestrandskolen fikk et merforbruk på 2 709 000 kroner. Tvedestrand og Vestre Sandøya og Holt skoler hadde de prosentmessig største overskridelsene med hhv. 2 395 000 kroner og 651 000 kroner. Resten av enhetens budsjett fikk et samlet netto innsparing på 377 000 kroner.

Barnehageenheten har hatt en innsparing på 349 000 kroner. Tilskudd til private barnehager har hatt et merforbruk på ca. 1 050 000 kroner. For de kommunale barnehagene har det vært en innsparing totalt på 929 000 kroner. På andre områder har det vært netto innsparinger.

Plan, miljø og eiendom kom ut med et mindreforbruk på 1 463 000 kroner. Områdene med de største innsparingene i forhold til budsjett har vært lønn til vaktmestere og renhold, hhv. 570 000 og 530 000 kroner. Videre har det vært innsparinger knyttet til byggesak 360 000 kroner og strøm 350 000 kroner. Det har vært merforbruk på plan- og reguleringsarbeid på 300 000 kroner.

Teknisk drift hadde en innsparing på 1 014 000 kroner. Innsparingene kommer som resultat av vakanser og innsparinger på driften. Selvkostfeltet viser størst innsparing med et samlet mindreforbruk på 760 000 kroner.

Omsorg og rehabilitering fikk et merforbruk på 10 378 000 kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak lønnsutgifter relatert til meget høy aktivitet som følge av stor økning i tjenestebehovet. Merforbruk på netto lønnsutgifter (lønn med fratrekk for sykkelønsrefusjoner) var på 8 169 000 kroner. Andre utgifter har samlet merforbruk på 2 746 000 kroner, herav størst post som gjelder utgifter til vikarbyrå (2 278 000 kroner). På den annen side er det positivt avvik på andre inntekstposter på 537 000 kroner.

Oppfølgingsenheten fikk et merforbruk på om lag 156 000 kroner. De fleste tjenestene har høyere antall vedtak enn hva som er budsjettert. Merforbruk på netto lønnsutgifter (lønn med fratrekk for sykkelønsrefusjoner) er på 1 915 000 kroner. I tillegg fikk tjenesten et netto merforbruk på andre utgifter på 468 000 kroner, herav kjøp av tjenester fra vikarbyrå på 646 000 kroner. Netto merinntekter på andre inntekstposter kom på 2 227 000 kroner, herav merinntekt på refusjon fra staten på 2 202 000 kroner.

Regnskapet for familiehuset – ressurscenter for barn og unge viser et merforbruk på 83 000 kroner. Årsakene til merforbruket skyldes blant annet økte utgifter til interkommunalt barnevern på 660 000

kroner. Interkommunal legevakt og interkommunal PP-tjeneste har hhv. merforbruk på 127 000 kroner og 60 000 kroner. Utover dette var det innsparinger på om lag 687 000 kroner, primært helsestasjon og noe legetjenester.

NAV fikk et merforbruk på 2 335 000 kroner. Hovedelementene i det budsjettmessige avviket er merforbruk på brukerrettede ytelser, herunder sosialhjelp, på 3 500 000 kroner og voksenopplæringen på 1 100 000 kroner. Det var mindreforbruk på introduksjonsordningen på 2 400 000 kroner.

Ansvar 275 Kirke og trossamfunn

Netto mindreforbruk for ansvar Kirke og trossamfunn ble 159 000 kroner. Bevilgningen omfatter tilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd, tilskudd til krematorium og tilskudd til registrerte tros- og livssynssamfunn. Utgiftene til sistnevnte er 104 000 kroner lavere enn budsjettet. Tilskuddene beregnes med utgangspunkt i kommunens tilskudd til Den norske kirke, medlemstall i Den norske kirke, samt antall personer bosatt i Tvedestrand som er registrert som medlemmer i tros- og livssynssamfunn. Det er ikke ført utgifter til krematorium i 2019.

Ansvar 280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik og omstillingsprosjekter

Samlet er det et mindreforbruk på ansvarsområdet på 1 195 000 kroner. Pensjonsfeltet hadde merinntekter på 1 389 000 kroner og lønnsoppgjøret ble tilnærmet i balanse. Ellers var det diverse merutgifter på 216 000 kroner. De fleste omstillingstiltakene som ble vedtatt i budsjettet er iverksatt, dette gjelder følgende:

- Ansettelsesstopp: 1,8 mill. kroner
- Redusert service- og tjenestenivå: 0,5 mill. kroner
- Manglende prisomregning enhetene: 1,5 mill. kroner

Gevinstrealisering på 250 000 kroner, er ikke regnskapsmessig effektivt. Forøvrig har det blitt gjennomført gevinstrealiseringer i digitaliseringsarbeidet i Administrativ støtteenhet. Det ble satt av omstillingsmidler på 300 000 kroner som ikke er medgått i sin helhet.

Nedenfor vises detaljer fra ansvar 280:

Beløpene på ansvar 280 består av: (i hele kroner)	Regnskap 2019	Reg.bud. 2019	Bud 2019	Avvik fra reg.bud 2019
Årets premieavvik pensjon	-14 216 357	-12 839 000	-18 304 000	1 377 357
Amortisering av tidl. års premieavvik	6 805 202	6 816 000	6 996 000	10 798
Bruk av premiefond KLP m.v.	-5 805 156	-5 805 000	0	156
Pensjonskontor	182 055	183 000	0	945
Lønnsoppgjør 2019	0	22 000	7 675 000	22 000
Tilleggsbevilgning kommunestyret	0	0	100 000	0
Tilskudd til innsamlingsaksjon	5 000	5 000	5 000	0
Tilskudd Senter mot seksuelle overgrep	18 000	16 000	16 000	-2 000
Kompetanseheving	16 683	50 000	150 000	33 317
Tap på fordringer	593 169	50 000	50 000	-543 169
Avsatt til tap på fordringer	-477 000	0	0	477 000
Norsk Pasientskadeerstatning	175 718	200 000	200 000	24 282
OU-trekk til Kommunenes Sentralforbund	329 503	320 000	320 000	-9 503
Utbyggingsavtaler, refusjon administrasjon	-96 317	-50 000	-50 000	46 317
Omstillingsmidler	21 057	300 000	300 000	278 943
Ansettelsesstopp	0	-28 000	-1 800 000	-28 000
Redusert service- og tjenestenivå	0	0	-500 000	0
Gevinstrealisering - nye IKT-systemer mv.	0	-250 000	-250 000	-250 000
Manglende prisomregning enhetene	0	0	-1 500 000	0
Byggelånsrenter på investeringsprosjekt	0	0	-2 500 000	0
Avvikling av arbeidsforhold	249 088	0	0	-249 088

Beløpene på ansvar 280 består av: (i hele kroner)	Regnskap 2019	Reg.bud. 2019	Bud 2019	Avvik fra reg.bud 2019
Årsavregning KLP og diverse	35 998	42 000	0	6 002
Sum	-12 163 357	-10 968 000	-9 092 000	1 195 357

8.3 Investeringsregnskapet, inklusive avvik

I kommunens regnskap for 2019 (note 13) er det en detaljert oversikt over alle investeringsprosjektene. I årsberetningen omtales kun noen av dem.

Avsluttede prosjekter

Det var 23 prosjekter som ble avsluttet i 2019, noen av disse med noe avvik mellom budsjett og regnskap. Gjennom tertialrapportene prøver en å tilpasse kostnadsrammen og det aktuelle års bevilgning til behovet. Likevel ble det mindre avvik når regnskapet gjøres opp.

Det største prosjektet som ble avsluttet i 2019 var kjøp av Tvedestrand kommunehus og flatsprenging av industriområdet på Grenstøl.

Av de avsluttede prosjektene var det syv som fikk et samlet merforbruk på 1,36 mill. kroner. Åtte prosjekter hadde innsparinger på 1,489 mill. kroner.

Ikke avsluttede prosjekter

Kommunestyret vedtok i september 2017 forprosjektet for bygging av idrettsanlegg mv. på Mjåvann, innenfor en kostnadsramme på 230 mill. kroner. Det er inngått en totalentreprisekontrakt med Veidekke Entreprenør AS. Prosjektet er et fellesprosjekt med Aust-Agder fylkeskommune, som bygger ny videregående skole innen en kostnadsramme på 600 mill. kroner. Anlegget er planlagt ferdigstilt fra skolestart høsten 2020. I 2019 var bruttoutgifter i dette prosjektet på 66 238 000 kroner.

I 2019 er det medgått 43,46 mill. kroner til vei, vann og avløp på Grenstøl. I tillegg er det brukt 8, 924 mill. kroner på Grenstøl til intern infrastruktur og VA-anlegg.

I tillegg til de nevnte prosjektene er det medgått utgifter til ny barnehage på Bronsbu på 1,354 mill. kroner, til brannstasjon på 1,49 mill. kroner og til boliger til personer med funksjonsutfordringer på 0,857 mill. kroner.

På flere prosjekter er det tidsforskyvninger. Det er hovedårsaken til at kommunen ved utgangen av 2019 hadde 42,785 mill. kroner i ubrukte lånemidler knyttet til investeringer. Avvik mellom budsjett og regnskap i 2019 må justeres inn i bevilgningene i budsjettet for 2020. Kommunestyret behandler egen sak om dette i mai 2020.

8.4 Finansforvaltning

Gjennom 2019 er det rapportert på kommunens finansforvaltning i budsjettkontrollene. Det vises til kommunestyresakene 19/49 og 19/83. I årsberetningen vises nøkkeltall ved utgangen av 2018 og hvert tertial i 2019.

Revidering av kommunens finans- og gjeldsreglement ble vedtatt av kommunestyret i sak 127/17 og gjelder for året 2019.

Innskudd/plasseringer

Tabell 10: Innskudd og plasseringer

	31.12.2018		30.04.2019		31.08.2019		31.12.2019	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse Sparebanken Sør	102,3	100,0	86,9	100,0	58,2	100,0	142,9	100,0
Innskudd i andre banker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	102,3	100,0	86,9	100,0	58,2	100,0	142,9	100,0
Gj.sn. sum ved utgangen av hver måned, pr.	98,7	---	79,3	---	74,2	---	88,2	---
Avkastning siden 31.12.2018 (% regnet av gj.sn. over)	---	1,76	---	1,88	---	2,05	---	1,96
Til sammenligning: 3 mnd. NIBOR (gj.sn)	---	1,07	---	1,32	---	1,43		1,55
Bekreftelse på enkeltteksporing <3 % av bankens forvaltningskapital	OK		OK		OK		OK	
Spesifisering av evt. tidsinnskudd og/eller rentebindinger: - ingen								

Innskuddsbeløpene i tabellen over angir den samlede bankbeholdning kommunen har. Deler av dette er bundet opp i skattetrekkskonto og en egen konto knyttet til utbetaling av formidlingslån. Innestående varierer gjennom året.

Som det fremkommer av tabellen over har beholdningen variert gjennom året. Det vil forekomme naturlige svingninger i tråd med utbetalinger og innbetalinger. Årets låneopptak for investeringslån ble tatt opp sent på året i september (68,797 mill. kroner) og desember 2019 (40 mill. kroner).

Finansreglementet sier at maksimalt innskudd i hovedbankforbindelsen er 100 mill. kroner. En ligger over dette ved utgangen av året på grunn av låneopptakene kom samtidig på slutten av året. Gjennomsnittlig beløp ved utgangen av hver måned har vært 88,2 mill. kroner.

Rentebetingelsene på kommunens konsernkonto tar utgangspunkt i NIBOR-renten, men en har et påslag på et gitt antall rentepunkter. Påslaget var 50 rentepunkter fra mars 2019. Pr. 31.12.2019 var innskuddsrenten 2,05 % (1,67 % pr. 31.12.2018). Det er ingen bindinger knyttet til særvilkårskontoen. Siden rentebetingelsene på konsernkontoen i størstedelen av 2019 har vært bedre enn på særvilkårskontoen, har kommunens midler vært plassert på konsernkontoen.

Gjennom året varierer likviditeten relativt mye, da utbetalinger og innbetalinger kommer ujevnt. Det er dermed behov for en driftskonto som tidvis har relativt store innestående beløp. Krav til avkastning på kommunens innskudd må derfor være begrenset. Dersom en hadde hatt kapasitet til å følge likviditeten gjennom året nøyer, hadde det nok vært mulig å gjennomføre kortsiktige plasseringer som kunne ha gitt noe mer avkastning. En slik finansforvaltning er ressurskrevende. På grunn av det generelle rentenivået er høyere i 2019 enn året før, har kommunens avkastning økt.

Rådmannen ser ikke at det har skjedd vesentlige endringer i markedet som påvirker kommunens risikoeksponering. Forvaltningen av driftslikvidene er også innenfor rammene i finansreglementet.

Tvedestrand kommune har for tiden ikke langsiktige finansielle aktiva. Som langsiktige finansielle aktiva regnes ubundne fondsmidler som ikke planlegges brukt de nærmeste fire årene.

Gjeldsporteføljen

Tabell 11: Gjeldsporteføljen

	31.12.2018		30.04.2019		31.08.2019		31.12.2019	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Lån med p.t.-rente	189,7	33,6	282,4	49,4	250,0	44,3	246,5	37,0
Lån med NIBOR-basert rente	0		0		0		0	
Lån med fastrente	374,5	66,4	289,3	50,6	313,9	55,7	419,5	63,0
Finansiell leasing	0	0	0		0		0	
Samlet langsiktig gjeld	564,2	100,0	571,7	100,0	563,9	100,0	666,0	100,0
Investeringslån:								
Lån med p.t.-rente	73,9	16,5	124,6	28,1	124,4	28,4	115,1	21,5
Lån med NIBOR-basert rente	0		0		0		0	
Lån med fastrente	374,5	83,5	318,3	71,9	313,9	71,6	419,5	78,5
Sum investeringslån	448,4	100	442,9	100	438,3	100,0	534,6	100,0
Vektet p.t.-rente, Kommunalbanken	---	1,75		1,95		2,1		2,1
Vektet p.t.-rente, KLP banken	---	*)		*)		*)		*)
Vektet rente, Husbanken	---	1,51		1,52		1,56		1,63
Største løpende enkeltlån	88,3		86,8		85,3		85,3	
Antall løpende enkeltlån	17		18		17		20	

*) Pr. 31.08.17 har kommunen ikke lån med p.t.-rente i KLP/Kommunekreditt. Satsen er derfor ikke kjent.

Tabell 12: Spesifikasjon av lån med fastrente

Spesifikasjon av lån med fastrente pr. 31.12.2019					
Lånenr.	Långiver	Mill. NOK	Rente (%)	Bindingstid i år fra start	Utløp av binding
20120615	Kommunalbanken	15,40	1,81	5	13.12.2021
20120616	Kommunalbanken	30,80	2,14	3	17.12.2021
20130154	Kommunalbanken	29,10	2,12	5	01.04.2020
20140173	Kommunalbanken	20,30	2,23	5	28.03.2022
20180029	Kommunalbanken	85,30	2,54	8	01.02.2026
20190440	Kommunalbanken	68,80	2,25	5	27.09.2024
20190619	Kommunalbanken	40,00	2,46	6	10.12.2025
24841160	KLP banken	9,40	2,05	3	20.12.2019
24841191	KLP banken	17,90	1,85	3	09.12.2020
24841192	KLP banken	21,20	1,77	5	28.04.2020
24841193	KLP banken	32,10	1,97	5	01.11.2022
24841194	KLP banken	49,30	2,42	5	01.10.2023
Sum		419,5			

*) Pr 31.12. har kommunen ikke lån med p.t.-rente i KLP/Kommunekreditt. Sats pr p.t.-renten er derfor ikke kjent.

I opprinnelig budsjett for 2019 var låneopptak til finansiering av investeringer fastsatt til 108 797 000 kroner, og lånet ble tatt opp med 68 797 000 kroner i september og med 40 000 000 kroner i desember 2019, begge i Kommunalbanken. I tillegg var 14 000 000 kroner fra ubrukte og udisponerte lånemidler fra 2018. I k-sak 14/19 om overføring av ubrukte investeringsmidler ble det vedtatt overført 38 357 000 kroner fra 2018 til 2019 og budsjettet ble endret deretter. I tillegg kommer økt investeringsramme for andre endringer gjennom året på 1 395 000 kroner. Til sammen utgjør regulert investeringsbudsjett for bruk av investeringslån 162 549 000 kroner.

I budsjettet for 2019 var det forutsatt tatt opp 25 000 000 kroner i formidlingslån i Husbanken. Det ble i tillegg vedtatt overføring av investeringsmidler fra 2018 på 5 134 000 kroner.

Av tabellen angående gjeldsporteføljen ser en at det ved utgangen av siste tertial har vært 20 aktive lån. Fem av disse er formidlingslån i Husbanken, mens resterende er lån i Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt. Det har vært en økning med netto tre lån fra 2018. Det er stadig fokus på å forenkle og lette den løpende låneoppfølgingen. Av hensyn til risikospredning ved bruk av fastrentebetingelser må det likevel være et visst antall lån.

Av tabell 8, spesifikasjon av lån med fastrente, fremgår det at det er relativt god spredning på forfallstidspunktene for lånene med fastrente. Gjeldende finansreglement angir maksimal rentebindingstid til 10 år.

Det er syv av lånene med rentebinding som har en rentesats som er lik eller lavere enn vektet p.t.-rente i Kommunalbanken. Avgjørelsene om fastrente tas med den hensikt å sikre kommunens utgiftsside fremover. De siste årene har det vært store endringer i rentemarkedet, dette må tas med i vurderingene av om binding av renten var fornuftig eller ei. Det reviderte finans- og gjeldsreglementet som gjelder ut 2018 angir at minimum 40 % og maksimum 90 % av investeringslånebeløp skal ha fastrente. Av kommunens samlede investeringslånebeløp er det 78,5 % som har fastrentebetingelser ved utgangen av 2019. Dette er med andre ord innenfor reglementets bestemmelser.

Alle formidlingslånene har flytende rente, dette er i tråd med finansreglementet.

Alle eksisterende lån løper til de gradvis er nedbetalt av kommunen. Videre er de tre låneinstitusjonene kommunen benytter solide selskaper. Det bør derfor ikke være noen risiko knyttet til fremtidig finansieringsbehov.

Ved utgangen av 2019 var tre av lånene bulletlån. Det innebærer at hele lånesummen kan innfris ved endelig forfall, men det er også mulig å betale ned på lånesummen underveis. Renter betales hvert år. Årsaken til at en de siste årene har inngått avtaler om bulletlån, er blant annet at det da blir lettere å tilpasse nedbetalingen til kommunens vedtatte budsjett for betaling av avdrag.

Rådmannen anser at det ikke har skjedd noen endring i kommunens risikoeksponering på området for 2019. Kommunens finans- og gjeldsreglement skal vedtas av kommunestyret minst en gang i hver periode. Dette ble gjort siste del av 2017 og må nå vedtas i løpet av 2020-22.

Ved inngangen av 2019 var p.t.-renten 1,75 % i Kommunalbanken. Ved utgangen av året var rentenivået 2,1 % i Kommunalbanken mens det som sagt ikke er kjent p.t.-rente for KLP Banken. Lånerenten i Husbanken har variert fra 1,500 % til 1,884 % gjennom året. Pr. 31.12.2019 er fordelingen av låneporteføljen på de tre bankene slik:

- Husbanken 19,7 %,
- Kommunalbanken 60,8 %,
- KLP Banken 19,5 %.

Utvikling i lånegjeld

Utviklingen i kommunens lånegjeld for 2019 kan illustreres slik (beløp i mill. kroner):

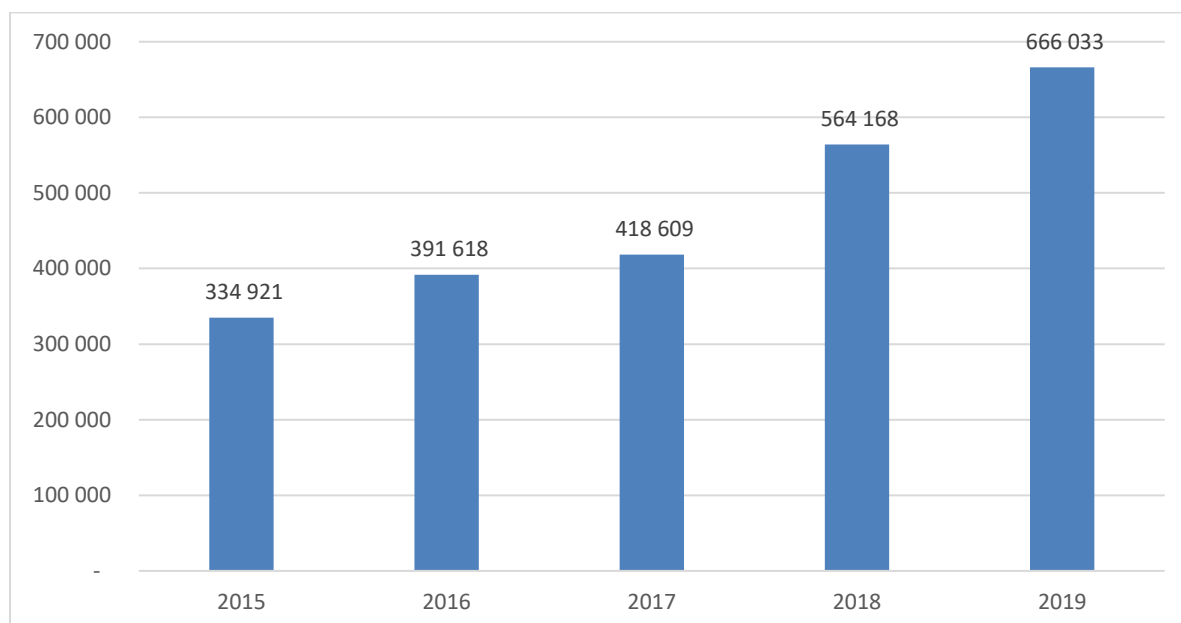
Tabell 13: Utvikling i lånegjeld

Beløp i mill. kroner	31.12.2017	31.12.2018	Nye lån i 2019	Nedbetalt i 2019	31.12.2019	Økning i 2019
Investeringslån	325,5	448,4	108,8	22,5	534,7	86,3
Formidlingslån	93,1	115,8	25,0	9,4	131,4	15,6
Sum	418,6	564,2	133,8	31,9	666,0	101,9

Som en ser av tabellen ovenfor øker gjelden fra 2018 til 2019. Ved utgangen av 2019 var brutto lånegjeld pr. innbygger 109 743 kroner. Dette er en økning på 17 044 kroner fra 2018. Beløpene er inklusive formidlingslån og ubrukte lånemidler.

Nedenfor vises utvikling i langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser fra 2015 til 2018.

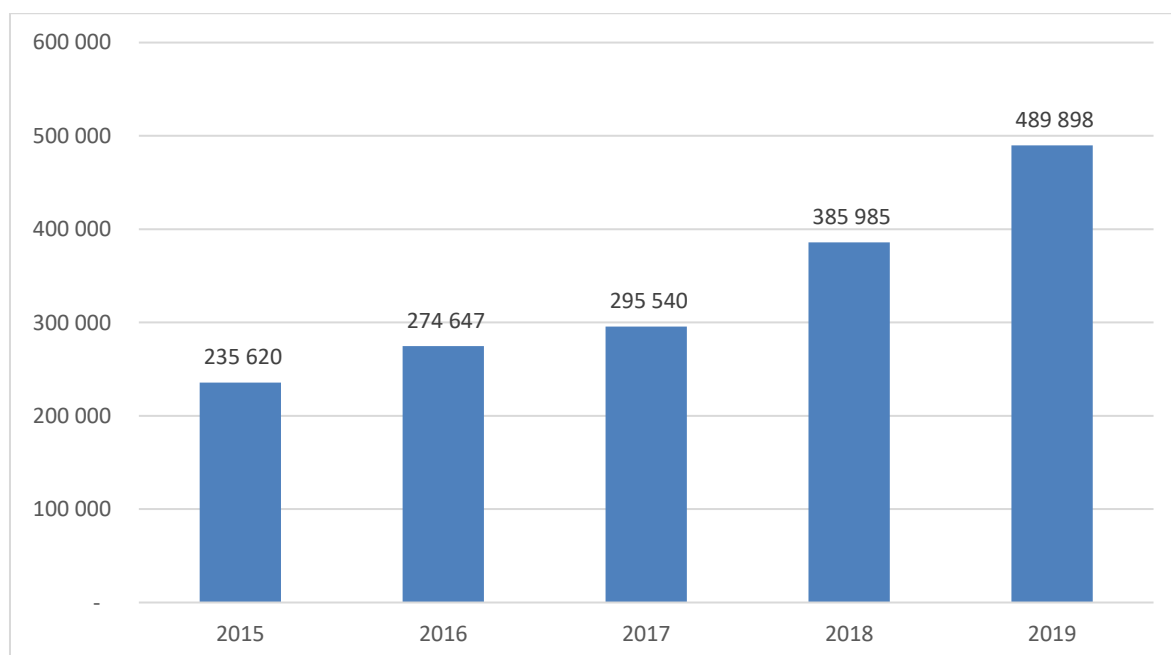
Figur 4: Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser

Indikatoren i figur 3 angir total verdi av den langsiktige gjelden eksklusiv pensjonsforpliktelser. Langsiktig gjeld er knyttet til finansiering av investeringer gjennom opptak av lån med lenger nedbetalingstid enn 1 år. Gjelden er knyttet til formålene i ny kommunelov §§ 14-14 til 14-17. Beregningen omfatter ikke pensjonsforpliktelser, og ikke konsernintern langsiktig gjeld.

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. Nedenfor vises utvikling de siste årene for denne indikatoren.

Figur 5: Netto lånegjeld

Likviditet

Kommunen har hatt god nok likviditet til å dekke de løpende utbetalingene de senere årene. Opptaket av investeringslånet ble tatt på i to bolker i høsten 2019.

Ved utgangen av 2019 hadde kommunen 44,87 mill. kroner i ubrukte lånemidler, 15,7 mill. kroner i bundne fond (drift og investering) og 22,6 mill. kroner i disposisjonsfond (drift og investering). Til sammen utgjør dette 83,2 mill. kroner. Tilsvarende beløp ved utgangen av 2018 var 100,5 mill. kroner. Den største reduksjonen kommer på ubrukte lånemidler. Denne type midler bidrar til å styrke likviditeten til kommunen.

Ved utgangen av 2019 har Tvedestrand et positivt netto premieavvik på 40,4 mill. kroner, dette er netto 7,5 mill. kroner høyere enn ved utgangen av 2018. Premieavviket svekker likviditeten, siden en har betalt mer til pensjonskassene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Premieavviket utgiftsføres med 1/15 hvert år for avvik oppstått til og med i 2010. Avvik fra 2011 til 2013 skal utgiftsføres med 1/10 hvert år, mens det fra 2014 skal benyttes 1/7. Premieavviket utgjør et betydelig likviditetsproblem i både Tvedestrand og kommunesektoren for øvrig.

Kassakreditten på inntil 30 mill. kroner har vært svært lite benyttet i 2019. Trukket beløp har vært relativt lite og det betales rente kun når trekkrettighetene har vært benyttet.

8.5 Finansielle nøkkeltall

Medio mars 2020 publiserte Statistisk sentralbyrå (SSB) foreløpige KOSTRA-tall for 2019. I tabellen under har en gjengitt noen finansielle nøkkeltall både for Tvedestrand, kommunegruppe 10 som Tvedestrand er en del av, Aust-Agder og alle kommunene i landet. I tillegg har en gjengitt endelige tall for Tvedestrand for de siste årene, slik at en kan se utviklingen.

Tabell 14: Finansielle nøkkeltall, konserntall

KOSTRA nøkkeltall	Endelige tall for				Tvede- strand	Foreløpige tall for 2019		
	Tvedestrand					Gj.sn. kom- Gruppe 10	Gj.sn. Aust-Agder	Gj.sn. alle Kommuner unntatt Oslo
	2015	2016	2017	2018				
Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekter	0	2,5	1,4	1,1	-1,5	-0,1	0,2	1,4
Arbeidskapital ekskl. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	0,1	5,7	4,7	11,7	5,8	21,5	12,2	20,6
Frie inntekter i kroner pr. innbygger	52 383	54 993	56 536	58 500	60 491	55 927	55 638	57 297
Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger (konsern)	39 179	45 389	48 561	63 599	80 935	79 441	79 790	78 955

Netto driftsresultatet er omtalt tidligere i årsberetningen.

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. I tidligere år har arbeidskapitalen vært svak. En ser av oversikten at arbeidskapitalen økte fra 2017 til 2018, men den har falt en del fra 2018 til 2019 igjen.

Med frie inntekter menes inntekter kommunen kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter. Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten utgjør mesteparten av disse inntektene. Fra 2018 til 2019 øker inntektene pr. innbygger med om lag 3 % for Tvedestrand.

Med netto lånegjeld menes langsiktig lånegjeld fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. Kommunens investeringsnivå har tidligere vært lavt, men har økt en god del de siste årene på bakgrunn av større utbyggingsprosjekter samt at en de siste årene kun har betalt minimumsavdrag på investeringslånene. Kommunens lånegjeld pr. innbygger er i 2019 noenlunde på samme nivå som de andre gruppene en sammenligner seg med.

KOSTRA-tall angående selve tjenesteproduksjonen vil en komme tilbake til i forbindelse med handlingsplanen for 2021-2024.

DEL 2 – ENHETENES ÅRSRAPPORTER

1.1 ANSVAR 210 RÅDMANN OG POLITISKE STYRINGSORGAN

TJENESTEOMRÅDER

Politisk virksomhet, valg, revisjon og kontrollorganer, rådmannskontor, diverse fellesutgifter, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, beredskap, salgs- og skjenkebevillinger, interkommunal kommuneoverlege, frivilligsentral, badepark, interkommunal IKT-Agder, kultur og næring.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
29 062	25 809	26 185	26 598	-413	-1,6%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Samlet ble det et merforbruk på 413.000 kroner for dette ansvarsområdet i 2019. I budsjettkontrollen for 2. tertial 2019 ble det anslått et merforbruk på omlag 600.000 kroner (korrigert for valgutstyr som ble ført i investeringsregnskapet), slik at resultatet ble noe bedre enn prognosert.

Avvikene på de ulike tjenesteområdene ble følgende:

- Politiske styringsorgan, rådmann og fellesutgifter fikk et mindreforbruk på 244.000 kroner
- Kultur fikk et mindreforbruk på 77.000 kroner.
- Næring fikk et mindreforbruk på 62.000 kroner
- IKT fikk et merforbruk på 797.000 kroner.

Merforbruket på IKT skyldes i hovedsak avregningen, som viser en økning i antall IKT-brukere, dette fordi stadig flere ansatte bruker IKT-verktøy i sitt arbeid. Dette merforbruket ble varslet i 2. tertialrapport for 2019.

Antall årsverk i 2019 var på 9,8 som budsjettert. Dette inkludere også ordfører, varaordfører og komitelederne som utgjør omlag 1,4 årsverk.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet
Politiske styringsorgan, rådmann og felles utgifter: • Politiske organ inkl. kontrollutvalg, eldreråd, råd funksjonshemmede, innvandrerråd • Valg • Rådmann	Netto utgiftsramme på kr. 11,822 mill. i 2019 (kr. 11,054 mill. i 2018) Ordfører 1,0 årsverk, varaordfører 0,2 årsverk og øvrige politiske ledere 0,2 årsverk. Gjennomføre 9 politiske møterunder i året. Utgifter på 175.000 kroner til gjennomføring av kommunestyre- og fylkestingsvalg høsten 2019. Rådmann, ass. Rådmann og to rådgivere inkl. politisk sekretariat totalt 4,0 årsverk. Overordnet strategisk ledelse, ressurs- og økonomistyring og personalledelse, samt samfunnsplanlegging, beredskap, kommunikasjon og drift av kommunen. Salg- og skjenkebevilgningssaker. Prosjektøkonom, innkjøpskoordinator og controller-funksjon.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet
- Kommuneoverlege - Fellesutgifter - Frivilligsentral og Tjenna badepark	Interkommunal kommuneoverlege stilling med Risør på totalt 0,6 årsverk. Utgifter til kriseteamet og vaksinasjoner m.m. Hovedtillitsvalgte (4 arbeidstakerorganisasjoner; utvalg for hovedtillitsvalgte) 1,5 årsverk og hovedverneombud 0,2 årsverk. Medlemskontingenter KS, Østre Agder, Kyst- og fjordkommunenettverk KS, Eiendomsskatteforum KS, Rådmannsforum KS, NHS m.fl. Interkommunal innkjøpsordning; OFA, samhandlingskoordinator Østre Agder, koordinator for ehelse og velferdsteknologi Østre Agder, advokatutgifter og andre fellesutgifter m.m. Felles interkommunalt personvernombud i Østre Agder (ny ordning) Leder av frivilligsentral med 1 årsverk med driftsutgifter inkl. utlånsentral. Driftsutgifter av Tjenna badepark om sommeren i samarbeid med teknisk drift.
IKT	Netto utgiftsramme på kr. 10,311 mill. i 2019 (kr. 10,045 mill. i 2018). Fra 01.01.2018 er kommunen en del av IKT Agder, som består av 8 kommuner i Østre Agder og Aust-Agder fylkeskommune. Utgifter til IKT Agder utgjør 8,55 mill. kroner inkl. kapitalutgifter for IKT-investeringer fra og med 2018. Kapitalutgifter for IKT-investeringer i tidligere DDØ fra før 2018 utgjør i tillegg 0,78 mill. kroner. Andre IKT-utgifter ut over dette utgjør 0,981 mill. kroner.
Næring	Netto utgiftsramme på kr. 1,675 mill. i 2019 (kr. 1,641 mill. i 2018). Næringssjef 1,0 årsverk. Tilskudd til interkommunalt næringsfond øst-regionen på kr. 300.000, utgifter etablerersenteret kr. 95.000,-, andel felles nærings-utvikler Østre Agder kr. 79.000,-, diverse frie næringsmidler kr. 40.000,-, turistinformasjon samlet med kr. 186.000,- og tilskudd til driften av blomstrende Tvedestrand med kr. 30.000,-, samt driftstilskudd besøkssenter Gjeving for Raet nasjonspark, kr. 50.000,-.
Kultur	Netto utgiftsramme på kr. 1,852 mill. i 2019 (kr. 1,927 mill. i 2018). Kulturrådgiver 0,7 årsverk (inkl. økning på 0,2 årsverk fra 2018). Tilskudd til Næs jernverksmuseum kr. 605.000,-, tilskudd til Bokbyen kr. 65.000,-, tilskudd idrett kr. 65.000,-, lag og organisasjoner (korps og diverse lag) kr. 50.000,-, barn/unge kr. 20.000,-, bygdekino kr. 10.000,-, Aust-Agder Kulturhistoriske senter kr. 155.000,-, kulturelle skolesekk kr. 115.000,- (brutto), kulturelle spaserstokken kr. 32.000,- (brutto), kulturpris kr. 6.000,-. Tilskudd kanonjolla kr. 12.000,-, vinteridrett Nes verk støtte på kr. 53.000,- og 17-mai komiteen kr. 48.000,-. Generelt driftsutgifter og tilskudd kulturformål med kr. 105.000,- til diverse tiltak. Tilskudd til de 3 andre "fyrtårnene" kr. 99.000,- (kr. 33.000,- til hver) er tatt bort fra 2018. Tilskudd til halleie til idrettslagene på kr. 125.000,- er tatt bort fra 2018, da de ikke lenger skal betale for halleie i Lyngmyrhallen, p.g.a. kommunal overtagelse av hallen.

Det har generelt vært et meget høyt aktivitetsnivå på alle saksfelt og tjenesteområder innenfor dette ansvarsområdet. Gjennomføring av utviklingsalternativet med et høyt investeringsnivå og en vesentlig strammere økonomi har vært svært utfordrende i 2019. Målsetningene og aktivitetsnivået er i stor grad gjennomført som planlagt.

Arbeidet med utviklings- og omstillingsprosjektet for kommuneorganisasjonen startet opp i 2019 og det har vært gjennomført i stor grad de aktiviteter og tiltak som var planlagt i prosjektoppdraget. Iverksetting av ny organisasjons- og ledelsesstruktur m.m. legges opp til å gjennomføres i 2020 i tråd med det som ble vedtatt i 2019.

Kommunestyre- og fylkestingsvalg ble gjennomført som planlagt høsten 2019, samt opplæring av nye kommunestyremedlemmer m.fl. Det ble behandlet 145 saker i kommunestyret i 2019, mot 125 saker i 2018. Det ble gjennomført 10 kommunestyremøter hvor 1 møte var konstituerende møte for det nye kommunestyret høsten 2019.

Det er startet opp salg av næringsstomter på nye A-67 Tvedestrand næringspark etter at ny E 18 Tvedestrand – Arendal ble åpnet i 2019. Ellers har det vært et høyt aktivitetsnivå innenfor næringsarbeid i kommunen i 2019 i tråd med strategisk næringsplan og handlingsplan.

Besøkssenter på Gjeving for Raet nasjonalpark har blitt etablert i 2019, som planlagt.

Startet opp arbeidet med bredbåndsprosjekt for Epleviktangen-Hantho i 2019.

Det er gjennomført og startet opp flere større IKT-prosjekter i regi av IKT-Agder og kommunene i østregionen/Østre Agder i 2019, slik som nytt sak- og arkivsystem med oppstart juni 2019 og nytt ERP-system (økonomi, HR, lønn m.m.) med oppstart 01.01.2020. I tillegg har det vært flere andre mindre IKT-prosjekter som er gjennomført og planlagt i 2019 gjennom samarbeidet i IKT-Agder. Det har vært et svært høyt og krevende aktivitetsnivå på IKT-området i 2019.

Når det gjelder friviligsentralen, utlånssentralen og badeparken vises det til egen årsrapport på dette området, som vedlegges. Det har vært et høyt aktivitetsnivå på dette området i 2019. Utlånssentralen har etterhvert blitt en integrert del av utlånet på biblioteket gjennom et samarbeid mellom biblioteket og friviligsentralen. Fylkeskommunen innvilget for første gang et driftstilskudd på 150.000 kroner til badeparken i 2019.

På kultursektoren har aktivitetsnivået vært som planlagt og det har vært utarbeidet ny, revidert, kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for 2020-2023 i 2019. Kommunedelplan for kultur har i 2019 blitt vedtatt skal være en temaplan for kultur og bibliotek. Arbeidet med den temaplanen starter opp i 2020.

Informasjonssikkerhet

Gjennomgått status, samt risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i tråd med fastsatt opplegg og vedtatt årshjul for 2019 i rådmannens ledergruppe (møte den 30.04.2019). Alle ansatte har skrevet under datainstruksen.

Avvik

Ingen vesentlige avvik i tjenesteproduksjonen.

Tilsyn

Rådmann og ass. rådmann har deltatt på de fleste statlige tilsyn i de ulike enhetene i 2019.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå		Medarbeidertilfredshet på 4,2 (1-5 hvor 5 er best). gjennomføres 2.hvert år, neste gang i 2020. sykefravær: 2,0 % hvorav 1 % er korttid.	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Ikke gjennomført brukerundersøkelse blant politikerne.	Sykefravær på 2,4 % hvorav 0,5 % er korttid.	Avvik på -1,6% fra netto budsjettramme

Sykefraværet har vært lavt i 2019 innenfor dette ansvarsområde og fraværet knytter seg hovedsakelig til ordningen med hovedtillitsvalgte.

FOKUSOMRÅDER

Rådmannsnivå

- Starte opp og gjennomføre et omstillingsprosjekt for hele kommunen i 2019-2020 med særlig vekt på organisasjonsgjennomgang, gevinstrealisering gjennom digitalisering og enda bedre arbeidsflytorganisering. Omstillingsprosjektet skal også ha større og mer systematisk fokus på frivillighet som strategi i fremtidige tjenesteløsninger.
- Samlende og utviklende ledelse for gjennomføring av strategien i vedtatt handlingsplan innenfor de økonomiske rammene og forutsetningene som ligger i budsjett og økonomiplan.
- Ressurs- og prosjektstyring på overordnet nivå med sterkt fokus på planlegging og gjennomføring av vedtatte investeringsprosjekter.
- Systematisk arbeid med beredskap og sikkerhet.
- Systematisk arbeid på innkjøpsområdet og internkontroll.

IKT-DDØ – IKT Agder

- Sørge for gjennomføring på overordnet nivå av IKT-prosjekter som nytt ERP-system (økonomi, HR og lønn m.m.) og nytt sak/arkiv-system for de gamle DDØ kommunene (5 kommuner) i 2019, samt nytt avvikssystem (internkontroll) for alle kommunene i IKT-Agder.
- Understøtte andre IKT-prosjekter som gjennomføres innenfor IKT-Agder samarbeidet.
- Digitalisering med gevinstrealisering.

Næring

- Iverksette tiltakene i strategisk næringsplan regionalt og lokalt.
- Gjennomføre markedsføring og salg av næringsarealer i kommunen i tråd med vedtatt strategi.
- Systematisk arbeid med infrastruktur for bredband i kommunen.
- Delta i tverrfaglig stedsutviklingsgruppe - Byløft

Kultur

- Rullere kommunedelplan for Kultur med handlingsplan.
- Rullere handlingsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv med handlingsplan.
- Delta i tverrfaglig stedsutviklingsgruppe - Byløft

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Utvikling og omstilling av hele organisasjonen;
 - o Gjennomføre av ny organisasjons- og ledelsesstruktur i 2020.
 - o Gjennomføre større strukturelle endringer innenfor skole og barnehage som følge av utviklingsalternativet og vedtatt økonomiplan.
 - o Gjennomføre større «kutt» i driftsutgiftene i tråd med vedtatt økonomiplan
- Digitalisering og gevinstrealisering.
- Oppfølging av innkjøpsrutiner og internkontroll.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er i liten grad gjennomført medarbeidersamtaler i 2019. Ledersamtaler med alle enhetsledere ble sist gjennomført våren 2018. Gjennomført foreløpige kartleggingssamtaler med enhetslederne i 2019 i forhold til ny organisasjons- og ledelsesstruktur fra 2020.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ingen registrerte avvik i 2019.

Avholdte øvelser

Gjennomført noen mindre beredskapsøvelser i kriseledelsen i 2019 (CIM-/skrivebordsøvelser). Brannøvelse på Kommunehuset er gjennomført i februar 2019.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det gjennomført vernerunde på Kommunehuset i 2019 uten vesentlige avvik. Nytt ventilasjonsanlegg for 2. og 3. etasje på Kommunehuset ble gjennomført i 2019. Dette tiltaket har fremkommet som det høyest prioriterte tiltaket på tidligere vernerunder.

Kompetansehevingstiltak

Ansatte har deltatt på noen få fagseminar/-samlinger på sine respektive fagområder i 2019.

Øyvind Johannesen

Ass. rådmann

1.2 ANSVAR 215 ADMINISTRATIV STØTTEENHET

TJENESTEOMRÅDER

Administrativ støtteenhet (økonomiteam, personalteam, service-/dokumentsenter og interkommunalt skatteoppkreverkontor, biblioteket) server enhetene i kommunene, samt yter tjenester til innbyggere og andre interessenter. Det inngår også fellesutgifter for enhetene, inkl. bedriftshelsetjeneste og lærlinger, i administrativ støtteenhet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
19 836	14 949	15 363	14 609	754	4,9%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Enheten har hatt et mindreforbruk på kr. 754.000, tilsvarende 4,9% av vedtatt budsjetttramme, i 2019. Fellesfunksjonen har det største mindreforbruket, dette skyldes effekt av mer digitalisering på driftsutgiftsposten bl.a. porto, kopieringspapir, annonsering og leasing av kontormaskiner. Det har ikke blitt gjennomført vedlikehold og kjøp av inventar/utstyr eller behov for vedlikehold av sentralbord. Enheten har også mindreforbruk på kurs/ekstern kompetanseheving.

Team økonomi har hatt redusert bemanning, grunnet fravær og utfordringer med å få vikar i stillingen. Dette har vært svært belastende på teamet i innføringen av nytt regnskap-, innfordring- og budsjett system. Totalt sett i enheten har det vært et merforbruk på lønn grunnet innføring av nye omfattende systemer, arkiv, lønn, personal, regnskap, innfordring og budsjett. Merforbruket utgjør kr. 70.000,-.

Biblioteket har et merforbruk på driftsutgifter på kr. 52.000,-.

Enheten har redusert med 0,6 årsverk fra 01.07.2019. Vedtatt budsjett for 2019 medførte reduksjon med 0,2 årsverk fra 01.07.19 på sentralbordet og ekspedisjonen. I tillegg ble det vedtatt ytterligere reduksjon med 0,2 årsverk fra 01.07.19 i forbindelse med utvikling- og omstillingsprosjektet, delprosjekt tjeneste- og servicenivå på samme tjenestested. Dette innebærer at sentralbordet og ekspedisjonen har redusert åpningstid fra 01.07.19.

Fra 01.07.2019 ble stilling som juridisk bistand med 0,2 årsverk fjernet.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet
Team Økonomi	3,6 årsverk fordelt på 5 ansatte. Hovedaktivitet; Regnskap, innfordring, økonomiplan, budsjett, eiendomsskattekontor, tertialrapport og årsberetning.
Team personal	4 årsverk fordelt på 4 ansatte. (inkluderer enhetsleder/HR-rådgiver) Hovedaktivitet: Lønn, fravær, refusjoner, bistå i ansettelsesprosesser, pensjon, oppdatere reglement.
HR-arbeid	IA-arbeid, HMS-håndbok, personalreglement og retningslinjer, veiledning og støtte til ledere og ansatte i personalsaker.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet
Team service- og dokumentsenter	3,2 årsverk fordelt på 4 ansatte, tjenesten er redusert med 0,4 årsverk i 2019. Hovedaktivitet: Arkiv, post, kommunens hjemmeside, bistå gjennomføring av valg, ansattportal, bistå politisk sekretariat, ekspedisjon og sentralbord.
Team skatt	4,3 årsverk fordelt på 5 ansatte. (Felles interkommunalt skatteoppkreverkontor for 5 kommuner i Øst-regionen. 4,5 årsverk fra 01.07.2020. Hovedaktivitet: For alle 5 kommunene i øst-regionene; innfordring, arbeidsgiverkontroll (5% av kommunens arbeidsgivere skal kontrolleres), skatteoppgjør, regnskap.
Biblioteket	1,7 årsverk (inkl. NAV-tiltak) fordelt på 4 ansatte. Hovedaktivitet: utlån bøker og andre media, formidlingsaktivitet, arena for arrangement, utstillinger, offentlig debatt og uformell møteplass. 0,5 årsverk prosjektstilling, miljøveileder, knyttet opp mot prosjekter. Miljøveileder (prosjektstilling) hovedaktivitet: målgruppe primært for barn i 5. – 7. klasse. Folkehelse og tidlig innsats i form av leksehjelp, ernæring, aktiviteter, integrering og møteplass.

Arbeidet med flere IKT-prosjekter startet opp våren 2018 og har fortsatt i 2019.

01.06.20 fikk vi nytt arkivsystem. Jobben med å få dette operativt har krevd mye av enkelt ansatte i tillegg til ordinære driftsoppgaver. Dokumentsenteret har også hatt en sentral rolle i gjennomføringen av kommunevalget høsten sommeren og høsten 2020.

Nytt lønn/HR og økonomisystem startet for fullt opp i 2019 og har vært et svært krevende arbeid som er utført uten ekstra tilførsel av ressurser. De ansatte har gjort en formidabel jobb, og systemet ble satt i drift 01.01.20. Arbeidet med å få systemet til å fungere optimalt vil fortsette i 2020.

Biblioteket har gjennomført til sammen 8 prosjekter i 2019, men en samlet støtte på ca. kr. 416.000,-. Dette har gitt grunnlag for en rekke arrangementer, og en prosjektmedarbeider i 50% stilling.

Folk møtes. Støtteyter: IMDI. Formål: Integrering. (Opprinnelig et toårig prosjekt som ble avbrutt halvveis av støtteyter, ved nyttår 2019. Inntekt uteble dermed i 2019. Isteden påløp ekstra utgifter.)

Levestedet («bibliotekklubben»). Støtteyter: Nasjonalbiblioteket /fylkesbiblioteket. Formål: Kultur-folkehelse- og miljøarbeid blant barn i biblioteket. Beløp: tils kr 143000.

USNAKKA. Støtteyter: Nasjonalbiblioteket / fylkesbiblioteket /den kulturelle skolesekken. Formål: Engasjere ungdom til samfunnsdebatt. Beløp: kr 93.000.

Hva sier elgen? Støtteyter: Kulturrådet, den kulturelle skolesekken. Formål: Litteraturskaping blant barn (poesiseminarer for samtlige 5.klasser). Beløp: Kr 75.000.

3x5 HURRA! Støtteyter: Nasjonalbiblioteket /fylkesbiblioteket. Formål: Feire bokåret 2019/ spre leseglede, kunnskap og entusiasme for bokkulturen. Beløp: Kr 330.000, fordelt på de fem folkebibliotekene langs kysten i Aust-Agder. Tvedestrand folkebiblioteks del: kr 66.000.

Alle 11 lærlingeplassene ble fylt opp i 2019.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har underskrevet datainstruksen.

Det er gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse for alle prosjekter som har startet opp i 2019 og er gjennomført. Disse er utarbeidet i prosjektgruppene i IKT-Agder samarbeidet.

Avvik

Avvik i tjenesteproduksjonen er håndtert fortløpende og lukket.

Tilsyn

Enheten har ikke hatt tilsyn i 2019.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet Biblioteket • antall utlån • antall arrangement Skatt • Fastsatte parametere gitt fra skattedirektoratet til skatt sør (kontroll og innfordring)	Medarbeidertilfredshet og arbeidsmiljø • Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse internt Biblioteket • Utlån - statistikk fra fagsystem • Antall arrangement Skatt • Parametrene tas ut fra fagsystemet Sofie	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Gjennomført og evaluert brukerundersøkelser i egen enhet. Måltall: svarprosent 75% og score på 4.0 (skala 1-6) Biblioteket • Utlån biblioteket: Mål: 24000 utlån som er 1000 utlån mer enn i 2017. • 10 arrangement for barn og 10 arrangement for voksne i løpet av året, samt 10 utstillinger pr år. Skatt • Oppfylle skattedirektoratets krav på kontroll og innfordring.	Medarbeidertilfredshet: måltall 4,0 (skala 1-5). Svarprosent: 80% Måltall sykefravær, 3%, hvorav korttidsfravær, 1,5%	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Resultat	Biblioteket: Utlån: 21480 (2018 23298) Aktive lånere: 1330 (2018: 1243) Besøk i betjent åpningstid: 24888 (2018 24300) Arrangement - 45 arrangementer, antall deltakere 1937. Utstillinger – Mer enn 10 utstillinger Prosjekt levestedet – 76 klubbaktiviteter/leksehjelp mm – samlet 1795 deltakere. Frivillige har gjennomført ca. 30 språkkafeer- snitt 5 fremmøtte. Interkommunal skatteoppkrever: Målene er i stor grad oppnådd. Det vises for øvrig til årsrapport fra kemneren for nærmere beskrivelse.	Medarbeiderundersøkelse er ikke gjennomført i 2019. Sykefraværet totalt 7,0% hvorav korttidsfraværet utgjør 1,7 %	4,9%

Langtidssykefraværet i enheten er høyt i 2019. Det er ikke relatert til arbeidet, og omfatter svært få personer. Korttidsfraværet er litt høyere enn måltallet, men tatt i betraktning den ekstremt pressede arbeidsbelastningen ansatte innen flere fagområder har hatt i enheten i 2019 er tilstedeværelsen og arbeidsinnsatsen særdeles god.

FOKUSOMRÅDER

1. Gjennomføre en god prosess i forbindelse med innføring av nye fagsystemer (lønn, økonomi, sak/arkiv systemer)
2. Digitalisering – jobbe smartere
3. Intern kontroll

Det har vært jobbet godt med enhetens fokusområder, se omtale av gjennomføringer lengre oppe.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

1. Implementere og forbedre nye fagsystemer som er tatt i bruk i 2019.
2. Digitalisering – jobbe smartere
3. Internkontroll

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er gjennomført medarbeidersamtale med alle ansatte i 2019.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ingen registrerte HMS-avvik.

Avholdte øvelser

Det er gjennomført brannøvelse på administrasjonsbygget.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunde er avholdt på administrasjonsbygget. Denne følges opp.

Kompetansehevingstiltak

Enheten hever sin kompetanse ved å delta på aktuelle kurs/opplæringer for å utføre jobben innenfor aktuelt lovverk. Ved å innføre nye fagsystemer får en også økt kompetanse.

Tone Vestøl Bråten

Enhetsleder

1.3 ANSVAR 229 TVEDESTRANDSKOLEN

TJENESTEOMRÅDER

Barneskoler i Tvedestrand, Vestre Sandøya, Holt, Dypvåg og Songe, ungdomsskole på Lyngmyr, SFO ved alle barneskolene, interkommunal kulturskole, ledelse og administrasjon av enheten, skoleskyss, voksenopplæring og Leirskolen AS.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
103 431	75 637	76 329	79 038	-2 709	-3,5%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tvedestrandskolen	Antall elever	Årsverk skole	SFO årsverk	Lærer-norm	Skyss	SFO	Enkelt-vedtak	Merknad
Lyngmyr	208	28,71		Ok	120		34	Lyngmyr, økt lærerårsverk på grunn av gjesteelever med store behov. Økte enkeltvedtak fra 27-34 (6 elever tilhører U-skole og ressurscenteret)
Tvedestrand	256	37,56	5,35		53	58	33	
Holt	78	10,02	0,52	Ok	75	17	5	
Songe	69	9,63	1,09	Ok	32	19	6	
Dypvåg	99	10,9	1,23		81	27	6	
Forsterket tilbud ved Tvedestrand skole								Elever som søkes inn til forsterket tilbud regnes inn i gruppene ved Tvedestrand skole og Lyngmyr skole. Tjenesten er nå definert som en tjeneste ved Tvedestrand skole. Enhetsleder vurderer å overføre budsjettet for lærekrefter som brukes på ungdomsskole elever fra denne tjenesten til Lyngmyr skole fra 01.08.19. Forsterket tilbud i Tvedestrandskolen skal til enhver tid være i fokus og reflekteres i ressursomfang og kompetanse. Kompetansen skal være rettet mot enkeltelever, elevgrupper, alle ansatte og skolens totale systemarbeid med spesialundervisning.
Voksenopplæringen	1							

Tvedestrandskolen	Antall elever	Årsverk skole	SFO årsverk	Lærer-norm	Skyss	SFO	Enkeltvedtak	Merknad
Vestre Sandøya	14	2,23	0,4			14	0	Økt med en gruppe grunnet elevtall. Vil reduseres igjen fra høsten 2019
Admin. ansvar 229		1,95						Økt med 20% grunnet tilsyn med elev på hjemmeundervisning
Kulturskole	326	9,74						
Leirskolen AS		2						Skolen er selvfinansierende
Tvedestrandskolen totalt	725	112,74	8,59		354*)	135	84	Enkeltvedtak stabilt totalt sett

*) inkluderer spesialskyss og skyss for voksenopplæring.

Korrigert for utestående refusjoner, så har enheten et overforbruk på ca. 2,7 millioner – 3,5 % per 31.12. 2019. Tvedestrand og Vestre Sandøya og Holt skoler hadde prosentmessige største merforbruket på hhv. 2,4 mill. kroner og 0,65 mill. kroner. Resten av enhetens budsjett fikk en samlet innsparing på 0,35 mill. kroner.

Skolene

Tvedestrand og Vestre Sandøya skole anførte følgende årsaker til merforbruk i 2. tertial:

«Det er brukt flere ressurser på vikarlønn og ekstrahjelp enn budsjettet.

Det er lavere refusjoner for sykemeldte enn budsjettet.

Det er lavere refusjoner for gjesteelever enn budsjettet i første halvår.

En del av ressursene til ekstrahjelp er spesielle tiltak som i noen grad skal føres på 229 – Tvedestrandskolen. En overtallighetssak og en spesiell elevsak.

Antallet elever ved forsterket avdeling er økt fra 14 til 15 uten at dette er kompensert for i budsjettet.

Enheten skal i 2019 spare 200 000 på sykefraværet, men ligger i stedet an til å få inn 500 000 mindre enn budsjettet. Dette gir 700 000 i minus i regnskapet for 2019. Sykefraværet er historisk lavt og refusjonene er ca. 0,6 mil. lavere per 2. tertial enn snittet for de siste årene. Vi har dessverre ikke vært nok oppmerksomme på hva det fører til i regnskapet.

Enheten vil forsøke å finne tiltak som ikke forsterker overforbruket i 3. tertial, men ser få muligheter til å redusere det totale resultatet i forhold til dagens nivå.»

Enhetsleders vurderinger:

Pr 31.08.19 beskrev Tvedestrand skole et overforbruk på 1,1 millioner. Dette ble begrunnet i reduksjon i inntekter og merforbruk på lønn i denne perioden. Gjennomgang av skolens tertialrapport viste at det var en overbudsjettering på inntektssiden på refusjoner samt merforbruk på lønn som det ikke var budsjettmessig dekning for. Samlet sett for året ble merforbruket på Tvedestrand og Vestre Sandøya skole ca. 2,4 mill. kroner.

Skolens tiltak rundt enkeltelever utløste behov for ekstern kompetanse som skolen ikke hadde budsjettdekning for. Forholdet ble drøftet ved flere anledninger og skolen fikk beskjed om å bruke egne krefter for å bremse forbruket av lønnsutgifter. Dette gav ikke det ønskede resultat.

Lønnsutgiftene ble totalt ikke redusert selv om skolen fikk beskjed om dette.

Enhetsleder påpekte det store ansvaret som rektorene er gitt i sine fullmakter og rapporterte om situasjonen til rådmannen. Enhetsleder har ikke godkjent merforbruket i den størrelsesorden som er rapportert, og ble først etter at tiltak var iverksatt, orientert om saken.

Holt skole meldte om avvik ved årsslutt. Holt skole har forklart avviket med uforutsette utgifter til særlig ressurskrevende elever.

De øvrige skolene forventet balanse ved utgangen av 2019. Lyngmyr og Dypvåg skole fikk for øvrig noe merforbruk mens Songe skole fikk et mindreforbruk.

Andre budsjettområder

Når det gjelder den administrative enhet for Tvedestrandskolen så er de uavklarte momentene med skyssen avklart. Enheten fikk etter mange runder med AKT tilbakebetalt 192 000 kroner. Dette var resultatet etter klage på manglende refusjoner som vi hadde krav på etter endring i beregningsgrunnlaget.

Kommunen hadde fremdeles store utgifter ved skyss av elever på Bergendalshøgda og langs gamle E18 på grunn av klager fra foresatte om farlig skolevei. Kommunestyret fattet vedtak som var svært kostnadskreven og som det ikke var budsjett for. Dette utgjorde mer enn refusjonen vi fikk fra AKT. Eks: i november betalte vi 47 000 kroner for drosjeskyss grunnet klager på farlig skolevei og kommunestyrets vedtak.

Det ble allikevel en balanse i administrativ enhet ved årets slutt fordi refusjonene fra AKT dekket merforbruket.

Oppsummering økonomi

På grunn av økte inntekter gjennom refusjoner for enkeltelever, antok enhetsleder at flere av grendeskolenes kunne kompensere for overforbruket på Tvedestrand og Holt skoler.

Det var imidlertid vesentlig for årsresultatet at de foreslåtte tiltak etter 2. tertial, straks ble iverksatt ved Tvedestrand skole for at overforbruket kunne reduseres. Etter avtale og flere møter ble situasjonen utredet i samarbeid med rektor, enhetsleder og økonomisjef. Skolen ble bedt om å fremskaffe en detaljert beskrivelse av hovedpostene for merforbruket.

Den forventede budsjett disiplin og lojalitet til det totale resultatet for Tvedestrandskolen i siste tertial slo ikke ut i balanse, snarere tvert imot.

Andre utfordringer

I videreutdanningen av lærerne, overfører staten midler som kompensasjon for vikarutgifter og andre utgifter knyttet til studiene. I andre kvartal har skolene fått disse midlene fordelt ut i forhold til ansatte på videreutdanning. Tidligere har dette blitt ivarettatt av skoleadministrasjonen. Kostnadene ved videreutdanningen er større enn inntektene og skolene har ikke klart å kompensere for dette gapet.

Barn som plasseres i fosterhjem i andre kommuner er lite forutsigbart og utfordrer budsjettene. Dette er kommunisert til barnevernstjenesten øst i Agder og det jobbes med en tettere samhandling mellom kommunene og det interkommunale barnevernet. Der er både utgifter og inntekter på denne ordningen. Det er en pågående dialog om forutsigbarhet når det gjelder denne elevgruppen og det forventes en avklaring i løpet av våren 2020. En må allikevel ta høyde for at det aldri kan være en gjennomgående forutsigbarhet på dette feltet fordi elever kan bli flyttet til fosterhjem over natten.

Fremmedspråklige, redusert behov, pga. reduserte vedtak

Samlet avsetning til opplæring av minoritetsspråklige elever var i budsjett for 2018 fastsatt til 1 782 000 kroner. Denne summen ble likt fordelt mellom Lyngmyr skole og Tvedestrand skole.

I budsjett for 2019 er dette beløpet redusert til 1,4 mill. kroner. Kuttet begrunnes med færre vedtak på Lyngmyr. Tvedestrand fikk 909 000 kroner og Lyngmyr 364 000 kroner i 2019. Etter tiltaket står det tilbake ca. 100 000 kroner til inntak av flyktninger som kommer i løpet av skoleåret og til elever som er plassert i annen kommune i en periode.

Status: Det står omlag 90 000 kroner igjen som ubrukt pr 31.12.2019.

Spesialundervisning, gradvis overføring til tilpasset opplæring (TPO) og tidlig innsats

Samlet avsetning til elever med store behov var i budsjett for 2018 fastsatt til 4,4 mill. kroner. Av disse var om lag 4 mill. kroner innfaset i elevsatsen som styrking av tilpasset opplæring og spesialundervisning til skolene etter antall elever. Innfasingen skjedde i budsjettet for 2017.

Det forventes en effekt av økningen som ble gjort på elevsats og midler til tidlig innsats i 2017 og 2018. Midlene som er gitt skal brukes proaktivt til stillinger og som tiltak når det er behov for det på skolene. Denne forventningen reflekteres i økonomiplanen og betyr et vedvarende fokus på tidlig innsats, tilpasset opplæring organisering og pedagogisk tilrettelegging av spesialundervisningen. På bakgrunn av at de fleste midlene er overført direkte til skolene synes det ikke hensiktsmessig å inneha tilbakeholdte store ressurser på dette området.

Totalbeløp som gis til ressurskrevende elever vil utgjøre 4,1 mill. kroner i 2019, inkludert en restpott på ca. 100 000 kroner. Målt i årsverk vil dette bety en reduksjon på omlag to årsverk i Tvedestrandskolen i løpet av perioden 2017 til 2019.

Status: Restpotten er brukt og det står ingen penger igjen pr 31.12.2019. Det er ikke holdt tilbake et større beløp i budsjett for 2020 slik det ble antydnet i 2. tertialrapport.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte i enheten har underskrevet datainstruks.

Avvik

QM + benyttes som avvikssystem og alle avvik er rapportert og håndtert.

Tilsyn

Enheten har hatt tilsyn fra fylkesmannen i henhold til opplæringslovens Kapittel 9A. Elevenes læringsmiljø/psykososiale miljø.

Avvikene er håndtert og lukket.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Elever og foresatte	Ansatte	Økonomi
Hva måler vi?	Resultater og læringsmiljø	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Nasjonale prøver Grunnskolepoeng Elevundersøkelser Foreldreundersøkelser	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Månedlige budsjettkontroller Tertialrapporter Regnskap
Ambisjonsnivå	På nasjonale prøver ønsker vi færrest mulig elever på Mestringsnivå 1 i fagene regning, lesing og engelsk Mål for grunnskolepoeng er å ligge over 40 (Karakteren 4) På elevundersøkelsen skal 0- toleranse for mobbing reflekteres og vi ønsker større tilfredshet fra elevene på motivasjon og opplevet støtte fra lærer. Foreldreundersøkelsen skal harmonere med elevenes skår på elevundersøkelsen og skal også reflektere et godt skole-hjem samarbeid.	Godt arbeidsmiljø, gjennom trivsel og anerkjennelse. God helse Sykefravær på 6%	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjetttramme

Sykefravær	Sum	Korttidsfravær	Langtidsfravær
Hele 2017	7,1 %	1,7 %	5,4 %
Hele 2018	6,3 %	1,6 %	4,7 %
Hele 2019	4,9%	1,7%	3,2%

Tvedestrand skole utmerker seg positivt på nedgang i langtidsfravær. Det kan skyldes målretta tiltak som ble iverksatt som et samarbeid mellom arbeidslivsenteret og skolen våren 2019.

FOKUSOMRÅDER

Ledelse

Bedre tverrfaglig samarbeid

Flere på tilpasset opplæring og færre på vedtak om spesialundervisning

Bedre resultater på elevundersøkelser

Færre på nivå 1. på nasjonale prøver

Stabile grunnskolepoeng (over 40)

Oppfølgingsordning på Tvedestrand skole (elevenes psykososiale miljø)

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Ledelse og budsjettstyring

Oppfølgingsordningen på Lyngmyr skole må følges opp

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Alle ansatte har hatt tilbud om senior/medarbeidersamtaler. Kun en har reservert seg.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Håndtert i QM+ og gjennom rutine beskrivelse/ tiltakskjede i mobbesaker.

Avholdte øvelser

Avholdt etter instruks

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Alle vernerunder gjennomført etter instruks og avvik er rapportert og håndtert

Kompetansehevingstiltak

Tolv ansatte på videreutdanning i Utdanningsdirektoratets reg

Elisabet Christiansen

Enhetsleder

1.4 ANSVAR 230 BARNEHAGEENHETEN

TJENESTEOMRÅDER

Drift av de fem kommunale barnehagene Lyngbakken, Skriverstua, Bøklia, Villa Utsikten og Grotten, tilskudd til private barnehager, spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn. Drift av enhetsleders kontor, som innebærer oppgavene barnehageeier og barnehagemyndighet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
52 661	42 723	43 319	42 970	349	0,8%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Tilskudd til private barnehager

Kommunalt tilskudd

I 2. tertialrapport ble det varslet et merforbruk som et resultat av økning i barnetallet våren 2019. Resultatet for 2019 viser derfor et merforbruk tilsvarende om lag 1,4 millioner kroner.

Kompensasjon for moderasjonsordninger

Private barnehager blir kompensert for søskenmoderasjon, reduksjon i oppholdsbetaling pga. lav inntekt og gratis kjernetid. Moderasjonsordningene viser et merforbruk på om lag 70.000 kr.

Gjestebarne

Det betales tilskudd til barn som går i private barnehager i annen kommune. Resultatet viser en positiv differanse på om lag 400.000 kr.

Totalt private barnehager

Merforbruk på om lag 1 million kroner.

Kommunale barnehager

Oppholdsbetaling

Ordinær oppholdsbetaling har gitt en merinntekt på om lag 380.000 kr, samtidig gir moderasjonsordningene en merutgift på om lag 250.000 kr. Dette henger sammen med opptak av barn gjennom våren 2019, og endringer av barnegruppa fra høsten 2019. Samlet gir dette en merinntekt på om lag 130. 000 kr.

Ordinær drift

De kommunale barnehagene har hatt et mindreforbruk på om lag 770.000 kr. Dette er i hovedsak et resultat av lavere lønnskostnader ved fravær av fast ansatte med høyere lønn enn vikaren.

Totalt kommunale barnehager

Mindreforbruk på om lag 900.000 kr.

Spesialpedagogiske tiltak til barn med nedsatt funksjonsevne

Det er totalt et mindreforbruk på om lag 500.000 kr med bakgrunn i endring i antall barn som har behov for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging av barnehagetilbudet.

Totalt hele barnehageenheten

Mindreforbruk på 349.000 kr.

Årsverk

Ingen endringer i antall årsverk i 2019

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING**Aktivitetsnivå – måltall og resultat**

Godkjente plasser	2018	2019
Kommunale barnehager	260	260
Ordinære private barnehager	124	124
Private familiebarnehager	10	10
I alt	394	394

	Pr. 15. september 2019	
	Barn over 3	Barn under 3
Kommunale barnehager	121	56
Private barnehager	47	34
I alt	168	93

Det er 68 % av barna som går i kommunale barnehager og 32 % som går i private barnehager.

Ved hovedopptak i 2019 fikk alle med lovfestet rett, tilbud til barnehageplass. Etter hovedopptak er det kommet nye søkere. Det er blitt vanlig å søke barnehageplass gjennom hele året, og vi har hatt mulighet til å kunne tilby plass til disse søkerne gjennom året.

Informasjonssikkerhet

Det er utarbeidet en overordnet ROS analyse for de kommunale barnehagene. Det er utarbeidet handlingsplaner i den enkelte barnehage for de kritiske områdene som er avdekket i analysen.

Alle ansatte har signert datainstruks.

Avvik

Det er ikke registrert avvik i tjenesteproduksjonen i 2019. Det er kun registrert mindre skader på barn i forbindelse med lek.

Tilsyn

Det er gjennomført tilsyn fra fylkesmannen på forskrift om Miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala fra 1 - 5	Medarbeiderundersøkelse Skala fra 1 - 5 Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Resultat 4 – 4,5 Deltakelse 65 %	Medarbeider: Resultat 3-4 Sykefraværstatistikk: Resultat totalt: 9 % Korttidsfravær: 2 % Langtidsfravær 7 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Resultat	Resultat: 4,6 se tabell nedenfor	Ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2019 Sykefraværstatistikk: 11,7 % hvorav korttid 2,9 %	+ 0,8 %

Brukerundersøkelse

Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2019.

Undersøkelsen er nettbasert, og tjenesten leveres av Utdanningsdirektoratet.

Svarprosenten totalt for enheten var på 74 %

Undersøkelsen benyttet en skala fra 1 til 5, der 5 er høyeste skår.

Samlet resultat for barnehageenheten (alle kommunale og 3 private barnehager)

	Svært fornøyd	Ganske fornøyd	Verken fornøyd eller misfornøyd	Ganske misfornøyd	Svært misfornøyd	Vet ikke	Snitt
Totalt sett, hvor fornøyd eller misfornøyd er du med din barnehage?	114	48	8	0	1	0	4,6

FOKUSOMRÅDER

Tidlig innsats

Barnehagene arbeider med stort fokus på forebyggende arbeid. De har et nært samarbeid med spesialpedagogene og PPT som bistår med å kartlegge og sette i verk målrettede tiltak både for enkeltbarn og grupper.

Ledelse

Det arbeides aktivt i styrergruppa med faget ledelse. Fokuset har vært på personalledelse, ressursstyring og internkontroll.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Tverrfaglig samarbeid med Tvedestrandsskolen.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler i barnehageenheten. Enkelte ansatte har valgt bort tilbud om medarbeidersamtale/seniorsamtale.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Der er registrert avvik innenfor områdene:

- Skader på barn lek
- Avvik på bygg og uteområder i vernerunden.

Avholdte øvelser

Det er avholdt brannøvelser i samtlige kommunale barnehager.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Avvik som er avdekket i vnerunden som kan lukkes, vil bli tatt hånd om av vaktmester. Øvrige avvik vil lukkes ved opprettelse av barnehage på Bronsbu til erstatning for 3 kommunale barnehager.

Kompetansehevingstiltak

Ansatte har gjennomført førstehjelpskurs, og enkelte har gjennomført livredningskurs.

Det har vært internt opplæring i språkløyper og dialogisk lesing.

Kurs i ledelse for styrere og pedagogiske ledere.

Linda Fedje

Enhetsleder

1.5 ANSVAR 240 PLAN, MILJØ OG EIENDOM

TJENESTEOMRÅDER

Drift av alle kommunens bygninger (inkl. skoler, barnehager, helseinstitusjoner og Furøya). Boligkontoret, boligtilskudd og bostøtte, byggesaksbehandling, oppmålingstjeneste, planarbeid, reguleringsarbeid, havnevesenet, miljøvernarbeid, landbruksforvaltning og viltforvaltning. Prosjektavdeling for større tverrfaglige prosjekter.

Enheten har 34,65 årsverk, en økning med 1,25 årsverk som følge av overtakelse av Lyngmyrhallen

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
40 327	24 371	24 804	23 341	1 463	5,9%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Regnskapet kom i 2019 ut med et overskudd med kr. 1,46 mill., noe som kom godt med i et år da enhetene samlet sett kom ut med et stort underskudd. Overskuddet er et resultat av svært stram styring i driften, og at vi har holdt stillinger vakante innenfor vaktmester og renholdstjenesten. De største avvikene fra budsjett gjengis nedenfor:

Hva	Innsparing	Merforbruk	Kommentar
Strøm	350.000		Lav strømpris, nye SD-anlegg
Renhold lønn	530.000		Vakanse og redusert vikar
Vaktmester lønn	570.000		Vakanser og redusert vikar
Planarbeid/regulering		300.000	Ikke så mange private planer
Byggesak/oppmåling	360.000		Høyere aktivitet – økt gebyr
Annet merforbruk samlet		47.000	Sum øvrige budsjettposter
Sum	1.810.000	347.000	

Det var budsjettert med at 2,25 årsverk fra enheten til arbeid med investeringsprosjektene. Det manglet kr. 330.000 for å oppnå den målsettingen.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	Plan 2019	Resultat 2019
Fellesrutiner for enheten	- Delegert og politisk saksbehandling med god kvalitet til rett tid - Kompetanseheving saksbehandlere og prosjektledere	- Lite klager tyder på god kvalitet, og fleste saker innenfor lovbestemte frister, se egen rapport for byggesak vedlagt. Noen saker er omgjort etter klagebehandling hos fylkesmannen - Det er etablert fadderordning for nye medarbeidere. Har deltatt i flere fagseminar i regi av fylkesmannen m.fl. Prosjektledere har hatt intern og ekstern opplæring

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	Plan 2019	Resultat 2019
	• God kunnskap om kommunens felles overordnede styringssystem • Gode internrutiner for delegert og politisk saksbehandling. Likebehandling, kvalitet og etikk	• Tilgjengelig på intranett, og har vært tema i fellesmøter. Mer fokus på dette i 2020 • Byggesaksbehandlere og enhetsleder gjennomfører ukentlige møter for samordning av saksbehandlingen. Beslutninger loggføres • Jevnlige møter i prosjektavdelingen der styring av kommunens investeringer er tema.
Byggesaksbehandling og tilsyn.	• Utarbeide tilsynsstrategi • Gjennomføre tilsyn • Oppfølging «varslersaker» • Overholde selvkostprinsippet • Tett integrering mellom behandling av plansaker og byggesaker. • Gjennomføre brukerundersøkelser blant faktiske brukere av tjenesten. Målet er å opprettholde de gode resultatene fra tidligere undersøkelser	• Tilsynsstrategi utarbeidet i 2019 og vedtatt i 2020 • Tilsyn gjennomført for byggefelt Lauvåsen, mange avvik for grunnarbeider. Er under oppfølging - 2 foretakstilsyn, utdanning/praksis - 1 byggesakstilsyn utførelse • Tilsyn gjennomført i 13 saker som ble meldt til kontrollutvalg. Mistanke: Ulovlig bruk av sjønaust. Resultat: Kun mindre avvik • OK, et mindre overskudd i 2019 • Det avholdes fellesmøter mellom plan og byggesak 1 gang pr. mnd. Aktuelle planer er da på dagsorden. Tredjemannskontroll i kompliserte saker • Er iverksatt 2019, avsluttes i 2020 Se også egen rapport vedlagt
Kart og oppmåling	• Gjennomføre oppmålingsoppdragene med god kvalitet til rett tid. • Gode kartløsninger på nett	Høy aktivitet i 2019. Selvkostprinsippet er overholdt. Se egen rapport for byggesak og oppmåling vedlagt
Arealplanforvaltning og andre planer	• Gjennomføre kommunale reguleringsplaner i vedtatt planstrategi • Gjennomføre private reguleringsplaner i hht. Kommunens arealpolitikk	- <u>Kommunedelplan for kystsonen</u> ikke gjennomført grunnet ressursituasjon - <u>Revisjon reguleringsplan Tjennaparken</u> ikke gjennomført - <u>Områdeplan Grendstøl</u> revidert og vedtatt - <u>Reguleringsplan barnehage Bronsbu</u> utarbeidet og vedtatt - <u>Reguleringsplan ny barneskole</u> påbegynt, ferdigstilles i 2020 - <u>Reguleringsplan for Lyngør</u> vedtatt igangsatt i 2020 <u>Boligplaner:</u> Sagliene Laget – stoppet privatrettslig Svabukta Borøy – vedtatt Brennvika Borøy – vedtatt og påklagd Østerå – revisjon iverksatt i off. regi <u>Næring:</u>

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	Plan 2019	Resultat 2019
		Fjordsenteret Sagesund vedtatt og stadfestet av fylkesmann etter klage Fritidsbolig: <u>Flauberg Sandøya</u> . Under prosess
Miljøvern og friluftsliv	- Behandling av saker etter friluftslav og forurensningslov. Følge opp brudd på friluftslav. - Tverrfaglig prosjektarbeid - Friluftslavplanlegging, søknader om tilskudd - Gjennomføring av prosjekter	- Samarbeid med byggesak i aktuelle utbyggingssaker 1 sak - Omfattende tiltaksplaner for deponering av sulfidholdige steinmasser Grendstøl - Brannvernprosjekt Lyngør, brannposter - Kyststi Borøy ferdig merket - Gjennomført statlig finansierte prosjekter
Boligfinansiering Boligkontor	Effektiv boligfinansiering ved videreformidling av lån/tilskudd og bostøtte fra husbanken. Regnskapsførsel og forretningsførsel for boligstiftelsen.	Det er videreformidlet: Startlån kr. 26,2 mill, antall 28 Tilskudd kr. 883.000 Startlån og tilskudd er et svært viktig virkemiddel i det boligsosiale arbeide, blant annet for å redusere barnefattigdom.
Bygningsdrift/vedlikehold	Opprettholde et effektivt vedlikehold innenfor stramme rammer. Strengte prioriteringer der innsatsen settes der brukeren får mest nytte av det Overtakelse Lyngmyrhallen 1.1.2019	Våre vaktmestere er faglig dyktige, og gjennomfører det daglige vedlikehold og ettersyn på en god måte. Driften er gjennomført uten budsjettoverskridelser Gjennomført
Prosjekter: Nybygg/investering	Høy aktivitet i prosjektavdelingen. Investeringsbudsjettet avgjør hvor mye av enhetens ressurser som må settes inn mot prosjektarbeid, blant annet når og hvordan skole og barnehageutbygging blir.	Det er budsjettet med at 1,9 årsverk av de fast ansatte skal finansieres over investeringsprosjektene til prosjektering og byggeledelse i 2019.
Brygger og havneanlegg	Vedlikehold og drift 130 utleieplasser, gjestehavn og 12 kommunale brygger.	Det vil bli bygd en ny brygge på Hauketangen i 2019, se inv.budsjett. Ringene brygge på Borøya vil bli utbedret med tilskuddsmidler. Utover dette ingen endring i aktiviteten
Renhold	- God renholdskvalitet, der bygg med høyest hygiene krav prioriteres - Oversikt vaskeareal - Utvide stillingsprosenten til renholdere - Bidra til å effektivt og kostnadsbesparende renhold - Overtakelse Lyngmyrhallen	- Renholdsplaner er utarbeidet og følges opp 21.340 m2 inkl. Lyngmyrhallene og NAV-stat 2 ansatte har fått utvidet sin stillingsprosent i 2019 - Gjennomført

Nøkkeltall produksjon, Se vedlegg for Byggesak, renhold, oppmåling, husdyrhold og boplikt/konsesjon

Tjeneste	Norm/krav	Faktisk Saksb.tid 2018	Resultat 2019
Byggesak enkle	21 dager	13 dager	27 dager
Byggesak andre	84 dager	88 dager	36 dager

Tjeneste	Norm/krav	Faktisk Saksb.tid 2018	Resultat 2019
Klagesaker	84 dager	56 dager	48 dager
Reguleringsplaner	Ingen	370 dager	370 dager

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte i enheten har underskrevet datainstruksen, og vi deltar i kommunens arbeid med informasjonssikkerhet. Vi er ikke blant de mest utsatte/sårbare enhetene i kommunen.

Tilsyn/avvik

Ved Tvedestrand skole har det vært tilsyn fra arbeidstilsyn og kommunelege. Klasserom holder ikke krav til innelima og arbeidsmiljø, og det er bestilt brakkerigg som skal benyttes til ny skole er ferdig.

Det er montert solavskjerming og gjort tiltak for å dempe ventilasjonsstøy.

Kommunestyret har etter anbefaling fra kontrollutvalget gjort vedtak om å gjennomføre systemrevisjon for plan og byggesak.

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn for kart og oppmåling. Resulterte i 3 merknader og 2 avvik. Dette er fulgt opp

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Over snitt i kostragruppe 10 og kommunene i Østre Agder	4 + og 70 deltakelse Langtid maks 4% Korttid maks 1 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
RESULTAT	Igang satt, ferdig 2020	Medarbeiderundersøkelse gjennomføres hvert andre år, sist i 2018 Sykefravær 2019 3,5% Langtid 2,1% Korttid 1,4%	Overskudd 1,4 mill.

Vi har hatt en god utvikling med stadig nedgang i sykefravær. Dette resultatet er godt, særlig med tanke på at statistikken inkluderer renholderne som har harde yrker. Enheten har under halvparten av fraværet for gjennomsnittet i kommunen. Medarbeiderundersøkelsen fra 2018 gjengis her for sammenlikning med ny undersøkelse i 2020

Faktor	Navn	Tvedestrand kom.	Enhet PME	Bygningsdrift PME	Plan, utbygging og miljø PME	Landsnitt teknisk	Norge - snitt kommune	Beskrivelse
Faktor 1	Indre motivasjon	4,3	4,5	4,4	4,6	4,1	4,3	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,3	4,4	4,6	4,2	4,3	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Autonomi	4,3	4,6	4,6	4,5	4,4	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,2	4,6	4,8	4,4	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	3,9	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,3	4,2	4,1	4,3	4,2	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den enkelte medarbeideren skal være tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,6	4,1	4,2	4,0	3,8	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenestene som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,5	4,5	4,7	4,3	4,4	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,1	4,0	3,7	4,3	3,9	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Prososial motivasjon	4,7	4,7	4,8	4,6	4,5	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

FOKUSOMRÅDER

- Gjennomføre plan og prosjektoppgavene med den kvalitet og fremdrift som er beskrevet innenfor økonomiske rammebetingelser.
- Prioritere driften slik at reduserte ressurser i minst mulig grad går ut over brukerne.
- Samhandling på tvers og gode medvirkningsprosesser.
- Opprettholde et godt arbeidsmiljø i en presset arbeidssituasjon.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Følge opp vedtatt tilsynsstrategi.
- Bedre rutiner for dokumentasjon ved avvik og oppfølging.
- Implementere QM+ som internkontrollsystem i samarbeid med øvrige enheter.
- Forbedrede rutiner ved anskaffelser, særlig de mindre prosjektene.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er avholdt medarbeidersamtaler med 17 av 39 ansatte.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ingen skader eller ulykker i 2019

Avholdte øvelser

Enhetens fagarbeidere/ingeniører deltar og bidrar med organisering av brannøvelser ved kommunale bygg i samarbeid med stedlig brannvernleder.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunder ved andre enheter medfører forslag om tilpasning og utbedring på bygninger og uteanlegg. Innarbeides i enhetens vedlikeholdsplan såfremt det er budsjettmessig dekning.

Vaktmestere og renholdere deltar på vernerundene.

Kompetansehevingstiltak

Det er gjennomført kompetansebyggende kurs og deltakelse i kompetansenettverk for saksbehandling etter plan og bygningsloven og matrikkelføring, samt prosjektledelse.

Kurs i smittevern for alle på renholdsavdeling (samt høydekurs for 2 medarbeidere)

2 renholdere har påbegynt fagarbeiderutdanning

Førstehjelpskurs

Svein O. Dale

Enhetsleder

1.6 ANSVAR 245 TEKNISK DRIFT

TJENESTEOMRÅDER

Kommunalt verksted, kommunale veier, parkering, skjærgårdspark, brann-/feiervesen, parker, grøntareal og lekeplasser, miljøgruppa, Lyngmyr idrettsanlegg, kommunale badeplasser, tilskudd båtselskap, vann og avløp, kommunale avgifter, planarbeid.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
38 597	6 006	5 584	4 570	1 014	18,2

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Teknisk drift består av 18,1 årsverk. Årsresultatet viser en innsparing på kr. 1.014.000,-.

Innsparingene kommer som resultat av vakanser og innsparinger på driften. Selvkostfeltet viser størst innsparing med et samlet mindreforbruk på kr. 749.000,-.

Detaljer for de største postene.

1901 Fordelte maskinutgifter.

Overforbruk kr. 50.000,- skyldes manglede budsjett for årsavgifter.

3200 Kommunale skoger.

Mindreforbruk kr. 124.000,- skyldes vakanse i stillingen.

3300 Tilskudd båtselskap.

Overforbruk kr. 76.000,- grunnet ny indeks og økte drivstoffutgifter.

3350 Parker og lekeplasser.

Mindreforbruk kr. 123.000,- skyldes innsparinger på drift.

3603 Skjærgårdstjenesten.

Mindreforbruk kr. 53.000,- skyldes vakant stilling.

3400/3450 Vannproduksjon og distribusjon.

Innsparing vannproduksjon kr. 346.000,-

Overforbruk distribusjon kr. - 149.000,-

Resultat mindreforbruk kr. 197.000,-

Innsparingen skyldes i hovedsak innsparing på lønn.

3500/3530 Avløpsrensing og avløpsnett.

Innsparing vannproduksjon kr. 1064.000,-

Overforbruk distribusjon kr. - 515.000,-

Resultat mindreforbruk kr. 549.000,-

Innsparingen skyldes i hovedsak mindre bruk av kjemikalier og redusert leveranse av slam.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING**Aktivitetsnivå – måltall og resultat**

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	2019	2020
Kommunalt verksted	Vedlikehold av 25 biler, to lastebiler, en traktor og maskinredskaper, samt en sekshjuling, gressklippere, tilhengere, etc.	Vedlikehold av 25 biler, to lastebiler, en traktor og maskinredskaper, samt en sekshjuling, gressklippere, tilhengere, etc.
Kommunale veier	Brøyting/vedlikehold av 59 km vei, hvorav 34 km er asfaltert. Pluss 25 km grusveier i distriktene.	Brøyting/vedlikehold av 65 km vei, hvorav 40 km er asfaltert. Pluss 25 km grusveier i distriktene.
Kommunale parkeringsplasser	Brøyting, vedlikehold av ca. 750 P-plasser og parkeringskontroll av 435 plasser.	Brøyting, vedlikehold av ca. 750 P-plasser og parkeringskontroll av 435 plasser. Utarbeide ny skiltplan og skilte om parkeringsplasser.
Vei-/gatelys	Vedlikehold av omkring 1 430 gatelys. En ekstern stilling delt med 8 kommuner, pluss egeninnsats.	Vedlikehold av omkring 1 490 gatelys. En ekstern stilling delt med 8 kommuner, pluss egeninnsats.
Tilskudd båtselskap	Oppfølging av avtale.	Oppfølging av avtale.
Brannvesen	Oppfølging av avtale med brannvesen.	Oppfølging av avtale med brannvesen.
Feiervesen	Oppfølging av avtale med feiervesen.	Oppfølging av avtale med feiervesen.
Lyngmyr idrettsanlegg	Vedlikehold må ut på nytt anbud for 2019. Vanning og merking av baner utføres av Fotballgruppa. Kommunen dekker kostnadene.	Vedlikehold overføres til Plan, Miljø og Eiendomsdrift. Avtalen med Golfparken utgår. Kun enkel oppfølging i år.
Park/grøntareal pluss lekeplasser	Klipping/vedlikehold av grøntareal i hele kommunen, pluss Najaden på Lyngør.	Klipping/vedlikehold av grøntareal i hele kommunen, pluss Najaden på Lyngør.
Kommunale badeplasser	Vedlikehold og søppelhåndtering	Vedlikehold og søppelhåndtering, samt badevannsprøver.
Miljøgruppa	Drive arbeidstreningstilbud.	Miljøgruppa er planlagt overført til annen avdeling i løpet av året.
Skjærgårdspark.	Renovasjon av Skjærgårdsparken med egen båt, samt utføre oppdrag for Statens naturoppsyn (SNO), politiet og Forskning.	Renovasjon av Skjærgårdsparken med egen båt, samt utføre oppdrag for Statens naturoppsyn (SNO), politiet og Forskning.
Vann	Ca. 145 km med kommunale vannledninger. Ett vannbehandlingsanlegg, 10 pumpestasjoner, tre høydebasseng. 2500 abonnenter.	Ca. 145 km med kommunale vannledninger. Ett vannbehandlingsanlegg, 10 pumpe ca. 2700 abonnenter.
Avløp	Ca. 165 km med kommunale avløpsledninger. To renseanlegg og 77 avløpspumpestasjoner. 3050 abonnenter.	Ca. 165 km med kommunale avløpsledninger. To renseanlegg og 79 avløpspumpestasjoner. 3315 abonnenter.
Kommunale avgifter	Ajourhold og oppfølging av tilkoblinger og kommunale gebyrer.	Ajourhold og oppfølging av tilkoblinger og kommunale gebyrer.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	2019	2020
Planarbeid og saksbehandling	Følge opp planarbeid og saksbehandling innenfor alle fagområdene. <i>Krevende.</i>	Følge opp planarbeid og saksbehandling innenfor alle fagområdene. <i>Krevende.</i>
Tvedestrand Badepark	Planlegging, utsetting, og oppfølging av badeparken i sesongen, samt opptak og lagring av utstyr. Ca. 50 dagsverk pluss maskinbruk.	Planlegging, utsetting, og oppfølging av badeparken i sesongen, samt opptak og lagring av utstyr. Ca. 50 dagsverk pluss maskinbruk.
Svarttjerdammen	Oppfølging av krav i forskrift for damsikkerhet. Kommunen har avtale med egen Kontrollør.	Oppfølging av krav i forskrift for damsikkerhet. Dammen er gjennomgått etter ombyggingen og rapport er utarbeidet.
Rehabiliteringsplaner vann og avløp	Oppfølging av rehabiliteringsplan for vann og avløp. <i>Kun driftstiltak som lekkasjer og enkle tiltak.</i>	Oppfølging av rehabiliteringsplan for vann og avløp. <i>Kun driftstiltak som lekkasjer og enkle tiltak.</i>
Prosjekter	Prosjektoppfølgning og medvirkning i kommunes store prosjekter. E18, ny VGS, omfattende avløpsanlegg som følge av store utbygginger. Samt gjennomføre mindre tiltak på drift. <i>Innsats ca. 2,0 årsverk administrasjon pluss fagarbeider 1,0 årsverk.</i>	Prosjektoppfølgning og medvirkning i kommunes store prosjekter. Ny VGS og omfattende avløpsanlegg som følge av store utbygginger. Samt gjennomføre mindre tiltak på drift. <i>Innsats ca. 2,0 årsverk administrasjon pluss fagarbeider 1,0 årsverk.</i>

Tvedestrand kommune fikk Vakre Veiers pris. Enhetens ansatte gjorde sitt ytterste for at veianlegget skulle framstå ryddig og pent til arrangementet. Svarttjerdammen ble oppgradert, og framstår i dag som sikker og trygg for framtidige generasjoner. Opprydding i parkeringsområder med nye skiltplaner har resultert i bedre orden på parkeringen i sentrum.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har signert taushetserklæring ved enheten.

Avvik

Ingen spesielle.

Tilsyn

Ingen spesielle tilsyn i 2019.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Ikke gjennomført	Mål: Godt arbeidsmiljø. Mål: ikke gjennomført. Mål: Totalfravær maks: 5,4 % Korttidsfravær: 1,1 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

FOKUSOMRÅDER

- Prosjektstyring og oppfølging
- Videreføre arbeidet med lekkasjesøk og utbedring på vann- og avløpsnettet.
- Utføre daglig drift med redusert bemanning og bruk av digitale verktøy
- Gjennomføre omstilling og tilpasse drift til ny organisering

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Enheten jobber med å få bedre digitale rutiner for å redusere kostnader til drift.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Enheten avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler i mars 2019 for alle ansatte.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ingen

Avholdte øvelser

Gjennomført 2 øvelser i tilknytning til vannforsyning.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging**Kompetansehevingstiltak**

Ingen spesielle

Punktet om helse, miljø og sikkerhet skal utarbeides sammen med enhetens verneombud.

Anton Thomassen

Enhetsleder

1.7 ANSVAR 250 OMSORG OG REHABILITERING

TJENESTEOMRÅDER

Tildelingstjeneste, sykehjem/ institusjon med langtidsopphold, avlastningsopphold og korttidsopphold (vurdering, oppfølging, rehabilitering), hjemmesykepleie, hjemmehjelp, personlige assistenter og støttekontakter for voksne og eldre, omsorgsstønad, helsefremmende tjenester inkludert hverdagsrehabilitering, helsefremmende hjemmebesøk, friskliv og treningsgrupper for eldre, ressurstjeneste, rehabiliteringstjenester, samt driftstilskudd til private fysioterapeuter.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
125 709	91 484	94 049	104 427	-10 378	-11,0%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Omsorg og rehabilitering fikk et merforbruk på 10 378 000 kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak lønnsutgifter relatert til meget høy aktivitet som følge av stor økning i tjenestebehovet. Merforbruk på netto lønnsutgifter (lønn med fratrekk for sykelønnsrefusjoner) var på 8 169 000 kroner. Andre utgifter har samlet merforbruk på 2 746 000 kroner, herav størst post som gjelder utgifter til vikarbyrå (2 278 000 kroner). På den annen side er det positivt avvik på andre inntekstposter på 537 000 kroner.

Året 2019 var et spesielt år i enhet for Omsorg og rehabilitering med et usedvanlig høy aktivitet på alle våre tjenester. Dette skyldes flere faktorer. Pasientene og brukere har jevnt over hatt behov for mye tjenester og det har vært betydelige flere dødsfall enn året før i alle våre tjenester. Det kan se ut som SSHF skriver ut pasienter raskere enn tidligere. Demografisk øker antall eldre i kommunen.

Noen dager/uker på sommeren var alle plasser på sykehjemmet opptatt, alle hyblene var tatt i bruk slik at vi ble tvunget til å ta i bruk kontorer til pasienter.

For å kunne håndtere alle våre tjenester var det en periode behov for opptil 15 årsverk mer enn budsjettet i hjemmetjenesten.

Økte tjenester gir seg utslag også på driftsutgifter som mat, medisiner, uniformer og annet forbruksmateriell.

Sykehjemmet hadde fullt belegg til enhver tid. Det har vært mange sengeliggende pasienter og de fleste av pasientene har en demensdiagnose. Dette har til tider krevd forsterkninger.

Det ble gjort noen organisatoriske endringer i enheten i 2019. Omsorgsboliger ble skilt ut som egen sone. Denne sonen har for det meste også hatt ansvar for avlastningsopphold for hjemmeboende personer med demens, samt hybelavdelingen som brukes til korttidsopphold dersom sykehjemsplassene er opptatt.

Dersom vi ikke hadde tatt disse valgene ville alternativet vært å bruke hybelavdelingen til sykehjemsplasser.

Personal

Økning i vedtakstimer tilsvarer en økning i grunnbemanning fra 6 opp til 15 årsverk.

Enheten har hatt store utfordringer knyttet til rekruttering av personell, da spesielt sykepleiere på natt og i helger. Stadig mangel på personell har medført økt bruk av forskjøvet vakt og overtid.

De største utfordringene er knyttet til natt. Situasjonen ble diskutert i UTV 15/5-19 og sendt til behandling i administrasjonsutvalget og kommunestyret. Det ble i k-sak 64/2019 vedtatt økt funksjonstillegg på natt fra kr. 10 000 pr år i 100% stilling til kr. 30 000,-. Dette er kompensert enheten av lønnsavsetningsposten.

Det har også vært mange vakante stillinger i helger. Det ble midlertidig gitt tillatelse til økning av to helgestillinger til 50%, samt inntil 200% til fordeling på deltidsansatte.

Det ble i 1. tertial gitt anledning til en midlertidig økning i stillinger med 4,4 i hjemmetjenesten i påvente av fremtidige vakante stillinger. Denne problemstillingen vil bli nærmere avklart i budsjettarbeidet for 2020.

I forbindelse med ferieavviklingen i sommer ble det nødvendig å bruke vikarbyrå for å få forsvarlig dekning av sykepleiere. Utgifter til vikarbyrå for 2019 var totalt kr 2,28 millioner. Den reelle kostnaden til vikarbyrå beløper seg til ca. kr. 1, 5 mill. kroner.

Det skulle vise seg at kvaliteten på personell fra vikarbyrået var varierende, og i noen tilfeller måtte vi forsterke opp for å kompensere dette.

Ved oppstart av 2020 kan vi nå melde om god dekning av sykepleiere, selv om det fremdeles er utfordringer knyttet til natt pga. sykefravær/permisjoner samt på helger. Det er fremdeles vakante helger men i mye mindre grad enn tidligere.

Det ser ut som at det er økt interesse på utlyste stillinger.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Enheten ønsker å ha fokus på mestring og tilstreber at våre brukere kan bo hjemme lengst mulig. Målet er å gi rett hjelp til rett tid.

Sykehjemmet og Omsorgsbolig

Tjeneste	Plasser	Gjennomsnittlig belegg Måltall 2019	Gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling Måltall 2019	Gjennomsnittlig belegg 2019	Gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling: 2019
Sykehjem	46	99%	94%	99,02%	98,34%
Omsorgsbolig	45	98%	98%	98,59%	98,59%

Sykehjemmet

Sykehjemmet har i flere lange perioder i 2019 hatt økt behov for ekstra bemanning utover grunnbemanningen grunnet økt pleietyngde, økende antall demente med uro og utagering, samt det har vært i perioder et stort arbeidspress på de ansatte. I 2019 har det også vært betydelig flere dødsfall enn året før. Pleie av terminale pasienter krever mye av personalet og til tider en til en bemanning. Vi ser at beboerne har flere komplekse og sammensatte behov nå enn tidligere. Stadig flere beboere i sykehjem er i økende grad under medisinsk behandling og rehabilitering. Personalet har en høy kompetanse og ferdigheter, og strekker seg langt i perioder.

I tillegg har vi hatt en større turnover av både kort- og langtidsopphold i forhold til forutgående år.

Hjemmetjenesten

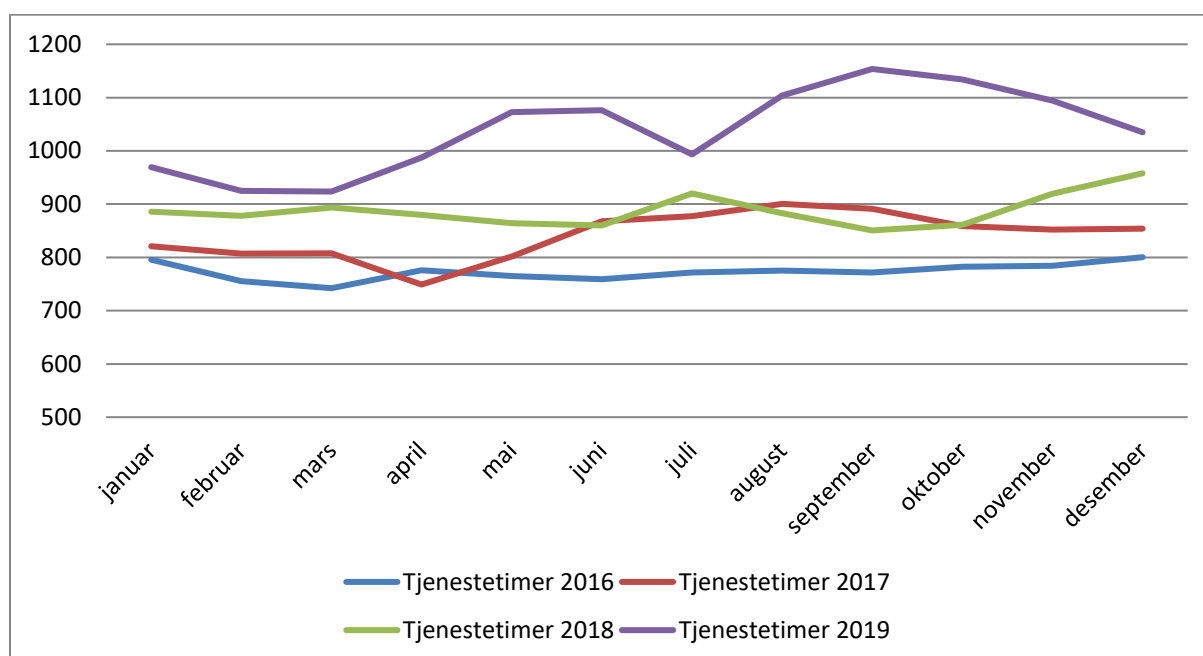
Også i hjemmetjenesten har arbeidspresset vært svært høyt i løpet av året. Mange har vært nødt til å arbeide overtid og forskjøvet sine vakter. Det ble hjemmetjenesten ble det gjort noen endringer i løpet av året. Det er gjennomført 5 perioder a 10 dager med avlastning for hjemmeboende personer med demens. Dette har avlastet sykehjemmet samt bedret situasjonen for de pårørende med forutsigbarhet i avlastningen.

Hybelavdelingen er i hovedsak brukt til korttidsopphold bortsett fra avlastningsperiodene. Dette har også bidratt til å avlaste behovet på sykehjemsplasser.

Disse endringene har også bidratt til at tjenestetimene har økt betraktelig sammenlignet med 2018.

De siste månedene av året var det fremdeles mange tjenestetimer, men personalsituasjonen forandret seg og ansatte opplevde arbeidssituasjonen mer overkommelig.

Tjeneste	Forventet resultat i snitt 2019	Gjennomsnittlige tjenestetimer 2019
Hjemmesykepleie	880	1040
Hjemmehjelp	155	143,5

Avdeling for tildeling, utvikling og innovasjon

Avdeling for tildeling, utvikling og innovasjons ansvar – og hovedoppgaver er tildeling av tjenester, tidlig innsats; helsefremming, forebyggende og rehabiliterende tjenester, velferdsteknologi, kartlegging, koordinering, faglig/ organisasjonsmessig systemutvikling, bidra til gode pasientforløp, og digitalisering innen helsetjenestene. Utenom direkte tjenesteyting arbeider TUI tett tverrfaglig sammen med de andre avdelingene ved å utvikle retningslinjer for faglige satsningsområder i tråd med nasjonale føringer, ajourhold når det skjer lovendringer, endring i intern organisering eller etablerte prosedyrer/rutiner mm.

Oppgaver	Måltall 2020 Antall brukere	Resultat 2019
Fysioterapi over 18 år.		
Treningstilbud for ansatte i Tvedestrand Kommune	100	97
Frisklivssentral	30	26
Gruppetilbud 1; lavterskeltilbud eldre med varierende grad av funksjonsnedsettelse	70	67
Gruppetilbud 2; trening for personer med kroniske lungelidelser	10	9
Individuell fysioterapi, undersøkelse og behandling hjemmeboende personer*	15	18
Enkel funksjonstrening og oppfølging etter endt hverdagsrehabilitering periode	10	11
Fysioterapi til personer med korttidsopphold oppfølging/vurdering på sykehjem	7	7
Fysioterapi til personer med behov for rehabilitering/korttidsopphold på sykehjem	5	3
Fysioterapi til langtidsbeboere på sykehjem	8	9
Fysioterapi under 18 år*		
- Kontroller (4mnd) på helsestasjonen	50	47
- Ekstra oppfølging av kontroller/henvisninger på helsestasjonen		7
- Barn med ukentlig oppfølging	6	6
- Skolebarn med jevnlig oppfølging på Strannasenteret	3	3
- Barn med jevnlig oppfølging i barnehage	8	8
- Basseng	6	6
- Hjelpemiddel-vurdering, formidling og oppfølging	8	8

*Fysioterapeut i innsatsteam hverdagsrehabilitering gir i tillegg også fysioterapi til brukere som ellers ville fått individuell fysioterapi. Dette registreres ikke her.

**Ressurs 40 % stilling som gir tjenester til barn med behov for tekniske hjelpemidler, kontroll i på helsestasjon og personer med uttalt behov for tverrfaglig samarbeid. Det er ikke ressurs til forebyggende virksomhet og tidlig innsats i barnehage og skole.

Oppgaver	Måltall 2020; antall brukere	Resultat 2019
Innsatsteam hverdagsrehabilitering	80, inkludert sammensatte vurderinger/oppfølging rehabilitering samt korte oppfølging	76 brukere tilbud om HR tjeneste * 36 avsluttet uten hjemmesykepleie 15 avsluttet med mindre enn 50% hjemmesykepleie enn ellers antatt. 1 fått langtids plass på sykehjem 16 døde HR involvert i overganger fra sykehus til hjem, sykehjem til hjem, hybel til hjem, egen bolig til omsorgsbolig. En betydelig andel av brukere som får HR, får helsefremmende og forebyggende tjenester som dagsenter, treningsgruppe, deltakelse ved måltider osv. etter endt innsatsperiode.
Aktive brukere med utlånte hjelpemidler fra NAV Hjelpemiddelsentral	770 aktive brukere	736 aktive brukere <i>første halvår 2019</i> ** 154 brukere fikk utleveringer 38 nye brukere 695 utleverte hjelpemidler 379 hjelpemidler innlevert
Helsefremmende hjemmebesøk	20	4 ***
Syn - hørselskontakt	71	71
Kreftkoordinator	33	30
Helseteam demens	130	125 aktive brukere
Pårørendekafe	9 samlinger	15 pårørende, 9 samlinger
Koordinator/individuell plan	5	5
Tverrfaglig tildelingstjeneste	480	482 vedtak 24 avslag

*3 mnd. vakanse sykepleier i temaet. 2 av 3 ansatte i teamet er nye høst 19.

**Basert på tall første halvdel 2019, da tall fra NAV Hjelpemiddelsentral for andre ikke er ferdig ved utarbeidelse av rapportering.

*** 43 personer i Tvedestrand er født i 1940, og 36 fikk tilbud om hjemmebesøk. Grunnet langtidssykefravær er ikke alle besøk til kommunens 78 åringer uten kommunale tjenester gjennomført. Disse har fått tilbud om besøk i 2020, en har takket ja til dette.

Velferdsteknologi

Etter at kommunen fikk «grunnmuren» for velferdsteknologi på plass i 2018, med digitale trygghetsalarmer og nytt signalanlegg på sykehjemmet, har vi i 2019 videreutviklet det gode samarbeidet med de andre kommunene gjennom Agderprosjektet og felles kommunalt responscenter. Vi har nå flere ulike teknologier i drift, inkludert innendørs sporing, men det gjenstår ressurskrevende arbeid med å bygge nye, solide og kvalitetssikrede tjenester rundt ny teknologi. Utstyret må verifiseres teknisk, gevinster vurderes og rutiner for daglig bruk tilpasses til vår lokale organisasjon og den enkelte bruker.

Tilgjengelige VFT-løsninger i Tvedestrand kommune per 27. januar 2020

Løsning	Ca antall i drift (tilgjeng.)	Oppstart	Kommunalt responscenter
For hjemmeboende:			
Trygghetsalarm, stasjonær	140 (145)	Des. 2017	Ja
Trygghetsalarm, bærbar	0 (1)	Medio 2019	Ja, etterhvert
Døralarm	7 (10)	Jan. 2018	Ja
Stemmestyrte trygghetsalarmer	1 (1)	Jan. 2018	Ja
GPS sporingsbrikker	1 (2)	Mars 2017	Nei
Elektronisk medisindispenser (Pilly)	7 (15)	2016	Nei

Løsning	Ca antall i drift (tilgjeng.)	Oppstart	Kommunalt responscenter
APPETITus (ernæringsapp)	5	2016	Nei
Kameratilsyn	1 (1)	Aug. 2019	Nei
Sengesensor	0 (2)	Aug. 2019	Ja
Fallsensor	1 (2)	Nov. 2019	Ja
Elektroniske låser (m/ nøkkelkort)	17	2016	Nei
Medisinsk avstandspåfølgning (Telma-prosjektet)	3	Jan. 2019	Ja, TMS i Arendal

For institusjonsbeboere:			
Digitalt sykesignalanlegg	46 rom	Sept. 2018	Nei
Døralarm	1 (2)	2017	Nei
Bevegelsessensor	0 (4)	2016	Nei
Sengesensor	3 (5)	2016	Nei
Fuktsensor	0 (0)	2016	Nei
Passeringssensor (smile-ID)	8 (15)	Des. 2018	Nei
Kameratilsyn	1 (2)	Feb. 2018	Nei
Trygghetsalarm, bærbar	0 (0)	2016	Nei
GPS sporingsbrikker	7 (9)	Mars 2017	Nei
Annet:			
Mobil trygghetsalarm med GPS (kollegavarsling)	3 (5)	Okt. 2018	Nei

Forskning

Avansert geriatrisk sykepleier, startet opp et fireårig forskningsprosjekt som offentlig Ph.d. stipendiat 01.01.18. Stipendiatet er medfinansiert av forskningsrådet, Østre-Agder interkommunale samarbeid og Tvedestrand Kommune. Ph. d.-prosjekt er «Identifisering og igangsetting av tiltak ved akutt/subakutt funksjonssvikt hos eldre hjemmeboende som mottar hjemmesykepleie i Østre Agder.»

Tvedestrand fysioterapi og rehabiliteringssenter – selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter med driftshjemmel fra kommunen

Senteret arbeider i tråd med etablerte kommunale retningslinjer når det gjelder fordeling av ansvar og oppgavefordeling mellom de kommunalt ansatte og selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter. Det er 3 stk. 100% driftshjemler med generalistkompetanse tilknyttet instituttet.

I årlig rapportering sies det også på aldersfordeling, fordeling av type avslutning, kjønnsfordeling og gjestepasienter og konsultasjoner både fra Tvedestrand kommune og fra gjestepasient kommuner.

Interkommunalt samarbeid rundt spesialitetene innenfor fysioterapi; lymfødembehandling, barnefysioterapi og psykomotorisk fysioterapi.

Tvedestrand kommune er vertskommune for psykomotorisk fysioterapeut med interkommunal driftshjemmel fra 20.08.18, hvor kommunene Risør, Grimstad, Arendal, Gjerstad, Froland er samarbeidspartnere. For samarbeid om disse tre driftshjemlene utgjør kommunens andel 20%.

Tvedestrand fysioterapi og rehabiliteringssenter har totalt rapportert 7714 konsultasjoner.

Informasjonssikkerhet

Enheten har gode rutiner for at alle ansatte undertegner datainstruks.

Avvik

Enheten har det meste av året registrert HMS- og kvalitetsavvik på papir i påvente av nytt kvalitets- og avvikssystem. Det har vært betydelige HMS avvik knyttet til sommeren, samt mangel på kompetanse. Disse type avvik har blitt betydelig redusert i løpet av høsten. Det skrives fortløpende faglige avvik i journalsystemet.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
	Det ble gjennomført en prøveundersøkelse i 2019 for å teste ut spørsmålene. Det er planlagt brukerundersøkelse april 2020.	Plan for oppfølging av målinger evalueres i 2019. 2019: Sykefravær: 9,5 %, herav korttidsfravær: 2,2 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

MÅLEKART FAGLIG KVALITET

Fokusområde	Faglig kvalitet
Hva måler vi	Ernæring (blant annet gjennomgang av måltidsendringer) Etterlevelse av sjekklister «Gode pasientforløp» Legemiddelgjennomganger TILT (Tidlig identifisering av livstruende tilstander, systematisk observasjon av akutt sykdom (Blodtrykk, puls, temperatur og respirasjonsfrekvens) Hverdagsrehabilitering Fokus på avvik og avvikshåndtering som et styringsverktøy i organisasjonen.
Hvordan måler vi	Journalgjennomgang i fagsystem Systematisk gjennomgang av avvik i fagsystem og HMS
Ambisjonsnivå	• Alle brukere skal være screenet for ernæringsmessig status. I forhold til sykehjem; så sant de ikke motsetter seg dette, eller er i en terminal fase når de kommer. • 80% av beboerne i sykehjem er i god ernæringsmessig status • Sjekklister benyttes i 80% av interne og eksterne overganger. Antall avvik skal ikke overstige 50% • Mnd. legemiddelgjennomgang i sykehjem (metode legevisitt) • Årlig gjennomgang på brukere som mottar hj.spl. og benytter mer enn 4 legemidler • Alle nye brukere i sykehjem og hjemmetjeneste Tiltas Hverdagsrehabilitering (HR) • 80 brukere får tilbud om HR tjeneste • 25 % av de som mottar HR utsetter behov for høyere omsorgsnivå • 30 % nye brukere uten tjenester • 20 % avsluttes uten hj.spl., men med hjemmehjelp • 15 % får hjemmesykepleie på samme eller økt nivå

Fokusområde	Faglig kvalitet
	100 % får en grundigere vurdering før det tildeles nye tjenester eller at søknader, dette inngår i sluttevalueringen En betydelig andel av brukere som får HR, får helsefremmende og forebyggende tjenester som dagsenter, treningsgruppe, deltakelse ved måltider osv. Avvikshåndtering. - Avvik gjennomgås og svares opp kontinuerlig på ledermøte i enheten. - Enheten tar i bruk avvikssystemet QM+ når det gjelder HMS-avvik - Det rapporteres på HMS-avvik på jevnlige møter med verneombud og tillitsvalgte.

FOKUSOMRÅDER

- Bærekraftig utvikling; kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet
- Rekruttering/heltidskultur: Enheten har hele året hatt fokus på rekruttering. I dette ligger det også å ha fokus på arbeidsmiljø og opplæring. Vi opplever større interesse for utlyste stillinger høsten 2019.
- Kompetanse og forskning. Det foreligger revidert kompetanseplan.
- Anskaffelse og implementering av velferdsteknologi samt digitalisering av tjenesten. Enheten har fokus på bruk av velferdsteknologi. Flere ansatte har etter opparbeidet seg kompetanse på området. Det arbeides stadig med at velferdsteknologi skal bli godt integrert i det daglige arbeidet.
- Faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser: Mye av året 2019 har vært preget av konstant arbeid for å skaffe nok ansatte på jobb. Det har vært mer samarbeid på tvers i enheten enn tidligere. Enheten har mange kompetente ansatte.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Gi kvalitativt gode tjenester til våre brukere.
- Realistisk bemanning på både sykehjemmet og i hjemmetjenesten
- Oversikt og kontroll over enhetens tjenester og økonomi.
- God planlegging av sommeren i form av god rekruttering og opplæring.
- Gjennomføre utvikling og omstillingsprosessen slik at ansatte føler seg trygge og har fått nok informasjon.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er gjennomført medarbeidersamtaler i administrasjonen og ledergruppen. I de andre avdelingene gjennomføres medarbeidersamtaler etter behov/dersom ansatte spør om det.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det har forekommet avvik på utagering og vold/trusler. Disse er ivaretatt med samtaler/oppfølging.

Avholdte øvelser

Det er ikke avholdt noe form for øvelser i 2019.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det er gjennomført vernerunder på alle avdelinger. Resultatene er gjennomgått i utvidet ledermøte og med tillitsvalgte/verneombud.

Kompetansehevingstiltak

Enheten har utarbeidet egen kompetanseplan som omtaler kompetansehevingstiltak.

I 2019. det har vært spesielt fokus på å oppdatere struktur og forenkling av elektronisk pasientjournal Visma Profil Omsorg som kvalitetssikring for god dokumentasjon av helsehjelp.

For å øke kompetansen til å identifisere og igangsette tiltak ved tegn til sykdom, er det besluttet å

Liv Siljan

Enhetsleder

1.8 ANSVAR 255 OPPFØLGINGSENHETEN

TJENESTEOMRÅDER

Dagsenter med aktivitets- og arbeidstrening, voksenopplæring for utviklingshemmede, botilbud og boveiledning for utviklingshemmede, avlastningstilbud til barn og unge, oppfølging av personer med rus- og avhengighetsproblematikk, psykisk helse, behandling av rusavhengighet og tvungen omsorg. Omsorgslønn, støttekontakt, familieavlastning, brukerstyrt personlig assistanse og koordinator for individuell plan for de overnevnte brukergruppene.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
62 268	40 196	41 146	41 302	-156	-0,4%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Oppfølgingsenheten fikk et merforbruk på om lag 156 000 kroner. De fleste tjenestene har høyere antall vedtak enn hva som er budsjettet. Merforbruk på netto lønnsutgifter (lønn med fratrekk for sykelønnsrefusjoner) er på 1 915 000 kroner. I tillegg fikk tjenesten et netto merforbruk på andre utgifter på 468 000 kroner, herav kjøp av tjenester fra vikarbyrå på 646 000 kroner. Netto merinntekter på andre inntekstposter kom på 2 227 000 kroner, herav merinntekt på refusjon fra staten på 2 202 000 kroner.

Enheten har et lite merforbruk til tross for at samtlige tjenester* har høyere antall vedtak enn hva som er budsjettet. Det største overforbruket ses i tjenester til utviklingshemmede. Boliger, BPA og avlastingstilbudet har økt press på tjenestene. Dette var synlig særlig de siste månedene av året og vil øke betydelig utover 2020.

Overforbruket er ikke like synlig i avdeling for psykisk helse rus og avhengighet selv om etterspørselen til tjenestene er stor. Det er en innsparing på denne tjenesten grunnet en midlertidig vakanse. Det har ikke vært mulig å møte etterspørselen innenfor enhetens økonomisk rammer, noe som har ført til ventelister.

Aktivitet og arbeid har en forutsigbar drift og går i balanse.

Det er jobbet godt alle avdelinger for å begrense overforbruket. Det er gått mye med redusert bemanning, noe som er umulig å fortsette med over tid. Overforbruket er også redusert noe av økte refusjoner fra Staten.

*Unntak av omsorgslønn som har en liten reduksjon.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjeneste	Estimat 2019			Resultat 2019	
	Budsjetterte uketimer	Estimat vedtakstimer	Estimat antall brukere	Resultat vedtakstimer	Resultat antall brukere
Bolig og bo veiledning utviklingshemmede	787	811	22	822	24

Tjeneste	Estimat 2019			Resultat 2019	
	Budsjetterte uketimer	Estimat vedtakstimer	Estimat antall brukere	Resultat vedtakstimer	Resultat antall brukere
Tve Pro	134	169	7	148	7
Rus og avhengighet	65	68	52	77	48
Ungdoms-kontakt/skole-helsetjenesten			20		20
Psykisk helse	278	315	130	313	116
Brukerstyrt personlig assistent	11	11	1	36	1
Omsorgslønn brukere/timer	31	31	6	29	6
Støttekontakt brukere/timer	100	100	25	146	46
IP og, eller koordinator	26			26	
	Brukere		Plasser	Brukere	Plasser
Aktivitet og arbeidstrening			167	144*	167
Dalene gård				40	
Marthaloftet				28	
Aktivitets-avdelingen				40	
Huskestua				36	
Frivillig arbeid	59,5 timer fast frivillig arbeid pr. uke = 1,58 årsverk i 2018. Estimat for 2019 er å beholde nivå for 2018.			65,5 timer fast frivillig arbeid pr. uke = 1,74 årsverk	

*Alle plassene er i bruk, da flere brukere har tilbud flere dager pr uke.

Tjenester til utviklingshemmede

Flere brukere trenger tjenester og flere trenger mere tjenester. Det er fortsatt mange unge som trenger tjenester i takt med at de flytter hjemmefra. For noen brukere skjer dette gradvis. Det fører til økt behov for tjenester, selv om ikke antallet brukere øker like mye. Økning av tjenestebehov kan ses i sammenheng med varslede boligbehov. Vi har økende antall voksne utviklingshemmede som nå venter på oppføring av bolig. Dette er personer med langvarige sammensatte behov, hvor både brukere og pårørende etter loven har krav på tjenester. Her ser vi endring både i form av økt biveiledning og økt behov for avlastningsopphold

I avlastningstjenesten har behovet også økt. Denne tjenesten er vanskelig å planlegge da behovene kan komme ganske brått på.

Det er prøvd å demme opp for økende behov med at betydelig flere har fått tilbud om støttekontakt. Dette kan være en god og rimelig tjeneste, men det er vanskelig å rekruttere støttekontakter og beholde dem over tid.

Psykisk helse, rus og avhengighet

Det ble estimert høy etterspørsel etter tjenestene og tallene gjennom hele 2019 har vist stort behov for tjenester. Den største økningen er blant yngre brukere. Pågangen er såpass stor at det har vært ventelister det meste av året. Ventelistene gjelder for psykisk helse, ikke rus og avhengighet. Avdelingen mangler omlag 3 årsverk i forhold til nivå på tjenestevedtak og kjente behov hos brukerne.

Pasientene skrives fort ut fra sykehuset og mange pasienter har stor og sammensatt problematikk. I denne tjenesten er det også brukere som raskt kan skrives ut, som kun er inne med et hjelpebehov i et par måneder.

Det er mottatt tilskuddsmidler fra helsedirektoratet for drift av Ungdomskontakten. Denne funksjonen er mye i bruk på skolene og hos ungdommene. Vi har søkt Helsedirektoratet og fått tilskudd til tverrfaglig oppfølging i bolig til personer med rusavhengighet. Her samarbeider vi med en vaktmester i boligstiftelsen.

Det er gjennomført gruppetilbud, kurs i mestring av depresjon, og det planlegges flere gruppetilbud og lavterskeltilbud som tiltak i 2020.

Aktivitet og arbeidstreningstilbudet

Aktivitetsavdelingen har hatt mange aktiviteter for eldre i 2019. Det er holdt 13 konserter, dansekvelder, basarer, besøk av barnehage en gang pr måned, markering av sykkel VM og turer til Grisen storsenter.

Enheten har mottatt om lag en million kr for dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. 2019 var siste året det var mulig å søke denne tilskuddsordningen. Fra 2020 er dette tilbudet lovpålagt.

Deltagerne ved dalene gård har produsert mye småved og strøgrus i kanner. Aldersmessig er deltagerne fra 9-60 år med hovedvekten mellom 20 og 30 år. Fire av deltagerne er kommet videre til skole, annen arbeidstrening eller midlertidige arbeidstiltak.

Informasjonssikkerhet

Ansatte skriver under datainstruks. Det er gjennomført ROS analyser og gjennomgang av politiattester til de ansatte.

Avvik

År	Medisin Avvik	Brudd på kvalitets- forskrift og prosedyrer	Skadeavvergen de tiltak, (bruk av tvang, utviklings- hemmede)	Brudd på avtale	Andre avvik
2019	21	176	5	144	86
2018	15	104	6	130	47
2017	13	8	3	105	37

År	Medisin Avvik	Brudd på kvalitets- forskrift og prosedyrer	Skadeavvergen de tiltak, (bruk av tvang, utviklings- hemmede)	Brudd på avtale	Andre avvik
2016	16	46	3	76	41
2015	21	48	0	117	8
2014	35	50	2	102	0

Enheten har hatt fokus på avviksføring. Det tar tid å innarbeide rutinen hos samtlige ansatte og er et kontinuerlig forbedringsarbeid. Det er økning på brudd på kvalitetsforskrift og prosedyrer. Dette ses i sammenheng med økt fokus på arbeid etter tiltaksplaner, der det skrives avvik når planen ikke følges. Bakgrunn for avvik avhenger både av at tiltakene ikke er oppdaterte samt at personal av ulike årsaker velger ikke å følge tiltaksplanen.

Tilsyn

Enheten har hatt farmasøytisk tilsyn. Det ble ikke gitt avvik, men presisert forbedringsområder i forhold til nedslitt inventar, mer aktiv bruk av fagsystemet og endret skriftlig prosedyre for LAR utlevering.

Tjenesten har hatt 4 tilsyn fra Fylkesmannen på tvang og makt etter helse og omsorgstjenesteloven § 9. Det er ikke gitt merknader eller avvik.

Kommunen hadde tverrfaglig tilsyn på tjenester innenfor psykisk helse, barn. Der ble det gitt avvik som ble lukket høsten 2019.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet.	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse skala 1-4	Medarbeiderundersøkelse 10 faktor Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Høyere svarprosent og bedre score enn ved forrige undersøkelse.	Bedre score på og høyere svarprosent på 10 faktormodellen. 9 % hvorav 1,8 % korttidsfravær	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2019.

Det er gjennomført brukerundersøkelser. Svarprosenten for de fleste avdelingene er dessverre svært lav med unntak av aktivitet og arbeidstreningstilbudet. Svarprosenten på de andre avdelingene vurderes til å være for lav til å vite om resultatet er representativt. Snittresultatet for de ulike dagtilbudene er bra, 3,7. Det er gjennomført pårørendeevaluering på Huskestua. Tilbakemelding fra pårørende forteller at tilbudet har stor verdi både for brukerne og pårørende. Brukerne kommer glade hjem etter å ha hatt mange gode øyeblikk gjennom dagen. En pårørende forteller; «min ektefelle får lov til å være den flotte mannen han er, og blir ivaretatt ut i fra sine interesser. Han kan være med å styre sin egen hverdag på tross av demenssykdommen». Ansatte gis tilbakemelding at de svært gode til å se mennesket bak demenssykdommen.

Sykefraværet i enheten i 2019 er 11,1% med korttidsfravær på 2,0 % Noe som er høyere enn målsettingen. Til tross for arbeid med sykefraværsreduserende tiltak har sykefraværet ligget mellom snau 9 % og drøye 11 % de siste årene. Enheten har mange kvinner og mye svangerskapsrelatert fravær.

FOKUSOMRÅDER

- Planlegging av nye sentrumsnære samlokaliserte boliger for personer med utviklingshemming.
Arkitekten har utarbeidet tegninger og det er gjennom anbudsprosess valgt entreprenør.
- Kvalitetsutvikling av tjenestetilbudet.
Det er jobbet med forbedring av prosedyrer, bla. i forhold til ansettelse og oppfølging av nyansatte. Dette arbeidet er ikke ferdig og må fortsette i 2020. Avviksføring spesielt innenfor HMS har fokus og vil fortsette å ha fokus også i 2020.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Heltidsprosjekt

2014: 8 ansatte fikk høyere stillingsprosent

2015: 9 ansatte fikk høyere stillingsprosent

2016: 16 ansatte fikk tilbud om høyere stillingsprosent. 2 ansatte takket nei.

2017: 5 ansatte fikk tilbud om høyere stilling.

2018: 11 ansatte fikk tilbud om høyere stilling. 5 ansatte takket nei til høyere stilling. Både fagarbeidere og terapeuter har fått økning.

2019: 7 ansatte fikk tilbud om høyere stilling, 1 miljøterapeut og 6 fagarbeidere. 3 fagarbeidere takket nei.

Enheten deltar i nettverk for heltidskultur og jobber mot stadige forbedringer med økte stillinger og å kunne tilby flere stillinger på 100 %.

Sykefravær

Enheten jobber med nærværarbeid og har fokus på å redusere sykefraværet. Likevel har ikke arbeidet gitt synlige resultater i 2019.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avsnittet er skrevet i samarbeid med verneombud.

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

I aktivitet og arbeidstreningstilbudet er det gjennomført medarbeidersamtaler eller seniorsamtaler med alle medarbeiderne.

I psykisk helse, rus og avhengighet har alle ansatte fått tilbud om medarbeidersamtale og seniorsamtale, og de fleste er gjennomført.

Grunnet mange ansatte gis det tilbud til alle ansatte om medarbeidersamtale i løpet av en to-årsperiode i tjenester til utviklingshemmede.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

År	Trusler, vold og trakassering	Skader, fall og nestenulykker	Politianmeldelser
2019	77	5	2
2018	74	5	5
2017	81	10	4
2016	97	4	1
2015	50	6	0
2014	96	2	1
2013	28	3	1
2012	20	9	1

Enheten har fokus på registrering av avvik for vold trusler og trakassering. Til tross for fokuset er det grunn til å tro at det fortsatt er underrapportering i QM+ i forhold til hva som rapporteres i fagjournalene.

Avholdte øvelser

- Brannøvelse ved Dalene gård
- Brannøvelse for ansatte i bofellesskap og deler av avlastingstjenesten
- Kartlegging av brannrisiko i hjemmet
- Førstehjelpsøvelse i tjenester for utviklingshemmede
- TMV oppfriskning, (terapeutisk mestring av vold)

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det er gjennomført vernerunder på alle avdelinger.

Vi har tre avvik som ikke er lukket: snøfanger på bygg i Olav Sverres vei, gjerde ved skrent fra Olav Sverres vei og ned til Strannasenteret og rett belysning i et samtalerom. Forsinkelsen med belysningen skyldes leverandør. Gjerde ved skrenten ved Olav Sverres vei er avvik fra tidligere vernerunde og vil ikke komme på plass før fortauet på veien like ved er ferdig.

Kompetansehevingstiltak

Grunnet økt kompleksitet i tjenestene er det gjennomført mange kompetansehevende tiltak i 2019:

- E- læringskurs: demens, smitterisiko, håndhygiene, overgrep mot hjemmeboende eldre, introduksjonskurs i personvern, legemiddelhåndtering og tvang og makt.
- 8 ansatte har deltatt i kurs i mestring av depresjon
- 2 ansatte på kurs i selvmordsforebygging.
- 1 ansatt kurs som KID instruktør, instruktørkurs for mestring av depresjon
- 1 ansatt går på videreutdanning på UiA psykisk helse barn og unge.
- 2 ansatte på recovery studie, etterutdanning ved UiA
- 1 ansatt videreutdanning i familieterapi ved UiA
- 2 ansatte innføring i spesialpedagogikk
- 1 ansatt har avsluttet masterstudie i psykisk helse ved UiA
- 1 ansatt tar studiet tverrfaglig miljøarbeid med Fagskolen
- 1 ansatt tar studiet oppfølging av veiledere til læring ved Fagskolen
- 1 ansatt tar ledelsesstudie ved UiA
- 1 ansatt har gjennomført studiet miljøterapi og utfordrende atferd ved UiA

- Basisopplæring for nyansatte ved tjenester til utviklingshemmede
- Ansatte har deltatt på fagseminar ved Statens barnehus, erfaringskonferanse for BPA, fagnettverk for habilitering, dagsenterkonferanse, fagdag for tvang, makt og etikk, samlinger med dataopplæring, samlinger med brannopplæring og kurs om vold i nære relasjoner.

Helene Tveide

Enhetsleder

1.9 ANSVAR 260 FAMILIEHUSET – RESSURSSENTER FOR BARN OG UNGE

TJENESTEOMRÅDER

Ansvaret består av helsestasjon med leger, jordmor, ungdomsklubb/fritidsklubbtilbud, legetjenester, koordinerende enhet, interkommunalt barnevern der Gjerstad er vertskommune, interkommunal pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT) der Risør er vertskommune og interkommunalt krisesentertilbud der Arendal er vertskommune. Enhetsleder er også folkehelsekoordinator og sekretær for ungdomsrådet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
35 398	28 153	28 794	28 877	-83	-0,3%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Økonomi

Regnskapet for hele året viser et merforbruk på kr. 83 000 (- 0,3 %). Resultatet avviker noe fra det som ble anslått pr. 1 og 2. tertial, som var hhv. kr. 300 000 og kr. 400 000. Årsaken til dette og årsaker til avvik på årsbasis innen de ulike tjenesteområder er som følger:

- Kommunale leger og brukerbetaling kommunale tjenester hadde ved årsslutt en mindre inntjening enn det som var forutsatt i budsjettet på kr. 60 000. Pr. 1 og 2 tertial, var beløpet anslått til hhv. kr. 250 000 og kr. 300 000, som var beregnet ut ifra kjent inntekt på det tidspunktet. Det må påregnes at det vil være noe variasjon i brukerbetaling fra år til år og det er en usikkerhet knyttet til dette beløpet, blant annet grunnet tidsforskyvning i innbetalte beløp i regnskapet ved årsslutt og utestående beløp. Legene hadde lavere lønnsutgifter enn forutsatt i 2019 og hadde også en innsparing på andre driftsmidler på til sammen kr. 167 000. Til sammen hadde kommunale leger et mindreforbruk sammenlignet med budsjett på kr.107 000,-.
- Basistilskudd til legetjenesten hadde et avvik sett mot budsjett som resulterte i et merforbruk på kr. 90 000,-. Det vil være noe variasjon fra år til både når det gjelder inntekter og utgifter.
- I 2. tertial ble det rapportert at interkommunal barneverntjeneste kunne holde seg innenfor ramme, men at det var usikkerhet knyttet til tiltak som kunne påvirke regnskapet ved årsslutt. Interkommunale barneverntjeneste hadde et merforbruk ved årsslutt som medførte en ekstrakostnad for Tvedestrand kommune på kr. 600 000 sett i forhold til det som var budsjettet. Den reelle merkostnaden for Tvedestrand var kr. 660 000,-.
- Tvedestrand kommune fikk ved årsslutt et merforbruk på kr. 127 000 mot det som var budsjettet til det interkommunale legevaktsamarbeidet. Den økte utgiften er grunnet utbetalinger knyttet til nødnett.
- Interkommunal PP – tjeneste hadde et merforbruk som medførte et avvik i det som var forutsatt i budsjettet til Tvedestrand kommune på kr. 60 000.

Utover dette var det en total innsparing i enhetens tjenester på til sammen kr. 687 000,-. Det er innsparing på lønn, særlig grunnet at det har vært endringer i årslønn til fast ansatte ved nyansettelse og utfordringer med å få inn vikar ved fravær, mer inntekter i 2019 enn forutsatt og

økonomisk bevissthet i henhold til innkjøp. Innsparingen på lønn som har vært som et resultat av utfordringer med å få inn vikar har vært en uønsket situasjon for enheten og bevisstheten i henhold til innkjøp kan medføre at en utsetter innkjøp som tilslutt må gjøres ved en annen anledning. I tillegg bidro enheten til innsparing i vakante stillinger med kr. 132 000,-

Tiltak for 2019 er effektivt.

Årsverk

Pr. 01.01.2019 var antall årsverk i Familiehuset 14,25 og ved årsslutt var antall årsverk 14,35, grunnet en økning med 0,1 årsverk til jordmor fra 1.4.2019. Økningen er et resultat av den statlige satsningen på ressurser i helsestasjonen.

I 2019 fikk helsestasjonen tilskuddsmidler til prosjektstilling fra helsedirektoratet til 1,0 årsverk. Årsverket var fordelt mellom jordmor og helsesykepleier. Oppsparte midler i 2019 er overført til 2020 og det er søkt om prosjektmidler til 1,0 årsverk i 2020.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Pr. 1. oktober	2018	2019
Enhetsleder:		
Årsverk	1,0	1,0
Helsestasjon og jordmortjeneste:		
Årsverk helsesøster/ jordmor, helsestasjon for ungdom/lege/merkantil	4,5/0,8/0,4/0,6	4,5/0,9/0,4/0,6
Antall «ny gravide» pr. 1. oktober/hele året	-/62	31/48
Antall konsultasjoner jordmor/ny gravide pr. 1. oktober/ hele året	288/397	262/364
Antall fødsler pr. 1. oktober/hele året	24/46	35/42 (43 barn)
Antall hjemmebesøk av jordmor etter fødsel pr. 1. oktober/hele året	-/46	30/37
Antall konsultasjoner helsestasjon 0-18 år	2500	2500
Tjenna Legekontor		
Årsverk: Fastleger/legesekretær	3,05/3,1566	3,05/3,1566
Listepasienter: Max antall på listen på Tjenna Legekontor og Tvedestrand legesenter	7340	7440
Ungdomsklubb/fritidsklubbtilbud		
Årsverk – 2 ansatte x 0,32 årsverk	0,74	0,74
Antall besøk		

Pr. 1. desember	2018	2019
Interkommunal barneverntjeneste- tall for Tvedestrand		
Antall meldinger	50	47
Antall barn i hjelpetiltak	66	46
Antall barn under omsorg	17	17

Ny nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjonen, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom har medført nye/økte oppgaver i helsestasjonen. Nye nasjonale retningslinjer for barselomsorgen har medført nye/økte oppgaver i jordmortjenesten. Oppfølging utover det som er lovpålagt er behovsprøvd. Det har vært en økning i oppfølging av helsesykepleier både i helsestasjonen, i skolehelsetjenesten og i jordmortjenesten, til barn, unge, familier og gravide, som har ekstra behov, sammenlignet med tidligere år.

Listenivået i legetjenesten er hva som er maks antall på listen. Antall innbyggere på hver liste kan være noe høyere eller lavere enn hva som er maksantallet.

Fritidsklubbens klubbmedarbeidere organiserer bruk av lokalene til andre enheter/tjenester og utlån til barn for bursdagsfeiringer – et tilbud som barn og foreldre i Tvedestrand har glede av.

I desember 2019 valgte Tvedestrand kommunestyre medlemmer og mentorer til ungdomsrådet for perioden 2019-2021.

Enhetsleder er folkehelsekoordinator og leder for koordinerende enhet i kommunen. Enhetsleder deltar i/følger opp tre interkommunale samarbeid; barnevern, PPT og krisesenter. Det er vertskommunene som skriver årsmelding.

Tvedestrand kommune deltar i to prosjekter i Folkehelseprogrammet, BTI – bedre tidlig innsats og «Nye Mønstre» - tiltak for lavinntektsfamilier.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte i enheten har skrevet under datainstruks.

Avvik

Enheten har rutiner for å følge opp avvik og kommunens avvikssystem (qm+) skal tas i bruk.

Tilsyn

«Oppfølging og samhandling rundt barn med psykiske vansker 7-12 år» som ble gjennomført i desember 2018 ble avsluttet i juli 2019.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala fra 1 til 4	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Score på 2,5 – 4 og «litt enig»	Score på 4,2 Sykefravær totalt: 7,0 Korttid: 2,0	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	-	Score på - Sykefravær totalt: 3,8 Korttid: 1,6	Avvik - 0,3 % fra netto budsjettramme

Bruker

Brukerundersøkelse i helsestasjonen skulle vært gjennomført på høsten 2019, den skal gjennomføres våren 2020.

Medarbeider

Alle medarbeidere har fått tilbud om medarbeidersamtale i 2019.

Sykefravær, langtidsfravær og korttidsfravær, er lavt og lavere enn hva som var ambisjonsnivået.

FOKUSOMRÅDER

- Tjenestetilbudene i enheten skal samarbeide på tvers i samsvar med «Familiehusemodellen» - med fokus på et godt og hensiktsmessig samarbeid
- Tverrfaglig samarbeid med kommunens enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier – det skal legges til rette for systematisk samhandling i samsvar med aktuelle lovkrav slik at barna får trygge og gode tjenester.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- «Familiehusmodellen» skal implementeres i ny organisering fra august 2020.
- Tverrfaglig samarbeid – bidra for å implementerer BTI modellen i kommunen, i samarbeid med de enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Enhetsleder har gitt tilbud om og avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler til de ansatte som har ønsket det.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det har forekommet trusler overfor ansatte/opplevelse av trusler. Tiltak har vært debriefing, kollegastøtte og veiledning.

Avholdte øvelser

I samarbeid med vaktmester ble det avholdt brannøvelse for ansatte i enheten.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunde ble avholdt i henhold til kommunens reglement og tiltak er fulgt opp/følges opp i 2020.

Kompetansehevingstiltak

- Ansatte har deltatt på relevante kurs for å kunne ivareta driften i tjenestene på en faglig god måte.
- Tidlig inn v/Ko-rus, et opplæringsprogram – en tverrfaglig satsning, der jordmor og helsesykepleiere som jobber alderen 0-5 år har deltatt ble avsluttet i 2019, med en oppsummeringsdag i februar 2020. I 2020 skal ansatte motta veiledning.
- Alle helsesykepleiere og jordmor, som nå er ansatt i helsestasjonen, har nå COP- P sertifisering (foreldreveiledningsprogram).
- En helsesykepleier og jordmor fullførte kurs for å få ICDP sertifisering – «foreldreveiledning for flykningsfamilier».

Kristin de Lange Johannessen

Enhetsleder

1.10 ANSVAR 265 NAV

TJENESTEOMRÅDER

NAV-kontor, økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor og voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogrammet og attføringsbedrifter.

I denne omtalen har vi kun rapportert på den delen av NAV-kontoret som er kommunal. De statlige oppgavene som ligger til NAV-kontoret er ikke kommentert. Det gjør at vi ikke får frem kompleksiteten i kontorets oppgaver.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
36 147	30 693	30 468	32 803	-2 335	-7,7%

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i regulert budsjett.

Enheten har 10,9 kommunale årsverk, det er uforandret siste året.

Hovedelementer i det budsjettmessige avviket er:

Voksenopplæring overforbruk	-1.100.000
Introduksjonsstønad underforbruk	+2.400.000
Brukerrettede stønader	-3.500.000

Overforbruk på voksenopplæring skyldes at Tvedestrand kommune nå har mange elever som tar grunnskoleopplæring med voksenrett. De aller fleste er bosatt her som flyktninger. Det er ikke budsjettet for dette. Det er da valgt at dette belastes voksenopplæringen til NAV i regnskapet. De totale utgiftene til denne tjenesten er 1,3 mill. kroner og forklarer hoveddelen av budsjettavviket på voksenopplæringen.

Introduksjonsstønad er det et underforbruk på. Det skyldes at det ikke er bosatt som forutsatt, vi bosatte noe seint på året og vi har flyktninger som har permisjon fra introduksjonsprogrammet.

Brukerrettede ytelser har et overforbruk. Det forklares med stor bruk av kvalifiseringsprogrammet samtidig som det er et større behov for sosiale ytelser enn budsjettet.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

	2018	2019	Kommentar:	Resultat 2019
Kvalifiserings-programmet	10 deltakere som mål. Det har vært i snitt 8 deltakere. I siste tertial har det vært en økning mot 12 deltakere.	10 deltakere.	Kvalifiseringsprogrammet innvilges etter søknad. Det kan innvilges personer i yrkesaktiv alder som har vesentlig nedsatt arbeid- og inntektsevne og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold. Vi ser en økning i antall deltakere da det er flere som får rettigheter grunnet innstramminger på statlige ytelser.	I 2019 har antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet økt utover året. Det er 26 personer som har deltatt i kvalifiseringsprogrammet heler eller deler av året.

	2018	2019	Kommentar:	Resultat 2019
Økonomisk sosialhjelp	Antall som lever av sosialstønad er i snitt 43 personer i årets første ni måneder. Av disse er det i snitt 14 personer under 25 år. De som er under 25 er på vei inn i aktivitet, eller i aktivitet på sosialstønad.	Redusere antall som lever på sosialstønad er fortsatt et mål, men vi ser en økning i brukere som er avhengige av økonomisk støtte. Innstramminger på statlige ytelser gir flere brukere og økte kostnader på sosiale stønader. Spesielt fokus på unge, her er aktivitet et prioritert område.	Økonomisk sosialhjelp er fellesbegrep på alle stønader under sosialkontoret. Livsopphold gis til de som ikke har annen inntekt, og som i hovedsak lever av sosialstønad. Supplerende gis til de som ikke har nok til eget livsopphold, husleie, strøm og til bidrag til andre utgifter. Fra og med 2019 ønsker vi å omdefinere gruppen unge til å være alle under 30 år, slik at målgruppen har samme definisjon for både statlig og kommunal side. Det er fra statlig side en ekstra innsats for denne gruppen.	Antall som lever av sosialstønad er i snitt 45 personer. Det er et synkende antall i slutten av året. Av disse er det i snitt 13 personer under 30 år. De som er under 25 er på vei inn i aktivitet, eller i aktivitet på sosialstønad.
Kommunal flyktningetjeneste	Det er medio oktober bosatt 8 flyktninger i 2018. Det er innen september kommet 4 barn som familieinnvandret i år.	Bosette 10 personer, i tillegg kommer eventuelle familieegjenforeninger	Om vi får bosette flyktninger i 2019 er avhengig av at vi får tildelt bosetting fra IMDI.	I 2019 bosatte vi 5 flyktninger. Vi var klare for å bosette flere, men fikk ikke tildelinger.

Informasjonssikkerhet

Det er ikke utarbeidet egen ROS-analyse for NAV Tvedestrand i 2019, det ble utarbeidet en felles analyse for alle NAV kontor i Aust Agder.

Alle ansatte har signert datainstruks. De har i tillegg signert regelverk for bruk av bærbar pc og mobiltelefon.

Avvik

Det er ikke meldt om avvik.

Tilsyn

NAV Tvedestrand har hatt tilsyn fra Fylkesmannen på lov om sosiale tjenester - Kvalifiseringsprogrammet. Tilsynet så på om kommunen sikrer at personer som fyller vilkårene for deltakelse i kvalifiseringsprogrammet får tilbud om program. Tilsynet ble avsluttet og det er ikke funnet lovbrudd.

Kommunens revisor har hatt gjennomgang av utbetalinger av sosialstønad. Revisors kommentar kommer i kommunenes totale revisjonsrapport.

De frivillige økonomistyringene er også revidert av kommunenes revisor.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Likt eller bedre enn landet for øvrig.	Medarbeidertilfredshet: Likt eller bedre enn landet for øvrig. Sykefravær: 5,8, herav 1,9% korttidsfravær	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

FOKUSOMRÅDER

- Færre unge under 30 år som mottar sosialhjelp
- Redusere utbetalinger av økonomisk sosialhjelp
- Kvalifiseringsprogrammet

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Tettere oppfølging av sosialhjelpsmottakere med hensikt i å få redusert utbetalinger og øke deltakelse i aktivitet.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Det er avholdt medarbeidersamtaler med nær alle ansatte.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ingen registrerte avvik i 2019

Avholdte øvelser

Det er avholdt øvelse på trusselsituasjoner i veiledningssenter, herunder bruk av alarm. Det er også gjennomført ad hoc test av alarmer.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunde gjennomført september-19. Det er i etterkant av vernerunden i fellesskap satt opp områder som er prioriterte endringsområder. Verneombud, tillitsvalgte og ledelse jobber i videre med prosess for endringer.

Kompetansehevingstiltak

Ansatte på kontoret deltar på kompetansesamlinger i regi av NAV, i regi av Fylkesmannen og på andre konferanser der vi finner interessante tema.

Åse Selaasdal

Enhetsleder

Vedlegg 1 – Byggesak og oppmåling KOSTRA-rapportering 2019

B Gebyrer						
		a. Gebyr i rapporterings- året. Kroner	b. Gebyr rapportert året før. Kroner			
1. Hva var byggesaksgebyret (eksl. mva.) siste år for oppføring av enebolig (ny boligbygning med en boenhet), jf. PBL§ 20-1 a?	18960	15800				
2. Hva var gebyret siste år for opprettelse av grunneiendom på 750 m ² , jf. matrikkellova §§ 5 og 32?	20540	20540				

C Antall søknader og saksbehandlingstid for byggesøknader, delesøknader, matrikuleringer (oppmålingsforretninger) og eierseksjoneringsaker						
C1. Antall byggesøknader. Hovedtall.						
<i>ALLE cellene for byggesøknader i denne bolken må fylles ut for at skjema skal kunne leveres inn. 1 </i>						
C1.1. <u>Omfang av byggesøknader, i alt og fordelt på typer</u>	a. <u>I alt</u> (sum kolonne b+c+d)	b. <u>Herav ramme-søknader</u>	c. <u>Herav ett-trinns-søknader med ansvarsrett</u>	d. <u>Herav ett-trinns-søknader uten ansvarsrett</u>	e. <u>Dispen-sasjons-søknader</u>	
	148	18	84	46	109	
1. Antall søknader mottatt i rapporteringsåret	148	18	84	46	109	
2. Antall søknader behandlet / vedtatt i rapporteringsåret	146	19	73	54	93	
C1.2. <u>Omfang av andre søknader i alt</u>	f. <u>Opprettelse av grunn-eiendom (deling)</u>	g. <u>Opp-målings-forret-ninger</u>	h. <u>Eier-seksjone-ringer</u>			
	67	15	5			
1. Antall søknader/rekvisisjoner mottatt i rapporteringsåret	67	15	5			
2. Antall søknader/rekvisisjoner behandlet / vedtatt i rapporteringsåret	67	15	5			
C21. Rammesøknader. Antall og saksbehandlingstid						
C21. Rammesøknader	a. <u>Ramme-søknader i alt</u>	b. <u>Herav søknader i samsvar med plan</u>	c. <u>Herav dispen-sasjons-søknader</u>			
	18	4	14			
1. Antall søknader mottatt i rapporteringsåret	18	4	14			
1.1. Herav antall mangelfulle søknader mottatt hvor det ble bedt om tilleggsinformasjon	0					
2. Antall søknader behandlet i rapporteringsåret	19	4	15			
2.1. Herav antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist	2	2	0			
2.2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	36	14	43			

C23. Ett-trinnssøknader UTEN ansvarsrett. Antall og saksbehandlingstid						
<u>C23. Ett-trinnssøknader UTEN ansvarsrett</u>	i	Herav søknader i samsvar med plan ----->			Herav dispensasjons-søknader	Både søknader etter plan og dispensasjons-søknader
	a. Søknader uten ansvarsrett i alt	b. I alt	b1. Herav med 3 ukers frist	b2. Herav med 12 ukers frist	c. Dispensasjons-søknader	d. Søknader med 12 ukers frist i alt
	i	i	i	i	i	i
1. Antall søknader mottatt i rapporteringsåret	i 46	15	15	0	31	31
1.1. Herav antall mangelfulle søknader mottatt hvor det ble bedt om tilleggsinformasjon	i 0					
2. Antall søknader behandlet i rapporteringsåret	i 54	54	20	34	0	34
2.1. Herav antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist	i 11	8	8	0	3	3
2.2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	i 0	30	27	33		0

C24. Bygge-dispensasjonssøknader. Antall og saksbehandlingstid						
<u>C24. Bygge-dispensasjonssøknader</u>	i	a. Dispensasjonssøknader i alt	b. Herav dispensasjon fra plan	c. Herav dispensasjon fra byggesaksbestemmelser		
	i	i	i			
1. Antall søknader mottatt i rapporteringsåret	i 109	99	10			
1.1. Herav antall mangelfulle søknader mottatt hvor det ble bedt om tilleggsinformasjon	i					
2. Antall søknader behandlet i rapporteringsåret	i 93	79	14			
2.1. Herav antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist	i 0		0			
2.2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	i 36	36	36			

C3. Til summeringskontroll: Byggesøknader i alt og fordelt på 3- og 12-ukers frister. Antall og saksbehandlingstid

Feltene oppdateres kontinuerlig under datainnlegging i bolkene C1 og C2 over, og er sperret for skriving.

Ved eventuelle feil i summene i denne bolken, må det derfor rettes i spørsmålene i bolk C1 og C2 over.

	a. Bygge- søknader i alt	b. Herav med 3 ukers frist i alt	c. Herav med 12 ukers frist i alt			
C31. Søknader i alt						
1. Antall søknader mottatt i rapporteringsåret	148	60	88			
1.1. Herav antall mangelfulle søknader mottatt hvor det ble bedt om tilleggsinformasjon	10					
2. Antall søknader behandlet i rapporteringsåret	146	58	88			
2.1. Herav antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist	13	8	5			
2.2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	18	19	7			
C32. Herav søknader i samsvar med plan						
1. Antall søknader mottatt i rapporteringsåret	64	60	4			
2. Antall søknader behandlet i rapporteringsåret	96	58	38			
2.1. Herav antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist	10	8	2			
2.2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	17	19	31			

C4. Igangsettingstillatelser (IG), Midlertidige brukstillatelser (MB) og Ferdigattester (FA). Antall og saksbehandlingstid

	a. Igang- settings- tillatelser	b. Midlertidige bruks- tillatelser	c. Ferdig- attester			
	i	i	i			
1. Antall søknader behandlet i rapporteringsåret	i 18	26	67			
2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	i 15	6	67			

C5. Opprettelse (deling) og endring av grunneiendom (deling). Antall og saksbehandlingstid

		Herav søknader i samsvar med plan	Herav søknader i samsvar med plan	Herav søknader i samsvar med plan		
	a. Delings-søknader i alt	b. I alt	b1. Herav med 3 ukers frist	b2. Herav med 12 ukers frist	c. Dispen-sasjons-søknader	d. Søknader med 12 ukers frist i alt
	i	i	i	i	i	i
1. Antall søknader mottatt i rapporteringsåret	i 67	30	30	0	37	37
1.1. Herav antall mangelfulle søknader mottatt hvor det ble bedt om tilleggsinformasjon	i 4					
2. Antall søknader behandlet i rapporteringsåret	i 67	32	32	0	35	35
2.1. Herav antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist	i 17	14	14	0	3	3
2.2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	i 0	0	25		43	0

C6. Oppmålingsforretninger: Antall og saksbehandlingstid

	a. Søknader i alt					
	i	i				
1. Antall rekvisisjoner mottatt i rapporteringsåret	i 15					
1.1. Herav antall mangelfulle rekvisisjoner mottatt hvor det ble bedt om tilleggsinformasjon	i 0					
2. Antall rekvisisjoner behandlet i rapporteringsåret	i 15					
2.1. Herav antall rekvisisjoner med saksbehandlingstid over lovpålagt frist	i 0					
2.2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	i 20					

C7. Eierseksjoneringssaker. 2.1. Herav antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist

Det skal telles opp hvor mange søknader hvor saksbehandlingstida overskred lovpålagte frister.

Disse fristene er ulike for de ulike sakstypene.

Spørsmålet gjelder bare formelt korrekte søknader der kommunen har fattet et vedtak, ikke søknader som kommunen har avvist før behandling.

Dersom kommunen ikke har noen saker med overskredet frist, fyll ut med tallet 0 – null.

	a. Søknader i alt					
	1					
1. Antall søknader mottatt i rapporteringsåret	5					
1.1. Herav antall mangelfulle søknader mottatt hvor det ble bedt om tilleggsinformasjon	0					
2. Antall søknader behandlet i rapporteringsåret	5					
2.1. Herav antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt frist	0					
2.2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kalenderdager	17					

E**Klagesaksbehandling: Omfang, utfall og saksbehandlingstid**

E0a. Har kommunen behandlet klager i rapporteringsåret?

Ja ☐ Nei

E0b. Har fylkesmannen behandlet kommunale vedtak ang. klager fra kommunen i rapporteringsåret?

Ja ☐ Nei

E1. Antall klagesaker mottatt i og behandlet av kommunen

	Klager mottatt i kommunen	Klager mottatt i kommunen	Klager behandlet i kommunen	Klager behandlet i kommunen	Klager behandlet i kommunen	Tid	Tid
Klager behandlet i kommunen	a. Antall klager som mottok i alt	a1. Herav: Antall klager som ble AVVIST	b. Antall klager som kommunen GJORDE VEDTAK PÅ i alt	b1. Herav: Antall klager som ble TATT TIL FØLGE	b2. Herav: Antall klager som ble OVERSENDT FYLKES-MANNEN	c. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i kommunen, kalenderdager	d. Antall klager med saksbehandlingstid over lovpålagt frist
	1	1	1	1	1	1	1
1. Klager i alt	12	0	12	0	0	0	0
2. Klager på gebyrer	0		0				
3. Klager på utfall av søknader	12	0	12	0	0	0	0
3a. Klager på byggesøknader	12	12	12	0	12	48	4
3b. Klager på delesøknader	0		0				
3c. Klager på seksjoneringssaker	0		0				
4. Klager ifm tilsyn	0		0				
4a. Klager på pålegg etter tilsyn							
4b. Klager på sanksjoner og virkemidler ifm oppfølging av pålegg etter tilsyn							

E2. Klagesaker oversendt fra kommunen og behandlet av fylkesmannen					
Klagesaker behandlet av fylkesmannen	e. Antall kommunale vedtak som fylkesmannen har fattet vedtak om i alt	e1. Antall kommunale vedtak som ble STADFESTET	e2. Antall kommunale vedtak som IKKE BLE OPPRETT-HOLDT	e2a. Herav: Antall kommunale vedtak som ble OMGJORT	e2b. Herav: Antall kommunale vedtak som ble OPPHEVET OG SENDT TILBAKE TIL KOMMUNEN for ny behandling
	12	0	0	0	0
1. Klager behandlet av fylkesmannen i alt	12	0	0	0	0
2. Klager på gebyrer	0				
3. Klager på resultat av søknadsbehandlingen	12	0	0	0	0
3a. Klager på byggesøknader	12	6	6	1	5
3b. Klager på delesøknader	0				
3c. Klager på seksjoneringssaker	0				
4. Klager ifm tilsyn	0				
4a. Klager på pålegg etter tilsyn					
4b. Klager på sanksjoner og virkemidler ifm oppfølging av pålegg etter tilsyn					

F				
Utøvelse av tilsyn i byggesaker				
F0. Er det utført tilsyn med byggesaker i rapporteringsåret?				☒ Ja ☐ Nei
F1. Antall byggesaker med tilsyn				
	a. Antall byggesaker med tilsyn i alt	b. Herav: Antall byggesaker i eksisterende bygg	c. Herav: Antall byggesaker i nye bygg	d. Herav: Antall byggesaker med tilsyn på byggeplasser
a. Antall byggesaker hvor det er utført tilsyn (ett eller flere)	4	3	0	1
F2. Antall tilsyn med samlerapport				
	a. Antall tilsyn i alt	b. Herav: Antall tilsyn i eksisterende bygg	c. Herav: Antall tilsyn i nye bygg	d. Herav: Antall tilsyn på byggeplasser
a. Antall gjennomførte tilsyn i alt med rapport/samlerapport	4	0	0	0
a1. Antall tilsyn i omsøkte byggesaker	2	0	0	2
a2. Antall tilsyn i alt for ikke omsøkt byggevirkksomhet	2			
a2a. Antall tilsyn for byggevirkksomhet som er unntatt fra søknadsplikt	0			
a2b. Ulovlighetsoppfølginger (ved ikke omsøkt byggevirkksomhet)				

F3. Antall utførte tilsyn ift. Byggteknisk forskrift	
	Antall tilsyn
a. Antall tilsyn i alt, med fokus på følgende tema fra byggteknisk forskrift og byggesaksforskriften til plan- og bygningsloven:	4
a1. Produkter til byggverk	
a2. Sikkerhet ved brann	
a3. Sikkerhet og bæreevne	
a4. Plassering av tiltak	1
a5. Energibruk	
a6. Miljø og helse	
a7. Ytre miljø	
a8. Installasjoner og anlegg	1
a9. Utearealer / Universell utforming	
a10. Planløsning / Universell utforming	1
a11. Dokumentasjon FDV	
a12. Sluttdokumentasjon	
a13. Avfallsplaner og miljøsanering	
a14. Kulturminner og kulturmiljøer	
a15. Kvalifikasjoner i tiltak	
a16. Annet	1

Vedlegg 2 – Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliktssaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense

Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliktssaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meknader/forklaringer
Alle egenerklæringer i hele kommunen	266	270	252	237	216	316	239	250	Erverv av fast eiendom godkjennes av kommunen ved å bekrefte opplysninger på egenerklæringsskjema eller at det søkes konsesjon (offentlig tillatelse) til ervervet. Det er mange ulike unntak fra hovedregelen enten p.g.a. eiendommens karakter eller slektskap
Alle egenerklæringer i bopliktområdene	86	106	54	45	20	76	54	52	
Herav Borøya	22	31	24	26	13	27	24	27	
Herav Sandøya	29	30	19	13	5	40	14	18	
Herav Sentrum	34	28							Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	7	13	11	6	2	9	16	7	
Alle erverv iht slektskapsunntaket i kommunen	37	51	61	70	70	98	75	Prioriteres ikke utenom Bor-Sand-Lyng	På disse eiendommene oppstår det ikke boplikt ved errev. Dette fordi det er gitt unntak for en viss slektskapskrets i konsesjonsloven. Dette unntaket er ikke satt ut av kraft ved lokal forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.
Herav Borøya	10	23	16	13	4	16	14	12	
Herav Sandøya	18	15	11	6	4	26	7	11	
Herav Sentrum	6	5							Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	3	8	8	4	1	5	12	5	
Solgt i markedet i kommunen	49	55	191	167	146	218	164	Proriteres ikke utenom Bor-Sand-Lyng	Dette er andelen egenerklæringer hvor erverver er utenfor slektskap. Dvs at de enten har ervervet eiendom som ikke er eller har vært helårsbolig (ikke boplikt), at området ikke er regulert til boligformål (ikke boplikt), det er ubebygd tomt i område regulert til boligformål (boplikt for erverv fom oktober 2013) eller at erverver bekrefter at boligen tas i bruk som helårsbolig innen ett år (skal oppfylle boplikt)
Herav Borøya	12	8	8	13	9	11	10	15	
Herav Sandøya	11	15	8	7	1	14	7	7	
Herav Sentrum	22	27							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Merknader
Herav Lyngør	4	5	3	2	1	4	4	2	

Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliksaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meknader/forklaringer
Egenerklæringer på erverv av helårsboliger fra markedet med boplikt (fom 2013 tom februar 2018) - ikke folkeregistrert person pr desember 2019									Dette er erverv som kommunen må kontrollere nærmere, be om forklaring, eventuelt pålegge søknad om konsesjon og eventuelt iverksette tvangssalgsprosess.
Herav Borøya	1	2	2	3	4	6	3	5	
Herav Sandøya	1	3	4	5	5	7	2	4	
Herav Sentrum	4								Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	1	1	3	5	6	8	2	6	

Vedlegg 3 – Årsrapport husdyrhold og viltforvaltning

Husdyrholdet perioden 2011 - 2019 (telledato 1. januar/1. mars)

	Melkekyr	Alt storfe	Voksne sauer	Avlspurker	Alle griser	Alle geiter	Hester
2011	122	470	583	99	1492	44	32
2012	126	472	590	135	2292	36	42
2013	122	502	638	119	1718	54	47
2014	129	493	661	129	1953	50	42
2015	135	477	616	140	2215	56	35
2016	134	492	767	139	2060	60	33
2017	127	560	789	137	2369	46	14
2018	119	496	989	155	2055	31	13
2019	121	482	899	153	2251	31	16

Jordbruksareal i drift og antall søkere - perioden 2011 - 2019

	Areal - dekar	Antall søkere
2011	5674	34
2012	5702	33
2013	5633	34
2014	5770	33
2015	5663	31
2016	5710	30
2017	5802	32
2018	5836	32
2019	5994	31

Felte elg i Tvedestrand 2011 - 2019

	Kalver	1 1/2 år	Voksne	Alle
2011	9	16	16	41
2012	14	14	16	44
2013	6	16	18	44
2014	11	6	17	34
2015	4	5	9	18
2016	8	6	11	25
2017	6	7	11	24
2018	11	9	13	33
2019	9	10	17	36

Felte hjort i Tvedestrand 2012 - 2019

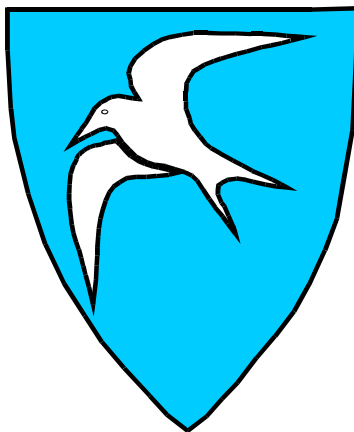
	Kalver	1 1/2 år	Voksne	Alle
2012	5	4	13	22
2013	2	6	9	17
2014	6	10	10	26
2015	8	6	8	22
2016	11	12	12	35
2017	10	7	17	34
2018	9	11	18	38
2019	10	12	12	34

Felte rådyr i Tvedestrand 2013 - 2019

	Kalver	1 1/2 år og voksne	Alle
2013	79	177	256
2014	90	137	227
2015	80	162	242
2016	82	165	247
2017	112	165	277
2018	79	160	239
2019	77	155	232

Vedlegg 4a – Årsrapport for kemneren i Tvedestrand 2019

ÅRSRAPPORT
FOR
KEMNEREN I TVEDESTRAND
2019

KEMNEREN I ØSTREGIONEN, AUST-AGDER

INNLEDNING

Det følger av instruks for skatteoppkrevere § 2-9 nr. 1 at skatteoppkreveren skal utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. Årsrapporten skal inneholde omtale om skatteoppkreverens virksomhet, skatteregnskapet, innfordring av krav og arbeidsgiverkontrollen.

I henhold til instruksens § 3-3 nr. 2 skal årsregnskapet vedlegges rapporten.

I henhold til retningslinjene skal rapporten sendes skattekontoret og kommunale styringsorganer innen 20. januar. Det er for 2019-rapporten gitt utsettelse til alle skatteoppkrevere til 23. jan. 2020. Rapportering til kommunen, som er administrativt overordnet myndighet, skal sikre at den er kjent med skatteoppkreverens resultater og måloppnåelse.

Rapporten er avgitt med utgangspunkt i de ovennevnte krav.

GENERELT OM KEMNERENS VIRKSOMHET

KEMNERKONTORET

Kontoret har i 2019 bestått av et team på 5 personer:

Kemner 100 % (90 %) stilling
Konsulent 100 % stilling
Konsulent 100 % stilling
Konsulent 100 % stilling
Konsulent 50 % stilling

Bemanningen i 2019 har vært stabil. Første halvdel av året var kontorets bemanning 4,3 årsverk mot 4,5 årsverk i siste halvår. Det gir en gjennomsnittlig ressursbruk på 4,4 årsverk. Dette har sammenheng med bortfall av kemners rolle som juridisk rådgiver fra 1. juli mot 20 % som ble anvendt til denne funksjonen i første halvår.

Kemneren i Tvedestrand fungerer også som kemner for Risør kommune, Åmli kommune, Gjerstad kommune og Vegårshei kommune med kontorsted i Tvedestrand. Kontorets navn er Kemneren i Østregionen, Aust-Agder. Kemneren bistår også noe med generell juridisk rådgivning i Tvedestrand kommune (0,1 årsverk). I den følgende angivelse av ressursfordelingen ved kontoret er ressursbruken for Risør, Åmli, Gjerstad og Vegårshei ikke medtatt. Ressursbruk på juridisk rådgivning i Tvedestrand kommune er heller ikke medtatt.

Kontoret har i 2019 benyttet 1,824 årsverk til arbeid som angitt i skatteoppkreverinstruksen. Årsverkene ble fordelt på følgende måte:

Føring av skatteregnskap	0,56 årsverk
Innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift	0,63 årsverk
Kontrollvirksomhet	0,434 årsverk
Administrasjon	0,20 årsverk

Tvedestrand er med i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll hvor det i 2019 ble kjøpt tjenester (kontroller) som tilsvarer 0,344 årsverk. Hoveddelen av kontrollvirksomheten er således ikke utført av ansatte ved kemnerkontoret, men det utføres kontorkontroll med arbeidsgivere på kemnerkontoret. Informasjon rettet mot regnskapsførere er i hovedsak utført av interkommunal arbeidsgiverkontroll.

Etter kemnerens vurdering har kontoret en fin balanse mellom formell bakgrunn og erfaring som samlet sett gir god faglig kompetanse. Arbeidsoppgavene er fordelt med tanke på å utnytte den enkeltes kunnskap, men med en stor grad av overlapping for å bli minst mulig sårbar ved fravær. De ansatte gis tilbud om å delta på kurs slik at faglig utvikling og kompetanse sikres.

Kemneren er av den oppfatning at kontorets bemanning er tilstrekkelig til å utføre oppgavene på en forsvarlig og god måte i tiden som kommer.

INTERNKONTROLL

Kemneren er pålagt å sørge for at kontoret har en tilfredsstillende intern kontroll med rutiner og prosedyrer slik at krav til fremdrift og kvalitet blir oppfylt.

Rutinebeskrivelsene i fagsystemet "Sofie", samt retningslinjer og rutiner gitt til arbeid med innfordring og regnskap blir benyttet ved kontoret. Arbeidsoppgavene ved kontoret er fordelt slik at kompetansen til den enkelte utnyttes på best mulig måte. De ansatte ved kontoret er ansvarliggjort ved at det er utarbeidet en angivelse av den enkeltes arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Det er utarbeidet interne rutinebeskrivelser som et ledd i sikring av forsvarlig drift av kontoret. Alle rutiner blir fortløpende oppdatert. Arbeid med nye rutiner opphørte da statsbudsjett for 2020 ble fremlagt. Her ble kemnerfunksjonen foreslått statliggjort. Dette er nå vedtatt av Stortinget.

Det utarbeides, for hvert år, en virksomhetsplan i tråd med krav oppstilt i skatteoppkreverinstruksen § 2-9, og skattedirektoratets retningslinjer.

Skattekontoret har ikke gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen i 2019, men det er utført kontorkontroller. Det er ikke gitt pålegg fra skatteetatens kontrollenhet i 2019.

Oppgavene ved kontoret gjennomføres i tråd med krav oppstilt i lover og regler.

VURDERING AV SKATTEINNGANGEN

Fra 2010 og frem til 2019 er følgende beløp innbetalt til Tvedestrand kommune. Oversikten under viser totalt innbetalt skatt til staten, fylket og kommunen samt arbeidsgiveravgift til Folketrygden. Videre er kommunens andel spesifisert. Tallene er gitt i hele tusen kroner.

År	Totalt innbetalt skatt	Endringer fra året før	Kommunens Andel
2010	446.697	2.568	117.548
2011	468.365	21.668	110.400
2012	492.177	23.812	115.555
2013	518.295	26.118	123.492
2014	522.766	4.471	123.581
2015	545.453	22.687	126.294
2016	558.389	12.936	139.825
2017	544.568	-13.821	140.112
2018	575.339	30.771	145.871
2019	622.344	47.005	160.923

De totale skatteinntektene har, som det fremgår av tabellen, økt mye fra 2018 til 2019.

For Tvedestrand kommunes del hadde man for 2019 opprinnelig budsjettert med en skatteinngang på kr. 145.772.000, mens resultatet ble 160.923.333. Tvedestrand kommune hadde en økning i skatteinntektene på ca. 10,3 % fra 2018 til 2019.

Regjeringen anslo i revidert statsbudsjett en vekst i skatteinntektene for 2019 på 1,2 % for kommunene. Denne ble senere oppjustert. Faktisk vekst for 2019 er i skrivende stund anslått til 4,7 % for alle landets kommuner fra foregående år.

Den totale skatteinngangen har hatt en god vekst fra foregående år(inklusive arbeidsgiveravgift). Skatteøret ble redusert fra 11,8 % til 11,55 % fra 2018 til 2019.

SKATTEREGNSKAPET

Skatteregnskapet er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jfr. skatteoppkreverinstruksen kap. 3. Årsregnskapet følger som vedlegg til denne rapport i tråd med skatteoppkreverinstruksen § 3-3, nr. 2.

MARGIN FOR INNTEKTSÅRET 2018

Beskrivelse	
Innestående margin for inntektsår 2018, pr. 31.10.2019	4 763 510
For mye avsatt margin for inntektsår 2018	4 763 505
For lite avsatt margin for inntektsår 2018	

MARGIN FOR INNTEKTSÅRET 2019

Beskrivelse	
Marginavsetning for inntektsår 2019, pr. 31.12.2019	43 520 252

Prosentssats marginavsetning er 10 %. Marginavsetningen har vært noe for høy for 2018. Kommunestyret har ikke vedtatt endring i marginavsetningen.

INNFORDRING AV KRAV

RESTANSEUTVIKLINGEN SISTE ÅR

Forfalte ubetalte krav fordelt på kravtype

	Pr. 31.12.2018	Herav berostilt Pr. 31.12.2018	Pr. 31.12.2019	Herav berostilt Pr. 31.12.2019
Arbeidsgiveravgift	636 897	247 995	645 208	149 114
Finansskatt lønn	0	0	0	0
Forsinkelsesrente	1 506 343	37 608	1 488 667	35 284
Forskuddsskatt	2 700	0	0	0
Utskrevet forskuddsskatt, person	1 450 850	0	1 931 013	0
Forskuddstrekk	1 389 224	0	1 446 514	0
Gebyr	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	239 933	6 216	279 484	6 216
Restskatt	795 357	0	168 160	0
Restskatt, person	8 613 697	327 931	8 147 832	257 945
Tvangsmulkt	447 162	0	478 733	0
Annet	0	0	0	0
Sum:	15 082 163	619 750	14 585 611	448 559

Fra 2018 til 2019 har det vært en nedgang i totale restanser.

Det ble i 2019 avskrevet totalt kr. 591.145 fordelt på 13 aktører. Det ble ikke ettergitt krav i 2019.

Det ble inngått 3 betalingsavtaler i 2019.

RESTANSEUTVIKLINGEN ELDRE ÅR

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart ”restskatt person”
2017	831 909	397 305
2016	681 551	504 086
2015	1 110 800	924 348
2014 – 1989	6 604 690	3 804 246

Eldre krav utgjør en stor del av restansemassen. Restanser f.o.m. 1989 t.o.m. 2017 utgjør kr. 9.228.950.

Eldre krav følges regelmessig opp for å prøve å finne dekningsmuligheter, samt med sikte på å unngå foreldelse. Der akkordløsning er mulig vurderes dette. Det meste av kravmassen er vanskelig å innfordre. For eldre krav er ofte innfordringsmulighetene uttømt ved tidligere pågang, og en vesentlig del av kravene vurderes som uerholdelig. Hoveddelen av fordringsmassen utgjøres av kravtypen ”restskatt person”.

Kontoret har gjennomgått rapporten “Restanseliste – forelda krav” dato t.o.m. 31.12.2019. Kr. 141.843 fordelt på 6 aktører er foreldet. Kravene vil bli avskrevet.

INNFORDRINGENS EFFEKTIVITET

Resultater i % av total fordringsmasse	Resultat pr. 31.12.2019	Resultatkrav pr. 31.12.2019	Differanse i forhold til krav +/-
Restskatt person 2017	98,00	96,00	+ 2,00
Arbeidsgiveravgift 2018	99,59	99,83	- 0,24
Forskuddstrekk 2018	99,83	99,93	- 0,10
Forskuddsskatt person 2018	99,30	99,10	+ 0,20
Restskatt 2017	98,98	99,50	- 0,52
Forskuddsskatt 2018	100	99,95	+ 0,05

Kontoret har levert gode resultater i 2019. Resultatmålene i resultatavtalen med Skatt Sør ble nådd for tre av seks måleparameter. Det er små avvik for de tre hvor målet ikke ble nådd. For alle fem kommuner ble resultatene oppnådd for 26 av 30 måleparameter, og det ble oppnådd 100 % innbetaling for 12 av de 30. Vi er godt fornøyd med resultatene totalt sett.

I 2019 er det åpnet 15 konkurser men ingen selskaper ble tvangsoppløst.

Det ble avholdt 53 utleggsforretninger i 2019. Det er nedlagt 60 utleggstrekk(lønnstrekk). Begjæring om tvangssalg benyttes også som virkemiddel.

Mulighet for motregning av krav ved dekning i tilgodehavende beløp(skatt og merverdiavgift) utnyttes fullt ut og er ett godt innfordringsverktøy.

For kravtypene forskuddstrekk 2018 og arbeidsgiveravgift 2018 var det hhv. kr. 5.795 og kr. 1.954 i konkursbo pr. 31.12.2019, og det er i tillegg avskrevet slike krav i løpet av 2019.

ANVENDELSE AV SÆRNAMSKOMPETANSE

Kemneren er tillagt særnamskompetanse på skatteinnfordringsområdet. Denne utnyttes fullt ut av kemneren i Østregionen, Aust-Agder. Særnamskompetansen er ett svært viktig middel i innfordringsarbeidet, ikke minst i forhold til å korte ned på tidsforløpet i innfordringsarbeidet. Kompetansen innebærer at man får sikret krav, og nedlagt utleggstrekk raskt. Dette vil i mange tilfeller øke sannsynligheten for dekning av krav, da man har mulighet for å komme eventuelle andre kreditorer i forkjøpet.

ARBEIDSGIVERKONTROLL

Tvedestrand er med i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll. En løsning som fungerer svært bra, blant annet fordi ordningen innebærer at særlig god kompetanse på området er tilgjengelig i kontrollarbeidet.

Det ble planlagt 15 og er avholdt totalt 16 kontroller i 2019. Dette utgjør ett resultat på 5,5 % av arbeidsgiverne i kommunen, noe over målet på 5 % fastsatt av skattedirektoratet.

For fire av fem kommunene i Østregionen, Aust-Agder ble resultatet 5,0 % eller bedre. Totalresultatet for Østregionen ble 5,2 %.

For alle kommunene tilsluttet interkommunal arbeidsgiverkontroll er målet nådd da 5,2 % av arbeidsgiverne ble kontrollert i 2019. Det ble det gjennomført totalt 517 kontroller hvorav 223 var avdekningsskontroller. Kontroller med avdekning var 124 som tilsvarer 56 %. Avdekningene har resultert i at det er utført egenretting av inntekt/grunnlag på kr. 7.390.808. Det er sendt endringsforslag til skattekontoret for vedtak på kr. 51.161.208. Dette er meget gode resultater.

Det blir satset på a-krimarbeid i regionen med utspring i A-krimsenteret i Kristiansand. A-krimsenteret har arbeidet i samtlige kommuner i begge agderfylkene. Interkommunal arbeidsgiverkontroll er tilknyttet senteret og avgir ressurser til dette. Det har vært høy aktivitet, og er bl.a. avholdt en rekke byggeplasskontroller i 2019.

Kontrollenheten utfører informasjonsvirksomhet overfor nye arbeidsgivere i kommunen samt til regnskapsførere/revisorer. Skatteoppkreveren har drevet fortløpende informasjonsvirksomhet overfor nye og eksisterende arbeidsgivere og skatteyttere generelt. De fleste nye arbeidsgivere benytter regnskapsfører. Det er utarbeidet et informasjonsbrev som er sendt til alle nye arbeidsgivere.

Kontrollenheten arrangerer hvert år en informasjonsdag hvor arbeidsgivere og regnskapsførere blir invitert. Informasjonsdagen er godt besøkt.

Tvedestrand, den 23.01.20

Hugo Røen
Kemner /Skatteoppkrever

Vedlegg: Årsregnskapet for 2019
 Vedlegg til årsregnskapet

Vedlegg 4b – Årsrapport for kemneren i Tvedestrand 2019 - vedlegg

Årsregnskap for Tvedestrand kommune for regnskapsåret 2019

Dato: 23.01.2020 - 10:40

Utvalgsriterier:

Kommunenr	År	Hovedbokstype
0914	2019	K

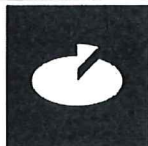
Nivå 1	Valgt år	Forrige år
Likvider	51 355 591	50 216 506
Skyldig skattekreditorene	-7 804 665	-8 391 641
Skyldig andre	-30 667	-49 116
Innestående margin	-43 520 252	-41 775 742
Udisponert resultat	0	-6
Sum	7	1
Arbeidsgiveravgift	-105 621 732	-99 124 568
Finansskatt lønn	-22 113	-22 584
Kildeskatt mv - 100% stat	-91 764	-1 199 898
Personlige skatteyttere	-496 240 586	-458 059 713
Tvangsmulkt	-475 019	-215 498
Upersonlige skatteyttere	-20 038 614	-16 307 341
Renter	-291 430	-433 490
Innfordring	436 997	24 222
Sum	-622 344 261	-575 338 870
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	105 621 732	99 124 566
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	145 009 623	143 204 705
Fordelt til Fylkeskommunen	33 910 507	30 493 468
Fordelt til Staten	176 890 472	156 652 155
Fordelt til kommunen	160 923 333	145 870 545
Krav som er ufordelt	-6	2
Videresending plassering mellom kommuner	-11 407	-6 571
Sum	622 344 254	575 338 870
Sum totalt	0	

Årsregnskap -kommune - sammendrag

Side 1 av 1

23/1-2020

 Kjersti Kristiansen
 Rådgiver
 Pb. 38, 4901 Tvedestrand

 Skatteetaten	Retningslinje for skatteoppkrevers årsrapport inkludert årsregnskap	Side: 13 av 13
		Versjon: 3.0

6 Vedlegg til årsregnskapet

Årsregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Årsregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet:

- Likvider**
 Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.
- Skyldig skattekreditorene**
 Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

 Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.
- Skyldig andre**
 Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene på grunn av mangelfull informasjon fra den som innbetaler.
- Innestående margin**
 Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal det holdes tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal nyttes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.
- Udisponert resultat**
 Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.
- Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**
 Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, finansskatt, forskuddstrekk fratrukket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, tvangsmulkt samt renter og gebyrer.
- Fordelt til skattekreditorene**
 Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene i henhold til gjeldende fordelingstall.
- Krav som er ufordelt**
 Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.
- Videresending plassering mellom kommuner**
 Dette gjelder innbetalinger i mellomregning med andre kommuners skatteregnskap.

Vedlegg 4c – Kontrollrapport 2019 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune

Kommunestyret i Tvedestrand kommune
post@tvedestrand.kommune.no

Kontrollrapport 2019 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreveren

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven og "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. april 2014.

Skatteetaten har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne. Det betyr at Skatteetaten:

- plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å legge til rette for best mulig resultater
- utfører kontroll av skatteoppkreveren

Grunnlaget for Skatteetatens styring av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for Skatteetatens kontroll av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 16. mai 2018.

Formålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkreveren har en tilfredsstillende intern kontroll for utførelsen av sine gjøremål
- om regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsrapport og årsregnskap er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av arbeidsgiverkontrollen er i samsvar med gjeldende regelverk

2. Om skatteoppkreveren

Skatteoppkreverkontoret omfatter kommunene Tvedestrand, Risør, Gjerstad, Vegårshei og Åmli.

Sum årsverk i henhold til skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2019	Antall årsverk 2018	Antall årsverk 2017
1,8	1,9	1,8

3. Måloppnåelse

Skatte- og avgiftsinngang

Skatteoppkreverens frist for avleggelse av årsregnskapet og årsrapporten er 23. januar 2020. Skatteetaten har mottatt disse innen fastsatt frist.

Årsregnskapet for Tvedestrand kommune viser per 31. desember 2019 en endelig skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) og videresending plassering mellom kommuner på kr 622 344 254 og utestående restanser² på kr 14 585 611, herav berostilte krav på kr 448 559.

Innkrevingsresultater

Tabellen viser innkrevingsresultatene per 31. desember 2019 for Tvedestrand kommune.

	Resultatkrav 2019 (i %)	Innbetalt av sum krav 2019 (i %)	Innbetalt av sum krav 2018 (i %)	Innbetalt av sum krav samlet for hele landet 2019 (i %)
Restskatt personlige skattytere 2017	96,00 %	98,00 %	97,06 %	96,26 %
Forskuddstrekk 2018	99,93 %	99,83 %	99,99 %	99,95 %
Forskuddsskatt personlige skattytere 2018	99,10 %	99,30 %	98,91 %	99,40 %
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2018	99,95 %	100,00 %	100,00 %	99,91 %
Restskatt upersonlige skattytere 2017	99,50 %	98,98 %	100,00 %	98,97 %
Arbeidsgiveravgift 2018	99,83 %	99,59 %	99,99 %	99,84 %

4. Skatteetatens kontroll av skatteoppkreveren

Skatteetatens kontroll av skatteoppkreverne utføres i henhold til en årlig plan, hvor behovet for kontroll av områdene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll vurderes overordnet for hver skatteoppkrever. Samtlige områder vil derfor nødvendigvis ikke bli kontrollert hvert år.

Skatteetaten har for 2019 utført kontorkontroller av skatteoppkreveren for området skatteregnskap.

Det er ikke gjennomført stedlig kontroll i 2019.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

Skatteoppkrevers overordnede internkontroll

Basert på de kontrollene som Skatteetaten har gjennomført, anser vi at skatteoppkrevers overordnede interne kontroll i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av årsregnskap

Basert på de kontrollene som Skatteetaten har gjennomført, anser vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

Arbeidsgiverkontroll

En nærmere kommentar av Skatteetatens kontroll og oppfølging av arbeidsgiverkontrollen fremgår av vedlegget til denne kontrollrapporten.

5. Skatteetatens oppfølging av skatteoppkreveren

Det er siste år kommunestyret vil motta en kontrollrapport som denne for skatteoppkrevingen i kommunen. Stortinget vedtok 13. desember 2019 at skatteoppkreverfunksjonen overføres til Skatteetaten fra 1. juni 2020.

Frem til 1. juni 2020 er det kommunene som har ansvar for skatteoppkrevingen. Kommuner som får ressursutfordringer på skatteoppkrevingssområdet frem til overføringen 1. juni 2020, må søke bistand hos andre kommuner, og aktuelle kommuner bør ha en beredskapsplan for dette. Tilstrekkelig kompetanse og ressurser i skatteoppkreverfunksjonen er et avgjørende bidrag for å løse samfunnsoppdraget; å sikre et finansielt hovedgrunnlag for offentlig virksomhet.

Med hilsen

Marita Ryeng
underdirektør
Innkrevning, Oppfølging skatteoppkrevere
Skatteetaten

Tommy Grongstad

For ettertiden kan spørsmål til Skatteetaten om oppfølging av skatteoppkreverne rettes til:

- oppfolging-skatteoppkrever@skatteetaten.no for skatteregnskaps- og innkrevingsområdet
- SKOstylingAGK@skatteetaten.no for arbeidsgiverkontrollområdet

Kopi til: Skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune (Kemneren i Østregionen)
Kontrollutvalget for Tvedestrand kommune
Rådmann/administrasjonssjef for Tvedestrand kommune
Riksrevisjonen

Vedlegg: Resultater og styringsinformasjon vedrørende arbeidsgiverkontroll

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg 5 – Årsberetning 2019 – IKT Agder sikkerhetsforum

ÅRSBERETNING 2019 – IKT AGDER SIKKERHETSFORUM

Sikkerhetsforumet har også for 2019 skrevet en felles årsberetning. I tillegg til den felles årsberetningen, kan det enkelte medlem supplere med særskilte opplysninger fra egen kommune. Det vises også til bestemmelsene for Sikkerhetsforum der kommunens medlem i sikkerhetsforum skal rapportere direkte til rådmann eller rådmannens utnevnte.

Årshjulet 2019

Sikkerhetsforum hadde planlagt følgende felles årshjul for 2019

Januar	lokalt arbeid -> opplæring og implementering av planverk mm
Februarmøte i Sikkerhetsforum (evaluering, revidering og årsberetning)	
Mars	lokalt arbeid -> opplæring og implementering av planverk mm
April	møte i Sikkerhetsforum (anbefalinger og tiltak)
Mai	lokalt arbeid
Juni	møte i Sikkerhetsforum, KINS konferanse, forberede ferie
Juli	
August	
September	møte i Sikkerhetsforum (gjennomgang av felles dokumentoversikt)
Oktober	lokalt arbeid -> sikkerhetsmåned og internkontroll
November	møte i Sikkerhetsforum (planlegging av 2020)
Desember	lokalt arbeid

Dokumenter

Rådmennene godkjente våren 2019

- Plan for informasjonssikkerhet, personvern og interkontroll i IKT Agder kommunene
 - Herunder bestemmelser for Sikkerhetsforum
- Datainstruks for IKT Agder kommunene

Arbeid og form i Sikkerhetsforum

Planen i kulepunkt en over legger føring for hvordan medlemmene i Sikkerhetsforumet skal virke. I årsberetning for 2018 ble det opplyst at forumet var nytt, og at «veien må bli til mens vi går». Erfaringene til nå tilsier at arbeidet i forumet og forumets medlemmer etter hvert har funnet en god form. Det å legge opp til et årshjul som utgangspunkt har vist seg bra, men fleksibilitet og dynamikk fra medlemmene er likevel viktige faktorer. Medlemmene i forumet har vært stabilt, samtidig som det har kommet nye til. En viss kontinuitet i forumet synes viktig.

Aktivitet i 2019

Det ble avholdt fire møter i 2019 og aktivitetene i sikkerhetsforum oppsummeres i kortform under.

I møte en 08.02.19 ble følgende saker behandlet:

1. Referat fra forrige møte
2. Årsberetning
3. Gjennomgang og revisjon av plan for informasjonssikkerhet, personvern og interkontroll i IKT Agder kommunene – herunder bestemmelser for Sikkerhetsforum
4. Ferdigstille Datainstruks
5. Felles styringssystem basert på ISO mm
6. Eventuelt

I møte to 28.03.19 ble følgende saker behandlet:

7. Referat fra forrige møte
8. personvernkonsjekvensanalyse vedr. elevs synlighet i O 365 og Outlook
9. Pågående prosjekt for kvalitetshåndtering i regi av IKT Agder
10. Datatilsynets vedtak overfor Bergen kommune – overføringsverdi til oss
11. Rådmennenes tilbakemelding og vår oppfølging vedr. innsendt planverk
12. Kommunenes databehandleravtaler avtale med IKT Agder
13. anbefalinger og tiltak videre
14. Eventuelt

I møte tre 20.09.19 ble følgende saker behandlet:

15. Nytt personvern for kommunene
16. Referat fra forrige møte
17. Erfaringer fra GDPR workshop, ROS analyse og DPIA
18. Kompetansepakke
19. Vedlikehold av behandlingsoversiktene
20. Tofaktor-pålogging
21. Rutinebeskrivelse knyttet til lagring av data
22. Hendelser og erfaringsdeling
23. Eventuelt

I møte fire 08.11.19 ble følgende saker behandlet:

24. Referat fra forrige møte
25. Saker til rådmannsforum
26. Behandlingsoversiktene
27. Opprettelse av arbeidsutvalg for utarbeidelse av lagringsrutiner
28. Status kvalitetssystem qm+
29. Avvikshåndtering
30. Hvordan få til god informasjonsutveksling
31. Planlegging av 2020

I tillegg må den enkelte kommune utøve eget sikkerhetsarbeid i henhold til gjeldende lovverk og egen virksomhetsplan, jfr. årshjulet.

Bestillinger fra rådmannsutvalget

Rådmannsutvalget i Østre Agder bestilte forslag til felles lagringsinstruks for IKT Agder kommunene. Dette gjaldt ikke for fylkeskommunen, som har sin egen. Instruksene skulle være ferdig innen nyttår 2019. Instruksen ble presentert og godkjent av rådmannsutvalget januar 2020. Sikkerhetsforum fikk ansvaret for å holde instruksen oppdatert, på lik linje med øvrig planverk i Sikkerhetsforum.

Oppsummering

IKT Agder sikkerhetsforum er fortsatt relativt nytt og vil stadig ha behov for å bruke mer tid på å forme felles kultur og sette seg inn i og implementere planverk og personvernregler. Det siste vil være et kontinuerlig arbeid. Erfaringene til nå tyder på at dette har blitt et nyttig forum og viktig verktøy for medlemmene i forhold til utøvelse i egen virksomhet.

Sikkerhetsforum mener det var bra og nødvendig at rådmannsutvalget godkjente Plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agder kommunene – herunder bestemmelser for Sikkerhetsforum og felles Datainstruks. Det at rådmennene sendte planverket «i retur» for ytterligere forbedring oppfattes som et kvalitetstegn og god forankring. I tillegg til lovverk er og vil disse

dokumentene etter Sikkerhetsforumets oppfatning, bli gode hjelpemidler for ledere og ansatte i kommunene. Det bemerkes at gjeldende styringsdokumenter for sikkerhetsforum skal revideres årlig.

Sikkerhetsforumets videre anbefaling til rådmannsutvalget:

Informasjonssikkerhet inkludert GDPR er et gjennomgående perspektiv i de fleste tjenestene som kommunene leverer både internt og eksternt. Den økende frekvensen med å ta i bruk nye digitale programmer og systemer forsterker dette ytterligere. Derfor mener Sikkerhetsforum at informasjonssikkerhet med risiko- og sårbarhetsanalyser og DPIA, i enda sterkere grad må inn i arbeidet til fag- og forvaltningsgruppene i IKT Agder. Medlemmer fra Sikkerhetsforum bør kobles på både forvaltningen og nye prosjekter og prosesser. Sikkerhetsforum mener at det er avgjørende å ha god informasjonsflyt mellom de ulike aktørene. Det bør derfor etableres bedre en samarbeidsstruktur for informasjonsflyt. Eksempelvis kan IKT Agder kan legge inn som en rutine å koble på Sikkerhetsforum.

Sikkerhetsforum ønsker å komme tilbake til mer spesifikke anbefalinger i det videre arbeidet i 2020.

Vedlegg 6 – Folkehelseprofil Tvedestrand 2020

Tvedestrand

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Også andre informasjonskilder må benyttes i oversiktsarbeidet, se figuren nedenfor.

Statistikken er hentet fra Kommune helsa statistikkbank per februar 2020 og er basert på kommune- og fylkesinndelingen per 1.1.2020.

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Postboks 222 Skøyen
0213 Oslo
E-post: kommune helsa@fhi.no

Redaksjon:
Camilla Stoltenberg, ansvarlig redaktør
Else Karin Grøholt, fagredaktør
Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: Public Health England
Illustrasjoner: FHI og fetetyper.no

Artikkelen på midtsidene er skrevet i samarbeid med Helsedirektoratet.

Bokmål

Batch 2502200922.2802201225.2502200922.2802201225.28/02/2020 13:44

Nettside:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Sosialt bærekraftige lokalsamfunn er temaet for folkehelseprofilen 2020. Temaet gjenspeiles i indikatorer og figurer.

Indikatorene som presenteres er generelt valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. All statistikk må tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- I aldersgruppen 45 år og eldre er andelen som bor alene ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.

Oppvekst og levekår

- Andelen som bor i husholdninger med lav inntekt, er høyere enn i landet som helhet. Lav husholdningsinntekt vil si at inntekten er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge, og at brutto finanskapital er under 1G. I Kommune helsa statistikkbank finnes det også tall for lavinntekt der medianinntekten i kommunen er brukt som grense.

Miljø, skader og ulykker

- Konsentrasjonen av fint svevestøv som befolkningen i kommunen er utsatt for, ser ut til å være noe lavere enn for befolkningen i landet som helhet. Tallene er basert på modellen som brukes i varslingstjenesten «Luftkvalitet i Norge».
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er med i en fritidsorganisasjon, er lavere enn landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Helserelatert atferd

- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er lite fysisk aktive (andpusten eller svett sjeldnere enn én gang i uka), er høyere enn landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Helsetilstand

- Forskjellen i forventet levealder mellom de som har grunnskole og de som i tillegg har videregående eller høyere utdanning, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Forskjellen i forventet levealder mellom utdanningsgruppene er en indikator på sosiale helseforskjeller i kommunen.

Sosialt bærekraftige lokalsamfunn

Sosialt bærekraftige samfunn handler om samfunn preget av tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljø. Gjennom planprosessene kan kommunen legge til rette for en sosialt bærekraftig samfunnsutvikling.

Frem til i dag har sosiale forhold fått mindre oppmerksomhet enn de to andre dimensjonene i FNs bærekraftsmål - miljø og økonomi, se figur 1. FN er tydelig på at også sosiale forhold er en viktig del av bærekraftsmålene, se tekstboksen.

Folkehelsearbeidet har mye til felles med den sosiale dimensjonen i FNs bærekraftsmål. Både sosial bærekraft og folkehelse handler om å fremme en samfunnsutvikling som:

- Setter menneskelige behov i sentrum.
- Gir sosial rettferdighet og like livssjanser for alle.
- Legger til rette for at mennesker som bor i lokalsamfunnet, kan påvirke forhold i nærmiljøet og ellers i kommunen.
- Legger til rette for deltakelse og samarbeid.

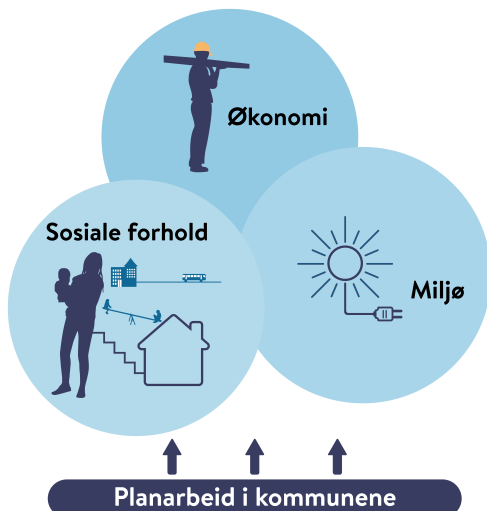
Planlegging som virkemiddel

I de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging for 2019-2023 legger regjeringen vekt på at kommunene skal planlegge for å skape en bærekraftig samfunnsutvikling, sikre sosial rettferdighet og god folkehelse.

Helse er ikke bare et resultat av individuelle forhold og levevaner, men påvirkes også av levekår og strukturelle forhold som inntekt, arbeid, oppvekst, utdanning, bo- og nærmiljø. Planlegging gir kommunen mulighet til å omfordele slike påvirkningsfaktorer.

Et godt oversiktsdokument som gir den nødvendige kunnskapen om påvirkningsfaktorer, er et viktig utgangspunkt for planstrategien og planarbeidet i kommunen.

Figur 1. Planlegging – et viktig verktøy for lokal bærekraft.

FNs mål for bærekraft

De 17 målene for bærekraftig utvikling innen 2030 er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, kjempe mot urettferdig fordeling og stoppe klimaendringene.

For å skape en bærekraftig utvikling må vi arbeide på tre områder:

- klima og miljø
- økonomi
- sosiale forhold

Figuren representerer de 17 målene.
Kilder: FN-sambandet, Regjeringen.no

Dersom kommunen ikke er bevisst på relevante påvirkningsfaktorer og hvordan disse fordeles i befolkningen, kan kommunen komme til å videreføre uheldige miljø- og samfunnsmessige forhold og dermed svekke den sosiale bærekraften.

Spørsmål kommunen kan stille seg er: Hvordan er sosial bærekraft ivarettatt i planarbeidet? Er sosial bærekraft tilstrekkelig integrert i samfunns- og arealdelen, og blir dette fulgt opp i kommunedelplaner og økonomiplanen?

Kommuneplanens samfunnsdel er et særlig viktig verktøy for å prioritere og samordne hva kommunen skal satse på, og hvor. Hvis planleggingen skal virke, må kommunen følge opp med tiltak.

Fire mål er viktige i planlegging av sosialt bærekraftige lokalsamfunn: at innbyggerne har god tillit til samfunnet og hverandre, har tilgang til arbeid, utdanning og gode nærmiljø, at de føler at de hører til, og at de opplever trygghet.

Tilhørighet

Tilhørighet handler om å ha tilknytning til andre mennesker eller steder. Mange kommuner jobber med tilhørighet og felleskap innenfor ulike sektorer; for eksempel gjennom utvikling av gode oppvekst- og bomiljøer, næringsutvikling, levende sentrum, flerbruk av kommunale bygg og tilbud for innbyggere i og utenfor arbeidslivet.

Det å delta i frivillige organisasjoner og kommunale prosesser kan bidra til å styrke følelsen av tilhørighet til lokalmiljøet og kommunen. Tiltak for å hindre utenforskap kan også styrke opplevelsen av tilhørighet og felleskap.

I hvilken grad innbyggerne deltar i for eksempel frivillig arbeid, om de stemmer ved kommunestyrevalget eller om de deltar i andre samfunnsaktiviteter, kan fortelle oss noe om i hvilken grad innbyggerne i en kommune føler at de hører til. Figur 4 viser andelen som stemte ved kommunestyrevalget høsten 2019.

Trygghet

For innbyggerne i en kommune er det viktig at de grunnleggende behovene dekkes for å kunne oppleve trygghet og livsmestring. Å skape trygge samfunn handler også om å sikre innbyggerne en rettferdig fordeling og lik tilgang på goder og ressurser.

Hva som skaper trygghet varierer. Det kan være å kunne gå ute alene på kveldstid, oppleve godt naboskap og at barna kan leke fritt i nærområdet, men også at en har fast inntekt og gode relasjoner.

For å kunne øke tryggheten i et område er det nødvendig å først finne ut hvordan befolkningen opplever tryggheten på stedet, se figur 2. Se også indikatorene 4-7 om økonomisk trygghet i folkehelsebarometeret på side 4.

Medvirkningsprosesser kan også være en kilde til informasjon om opplevelsen av trygghet i lokalsamfunnet.

Tilgang til bolig, arbeid og lokale tilbud

Alle mennesker skal kunne bosette seg og leve et godt liv i kommunen. Det innebærer at innbyggerne blant annet har tilgang til en passende bolig til en pris de kan betale. God variasjon når det gjelder arbeidsplasser, tilgang til skole og barnehage, offentlig transport, sosiale møteplasser og kommunale tjenester er også avgjørende for gode liv og viktig for utjevning av sosial ulikhet.

At alle barn og unge kan ferdes trygt til og fra skolen og delta i fritidsaktiviteter, og at eldre kan leve aktive liv, er viktige kvaliteter i et lokalsamfunn. Det samme gjelder at alle har tilgang til miljøkvaliteter som ren luft, støyfrie områder og rekreasjon. Se indikator nummer 15 om luftkvalitet i folkehelsebarometeret på side 4.

Figur 3 viser tall som kan si noe om tilgangen til passende boliger i kommunen.

Tillit til mennesker og myndigheter

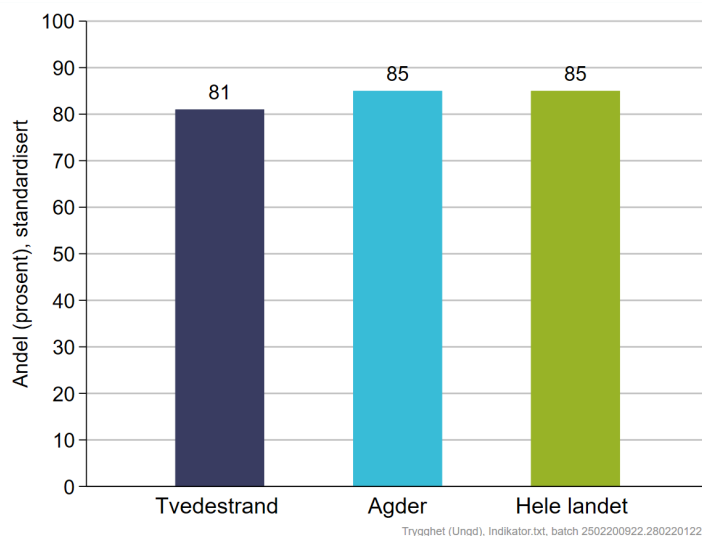
Sammenlignet med andre land, er det i Norge høy grad av tillit til medmennesker og samfunn. Det gjelder for eksempel tillit til naboer, tillit til at kommunen tilbyr tjenester som vi trenger, at politikere har samfunnets interesser i tankene, og at velferdsstaten gir oss økonomisk trygghet dersom behovet er der.

På lokalt nivå viser tillit seg på flere måter, blant annet hvordan vi forholder oss til hverandre. Andelen av befolkningen som stemmer ved valg, kan også være en indikator på tillit, se figur 4.

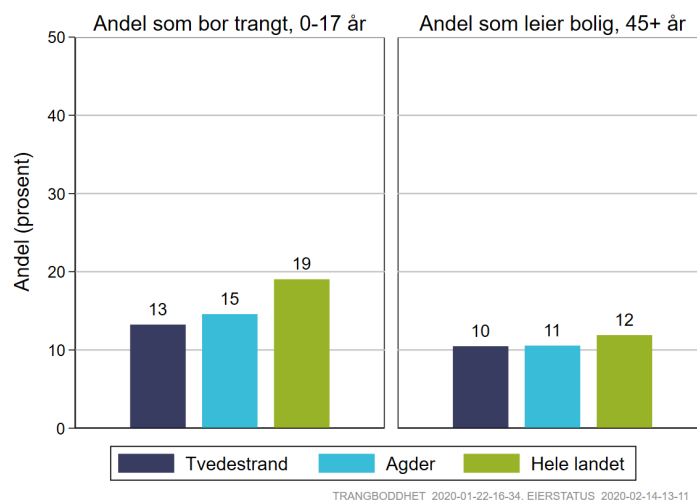
Les mer:

- Utvidet artikkel med referanser på www.fhi.no/folkehelseprofiler
- Helsedirektoratets [temaside om folkehelsearbeid i kommunen](#)
- Regjeringen: [Bærekraftsmålene](#)
- I tillegg til indikatorene i folkehelsebarometeret på side 4, finner du flere indikatorer i [Kommunehelse statistikkbank](#).

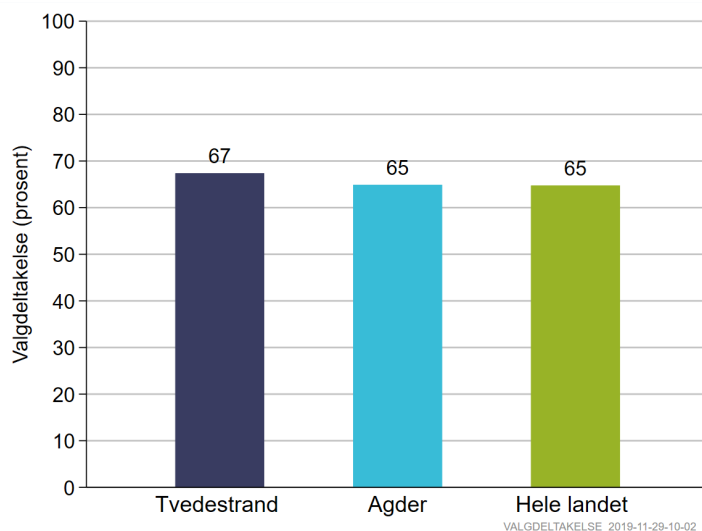
Figur 2. Andel ungdomsskoleelever som oppgir at de opplever det som trygt å ferdes i nærområdet på kveldstid (Ungdata 2017-2019).

Figur 3. Trangboddhet og leid bolig (2018).

Figur 4. Valgdeltakelse ved kommunestyrevalget i 2019.

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommunehelsa statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå.

Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

Tema		Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Tvedestrand
Befolkning	1	Andel over 80 år	5,1	4,1	4,2	prosent	
	2	Personer som bor alene, 45 år +	26,1	24,6	25,5	prosent	
Oppvekst og levekår	3	VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	74	79	80	prosent	
	4	Lavinntekt (husholdninger)	8,1	8,3	7,4	prosent	
	5	Inntektsulikhet, P90/P10	2,7	2,7	2,8	-	
	6	Barn av enslige forsørgere	17	15	15	prosent	
	7	Stønad til livsopphold, 20-66 år	22	20	16	prosent (a,k)	
	8	Bor trangt, 0-17 år	13	15	19	prosent	
	9	Leier bolig, 45 år +	10	11	12	prosent	
	10	Trives på skolen, 10. klasse	68	84	85	prosent (k)	
	11	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	23	26	24	prosent (k)	
	12	Frafall i videregående skole	21	20	20	prosent (k)	
	13	God drikkevannsforsyning	24	55	90	prosent	
	14	Andel tilknyttet vannverk	87	81	88	prosent	
Miljø, skader og ulykker	15	Luftkvalitet, fint svevestøv	4	4,7	5,4	µg/m ³	
	16	Skader, behandlet i sykehus	12,7	13,9	13,7	per 1000 (a,k)	
	17	Vold, anmeldte tilfeller	6,7	7,8	6,9	per 1000	
	18	Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2019	56	70	68	prosent (a,k)	
	19	Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2019	81	85	85	prosent (a,k)	
	20	Kollektivtilbud, Ungdata 2019	41	61	63	prosent (a,k)	
	21	Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2019	53	66	65	prosent (a,k)	
	22	Ensomhet, Ungdata 2019	22	23	22	prosent (a,k)	
	23	Valgdeltakelse, 2019	67	65	65	prosent	
	24	Lite fysisk aktive, Ungd. 2019	23	14	14	prosent (a,k)	
Helse-relatert atferd	25	Røyking, kvinner	13	6,6	5	prosent (a)	
	26	Forventet levealder, menn	78,4	79,0	79,4	år	
Helsestilstand	27	Forventet levealder, kvinner	82,2	83,2	83,5	år	
	28	Utd.forskjeller i forventet levealder	5,3	5,5	4,9	år	
	29	Fornøyd med helse, Ungd. 2019	63	69	70	prosent (a,k)	
	30	Psykiske sympt./lidelser	179	173	154	per 1000 (a,k)	
	31	Overvekt og fedme, 17 år	28	24	23	prosent (k)	
	32	Hjerte- og karsykdom	18,5	16,9	17,4	per 1000 (a,k)	
	33	Antibiotikabruk, resepter (ny def.)	395	335	306	per 1000 (a,k)	
	34	Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	93,9	94,8	96,0	prosent	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2019. 2. 2019, i prosent av befolkningen. 3. 2018, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utdanning). 4. 2018, alle aldre, personer som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median, og brutto finanskapital under 1G. 5. 2018, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 6. 2016-2018, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 7. 2018, omfatter mottakere av uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, arbeidsledighetsstrygd, overgangstønad for enslige forsørgere og tiltaksmottakere (individstønad). 8. 2018, trangboddhet defineres ut ifra antall rom og kvadratmeter i boligen. 9. 2018, andelen er presentert i prosent av personer i privathusholdninger. 10. Skoleårene 2014/15-2018/19. 11. Skoleårene 2016/17-2018/19. 12. 2016-2018, omfatter elever bosatt i kommunen. 13. 2018, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil levering av drikkevann. Omfatter vannverk som forsyner minst 50 personer. 14. 2018, andel av befolkningen som er tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. 15. 2018, mikrogram per kubikkmeter (µg/m³) fint svevestøv (PM_{2.5}) som befolkningen i kommunen er utsatt for. 16. 2015-2017, inkludert forgiftninger. 17. 2017-2018, omfatter lovbrudd som politiet og påtalemyndigheten har registrert i kategorien vold og mishandling (omfatter ikke seksuallovbrudd). 18. U.skole, svært eller litt fornøyd. 19. U.skole, opplever at nærområdet er trygt på kveldstid. 20. U.skole, svært bra eller nokså bra tilbud. 21. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 22. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 23. Kommunestyrevalget. 24. U.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 25. 2014-2018, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet, oppgitt i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 26./27. 2004-2018, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 28. 2003-2017, vurdert etter forskjellen i forventet levealder ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 29. U.skole, svært eller litt fornøyd. 30. 2016-2018, 0-74 år, brukere av primærhelsetjenestene fastlege og legevakt. 31. 2015-2018, KMI som tilsvarende over 25 kg/m², basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 32. 2016-2018, omfatter innlagte på sykehus og/eller døde. 33. 2018, 0-79 år, utleveringer av antibiotika ekskl. metenamin på resept. 34. 2014-2018. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdataundersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet, Utdanningsdirektoratet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Medisinsk fødselsregister, Hjerte- og karregisteret, Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen i Helsedirektoratet), Reseptregisteret, Kreftregisteret, Meteorologisk institutt, Valgdirektoratet og Nasjonal vaksinasjonsregister SYSAK. For mer informasjon, se <http://khs.fhi.no>.

